

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chetmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 191

Poznań, środa dnia 26 kwietnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 25 kwietnia

Dolar, funt i złoty

Sytuacja, wytworzona przez nieoczekiwany, sensacyjny krok prezydenta Roosevelta, pozostaje nadal niewyjaśniona. W szczególności niewiadomo: 1) jakim motywom uległ prezydent U. S. A., „pozostawiając dolara samemu sobie”, 2) czy wogóle i w jakim stopniu spadnie dolar w dalszym ciągu oraz 3) czy ewentualnie powróci do dawnego poziomu.

Kwestja, dlaczego oficjalnie zdevaluowano dolara, budzi sporo domysłów. Można podzielić je na dwie kategorie: na względy natury taktyczno-politycznej z jednej i gospodarczej z drugiej strony.

Szczególnie prasa angielska, nie bez oburzenia, twierdzi, że Waszyngton zmierza do wymuszenia na Londynie, stabilizacji funta. W tym kierunku tłumaczy się sens radjodepeszy otrzymanej przez p. Herriota od prez. Roosevelta, oznajmiającej, że wszelkie ofiary Ameryki w sprawie długów wojennych muszą być bezwzględnie poprzedzone stabilizacją funta. Jeśli o nas chodzi, odnosimy wrażenie, że dewaluacja dolara nie jest tylko szantażem, popełnionym przez Stany Zjednoczone na W. Brytanji, że natomiast tłumaczy się również względami gospodarczymi.

Ameryka z kilku przyczyn była zainteresowana w wywołaniu t. zw. kontrolowanej inflacji. Niedawny kryzys bankowy ujawnił przyczyny te z całą jaskrawością:

A więc przede wszystkim okazało się, że depozyty w bankach amerykańskich, wynoszące kilkadziesiąt miliardów dolarów, są beznadziejnie zamrożone w różnych pożyczkach długoterminowych, udziałach przemysłowych itp. lokatach. W celu „odmrożenia” depozytów dano ostatnio bankom zastrzyk pod postacią miliardowych emisji, ale to nie wystarczyło. Ratupek widziano w „rozsądnej” inflacji.

Inflacja ta wyszłaby — przynajmniej z początkiem — na dobre rolnictwu, przeżywającemu dotkliwe przesilenie i dźwigającemu ogromny ciężar długów, jak również i przemysłowi, czekającemu na silny impuls w kierunku wzrostu cen. Wreszcie trzeba było znaleźć środki na sfinansowanie pracy dla bezrobotnych.

Jak widzimy, sporo motywów społeczno-gospodarczych mogło przemawiać za „inflacją”.

Świadczy o tem również pełnomocnictwa, jakich zażądał od senatu prezydent Roosevelt. Mają go one uprawniać do zdevaluowania dolara ewentualnie aż o 50 proc., do emisji nowych biletów bankowych w wysokości 3 miliardów dolarów, wreszcie do zastosowania bimetalizmu, czyli przeprowadzenia pokrycia biletów bankowych również srebrem.

Wszystkie te postulaty świadczą, że organizm gospodarczy Stanów Zjednoczonych jest chory. Kraj, który schodzi z takich, czy z innych względów na drogę inflacji, nie daje o sobie dobrego pojęcia. Przyszłość pokaże, jak Ameryka wyjdzie ostatecznie na tej polityce.

Cel doniosłych narad w Waszyngtonie

Rozmowy między mężami stanu zmierzają do zbadania kompleksu zadań, wymagających załatwienia — Rezultaty narad Roosevelta z MacDonaldem i Herriotem

Londyn, 25. 4. (PAT). Prez. Roosevelt i premier MacDonald ogłosili wczoraj po zakończeniu narad z udziałem ekspertów wspólny komunikat, w którym oświadczają, że następujące sprawy były przedmiotem rozważań: 1) kwestja poziomu cen; 2) polityki banków centralnych; 3) złotego parytetu walut; 4) restrykcji pieniężnych; 5) poprawy sytuacji srebra; 6) ograniczeń handlowych.

Zawarcie porozumienia w którejkolwiek z tych spraw zastrzeżone zostało wszechświatowej konferencji ekonomicznej, gdyż — jak podkreśla komunikat — obecne rozmowy według założenia ich uczestników nie mają doprowadzić do ostatecznego porozumienia. Celem ich było jedynie zbadanie kompleksu zagadnień, które winny być załatwione. Cel ten został z wielkim powodzeniem osiągnięty.

Londyn, 25. 4. (Tel. wł.) Roosevelt odbył wczoraj drugą dłuższą rozmowę z MacDonaldem, poruszając głównie sprawy światowej konferencji gospodarczej i stabilizacji waluty obu krajów. Kwestja rozbrojenia, oraz inne zagadnienia polityczne pozostawiono na uboczu, jak to stwierdził MacDo-

nald w swym oświadczeniu, złożonym wobec przedstawicieli prasy.

Po tej konferencji Roosevelt przyjął nad wieczorem delegata francuskiego, z którym również odbył dłuższe narady. Wychodząc z Białego Do-

mu Herriot oświadczył, że Roosevelt przedstawił mu całkowity program, obejmujący stabilizację gospodarczą świata, sprawę rozbrojenia i redukcję długów wojennych. Oba mężowie stanu omówili wszystkie te zagadnienia.

Pomnik bohaterskich lotników w Cierlicku

Mor. Ostrawa, 25. 4. (PAT). — W Bernie Morawskim odbyło się posiedzenie Polskiego Komitetu Budowy Pomnika śp. Żwirki i Wigury oraz Berneńskiego Aeroklubu, na którym postanowiono m. in., że odsłonięcie pomnika w Cierlicku odbędzie się dn. 10 września, t. j. w rocznicę tragicznej śmierci lotników. W tym samym dniu założony zostanie w Bernie Wszech-

słowiański Związek Lotników. W dn. 8 i 9 września będzie zorganizowany w Bernie międzynarodowy meeting lotniczy, w którym obok lotników czeskich wezmą udział polscy, jugosłowiańscy i rumuńscy.

Decyzja komu oddana ma być budowa pomnika, której koszt oblicza się na 140.000 kcz., zapadnie na posiedzeniu w Czes. Cieszynie 7 maja r. b.

Echa procesu inżynierów angielskich

Londyn, 25. 4. (PAT.) Według wiadomości, otrzymanych tu z ambasady brytyjskiej w Moskwie, zwolnienie obu uwięzionych Anglików i za-

miana kary, którą im wymierzono na wysiedlenie z granic Rosji uchodzi za rzecz pewną.

W związku z tem w kołach gospodarczych Londynu panuje przekonanie, że stosunki handlowe między Anglią i Sowietami zostaną rychło uregulowane.

Moskwa, 25. 4. (PAT.) Jak słychać, skazani na karę więzienia inżynierowie angielscy, Thornton i MacDonald w swoim podaniu o ulaskawienie, skierowanem do prezydenta K. W. Z. S. R. raz jeszcze pisemnie potwierdzili swoje przyznanie się do winy, zarzucanej im przez akt oskarżenia.

Londyn, 25. 4. (Tel. wł.) Uchwalona przez parlament angielski ustawa o zakazie wwozu towarów sowieckich do Anglii wchodzi z dniem jutrzejszym bezwarunkowo w życie o ile do tego czasu nie zostaną zwolnieni obaj inżynierowie.

Król angielski wystąpił na ręce dyrekcji towarzystwa „Vickers” telegram gratulacyjny, w którym wyraża równocześnie podziękowanie inżynierom za ich stoicyzm oraz zadowolenie z ich powrotu do ojczyzny.

Kierownictwo towarzystwa „Vickers” w wydanym ostatnio oświadczeniu podkreśla ponownie, że jego pracownicy nigdy nie trudnili się akcją szpiegowską i sabotażem przestrzegając ściśle przepisów regulaminu, zakazującego wszelkiej działalności politycznej i współpracy społecznej o tym charakterze na terenie sowieckim.

Protesty niemieckie

Berlin, 25. 4. (Tel. wł.) „Vossische Zeitung” donosi, że poseł niemiecki w Warszawie zaprotestował u wicemin. spraw zagr. hr. Szembeka (z powodu nieobecności min. Becka) przeciwko odezwie Zw. Powstańców Śląskich, jako zawierającej ataki na ludność niemiecką.

W sobotę — jak donosi dalej „Voss. Ztg.” — niemiecki konsul generalny w Katowicach, hr. Adelman udął się do wicewojewody śląskiego (wojewoda był nieobecny) i również zaprotestował przeciw „tolerowaniu odezw na Śląsku mogą nie żywić żadnej troski i że podjęte zostały najdalej idące kroki celem utrzymania spokoju i bezpieczeństwa.

Kanada porzuca parytet złota

Londyn, 25. 4. (PAT). Rząd kanadyjski ogłasza oficjalnie, że porzuca parytet złota, na którym opiera się dolar kanadyjski. Dolar kanadyjski jest ściśle związany z amerykańskim i decyzyja powzięta obecnie jest niewątpliwie następstwem decyzji prezydenta Roosevelta. Zaznaczyć należy, że gdy W. Brytania w 1931 r. odstąpiła od parytetu złotego, Kanada odmówiła zaudani Londynu, pójsia za jej przykła-

dem, obecnie czyni to z własnej inicjatywy.

Nowy Jork, 25. 4. (Tel. wł.) W Waszyngtonie bawi premier kanadyjski Donnet. Jego pobyt wywołał do pewnego stopnia zdziwienie. W tutejszych kołach finansowych uważają, że Kanada zamierza wycofać się z ściślej łączności z walutą amerykańską i swój dolar oprzeć na funcie szt.

Trzeba jednak pamiętać, że Ameryka ma narazie dość środków, by panować nad inflacją i ustabilizować dolara na takiej wysokości, jaka będzie jej dogodna. Jej bilans handlowy i płatniczy jest czynny, zapas złota wciąż jeszcze poważny, a wiarytelności amerykańskie tak znaczne, że dolar zawsze będzie poszukiwany.

Przebieg rozmów waszyngtońskich świadczy, że nagła obniżka dolara istotnie służy do wywierania nacisku na Wielką Brytanię, by ta ustabilizowała wreszcie funta, którego obniżony kurs podcinał handel amerykański. Rozmowy w Waszyngtonie doprowadziły jakoby do tego, że zasada stabilizacji obu walut anglosaskich została przyjęta. Walka toczy się o termin przeprowadzenia tej operacji i o stosunek kursów obu walut. Anglia, podobnie jak St. Zjedn., ma dziś możliwość ustabilizowania funta. Wchodzi tu jednak jeszcze w grę inne sprawy, jak kwestja tariff celnych, długów wojennych itd., które wymagają uregulowania. Sprawy monetarne stanowią dla Ameryki poważny atut w tych rokowaniach.

Wszystko wskazuje więc na to, że przyszła konferencja gospodarcza zajmie się przede wszystkim sprawami monetarnymi i stabilizacją walut. Fakt, że Francja, a z nią Holandia, Belgja i Szwajcaria wypowiedziały się przeciw

inflacji świadczy, iż mowy być nie może o równoległej dewaluacji walut światowych.

Z faktami temi należy liczyć się w Polsce, gdzie znowu odżyły pomysły inflacyjne. Położenia złotego nie można porównywać z położeniem funta i dolara. Kryzys w Polsce ma, mimo wszystko, inne podłoże, niż kryzys w Anglii i Ameryce. A poza tem Polska nie posiada takich środków, by każdej chwili zahamować dewaluację, natomiast wspomnienie inflacji z przed dziesięciu laty może wywołać u nas natychmiastową i całkowitą ucieczkę od złotego i do reszty zniszczyć proces kapitalizacyjny. A przecież główną przyczyną naszego przesilenia jest brak kapitałów. Natomiast wobec tego, że znaczna część długów polskich obliczana jest w dolarach, możemy tylko zyskać na obniżeniu się tej waluty, tak jak zyskaliśmy pod tym względem na obniżeniu się kursu funta.

Są u nas ludzie, którzy przyzwyczaili się patrzeć na Amerykę, jak na wyrocznie świata. Tymczasem nie wyszliśmy dobrze, naśladowując Amerykę w jej niepohamowanej polityce inwestycyjno-kredytowej, również wyszlibyśmy bardzo niedobrze, naśladowując jej politykę inflacyjną, która jest dowodem nie „prosperity”, lecz niemożności pokonania trudności w normalny sposób.

Po jarmarku socjalistycznym w Awinionie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 23 kwietnia.

Nadzwyczajny kongres socjalistyczny, jaki obradował w Awinionie, w pięknym mieście „papierzy“, pozornie nie przyniósł zasadniczych zmian. W gruncie jednak rzeczy faktyczną jedność partii socjalistycznej załamała się.

Już od pewnego czasu grupa parlamentarna francuskiej międzynarodówki wyłamywała się coraz bardziej z pod ogólnej dyscypliny partyjnej. I tak, gdy p. Daladier objął władzę i zaproponował socjalistom współudział w rządach, powyższa grupa, przechodząc do porządku dziennego nad postanowieniem poprzedniego kongresu partyjnego, wypowiedziała się za udziałem. Jedynie postawione przez nią warunki sprawiły, iż do rządu nie weszła. Później kilkakrotnie w różnych głosowaniach, jak np. przy redukcji pensyj urzędniczych, a ostatnio przy kredytach wojskowych, głosy klubu socjalistycznego rozbiły się wbrew panującej i ostrej dyscyplinie. Z tego właśnie powodu zwołano zjazd w Awinionie.

Jaki był istotny cel tego nadzwyczajnego kongresu? — Podporządkowanie grupy parlamentarnej „ukazom“ pp. Leona Bluma i Pawła Faure'a. Ci bowiem, stanowiąc lewicowe skrzydło socjalizmu, z przerażeniem stwierdzili ewolucję jego prawego skrzydła, na którego czele stał — po wystąpieniu p. Boncoura — pp. Renaudel, Marquet, Frossard. Przebiegłość p. Bluma zażegnała jawny, przygotowywany się rozłam, a raczej odroczyła go. Po tym kongresie bodaj więcej jeszcze niż przed nim, ujawniony został jednak faktyczny rozłam, dokonywający się w łonie socjalizmu.

Socjalizm przez okres lat ostatnich zdawał się rozwijać coraz bardziej i to kosztem zwłascza radykalizmu, przewyższając go niezawodnie pewną niezaprzeczoną mistyką. Ostatnie sukcesy wyborcze zdawały się jeszcze umacniać socjalizm. Cóż, kiedy na wewnątrz partii rozwijały coraz silniejsze dyssonanse, waśnie i spory. Jedne były natury politycznej, inne personalnej. Do tych ostatnich należy zaliczyć osobiste przejścia p. Pawła Faure'a, sekretarza generalnego partii i istotnego jej szefa, który ostatnio został wpłątany w bardzo niesmaczną awanturę. Ale nie tylko on sam, P. Faure mianowicie uwiłdł żonę swego kolegi partyjnego Sabatiera, a następnie zamknął go w domu dla obłąkanych w czym dopomógł mu żydowski spryt p. Bluma. Te osobiste porachunki odbiły się głośnie echem w łonie partii, powodując zrozumiałe komentarze, nieprzychylnie dotychczasowym bożyszczom socjalizmu.

Z drugiej strony dyktatura polityczna pp. Bluma i Faure'a była znoszona niechętnie przez członków grupy parlamentarnej, łakących portfeli. I dlatego to francuski socjalizm zaczyna tracić powoli na swojej sile atrakcyjnej. Podobną ewolucję można zauważyć w innych krajach, ale z tą różnicą, że w Anglii, czy w Niemczech, upadek jego mistyki i sił spowodowany został po objęciu rządów przez socjalistów, gdy zawiodły związanie z tem nadzieje. We Francji załamanie zarysowuje się przed próbą sprawowania władzy.

Socjaliści starają się utrzymać, że obecne nieporozumienia stanowią jedynie epizod, z którego partja wyjdzie zwycięsko, twierdząc, że rezolucję, przyjętą na kongresie w Awinionie, uchwalono dużą większością, że wreszcie większość grupy parlamentarnej zastosuje się do nich lojalnie w chwili ważnych dyskusji politycznych. Ponieważ tego rodzaju zapewnienia nikogo w błąd nie wprowadzają, więc tutejsza międzynarodówka z p. Blumem na czele oświadcza, iż przeciwko jej potęgze i jej jednoci knuje się ze wszystkich stron niegodne spiski...

Czy jednak dyscyplina, dla której zachowania zebrał się kongres awinioński, bo co do doktryny, to rozbieżność jest może jeszcze większa w łonie socjalizmu. — Zostanie w myśl ostatnio uchwalonej rezolucji utrzymana? Czy większość grupy parlamentarnej, licząca przeszło 90 członków na 130, podda się jej wstrzymując się od uchwalenia kredytów wojskowych i całości budżetu? W takim jednak razie kryzys ministerjalny jest niemal pewny, a wiadomo, że socjaliści zupełnie go nie pragną. Obecny bowiem rząd jest możliwie najbardziej lewicowy. A ponieważ ogólny front socjalizmu jest przeważnie wymierzony

ny przeciwko unii narodowej, więc dla zachowania rządu p. Daladier socjaliści muszą go popierać. Jak powiedział p. Paweł Faure „istnieją głosowania wyjątkowe“, t. j. spowodowane wypadkami, w których kwestia doktryny nie chodzi w grę, a kiedy należy tylko za wszelką siłę zamknąć drogę reakcji. Otóż tej reakcji socjaliści boją się coraz więcej i dlatego wolą unikać nowych kryzysów rządowych, kompromitujących parlament.

Socjaliści znajdują się niemniej wobec dylematu: przesilenie, czy też rozłam partyjny. Dlatego w chwili powrotu izby — wyznaczonego na 16 maja — ma odbyć się specjalne zebranie grupy parlamentarnej. Na niem zostanie powzięta decyzja. Należy zaznaczyć, że z powodu tych rozkładowych fermentów, przywódcy francuskiego

socjalizmu obawiają się stałego kontaktu z radykałami. Dlatego też podkreślono na kongresie w Awinionie, że socjalizm przy każdej sposobności będzie występował jako odrębna partja, opierając się na swojej organizacji i na własnej świadomości klasowej. Nie oznacza to jednak końca kartelu.

Socjalistom dogadza rządzenie za pośrednictwem radykałów bez ponoszenia odpowiedzialności. Chodzi im jednak o to, by nad głowami ich sojuszników zawieszona była ustawiczna groźba możliwości zerwania porozumienia. W ten sposób wzrosła autorytet partii, a wymagania międzynarodówki będą mogły być bardziej wygórowane.

Najbliższe tygodnie wyświetlą może sytuację parlamentarną. Na zakończenie zaznaczamy wreszcie charakterystyczny symptom, jaki ujawnił się w czasie obrad w Awinionie, mianowicie wzrost tendencji bolszewickich wśród socjalistów.

I. BRIARES.

Tajnie uzbrojone Niemcy

Czy Niemcy są uzbrojone w drodze tajnej?

Jest to jedna z najważniejszych spraw polityki europejskiej w chwili obecnej. Nikt bowiem nie wątpi, że Niemcy podejmą przedsięwzięcia zaborcze, gdy tylko będą sądzili, że siły ich wystarczą na to. Cała rzecz jest wyłącznie w tem, czy mają te siły czy nie.

Gdyby miały tylko te zbrojenia, które im zezwala traktat wersalski, nie mogłyby prowadzić wojny. Ale wiadomo powszechnie, z wielu wskazówek, że zbrojeń tych mają one dużo więcej. Nie są znane powszechnie tylko bliższe szczegóły. One dopiero pouczają, jak dalece Niemcy są tajnie uzbrojone.

Raz jeszcze dokładne dane w tej sprawie podaje w ostatnim zeszycie pisma „Science et Monde“, poświęconym w całości tej sprawie, doskonały znawca tych spraw ppłk. Reboul, roztaczając obraz tajnych zbrojeń niemieckich istotnie poruszający.

Oto główne dane: Rzesza Niemiecka przeprowadzała i przeprowadza tajne zbrojenia w dwójki sposób:

1. Nie zniszczono broni, która miała być zniszczona.

2. Sporządzano, mimo zakazu, dalsze zasoby i rodzaje broni.

W pierwszym dziale, nakazanego niszczenia broni, przewidywaniem nie można było nigdy dostać dokładnego wykazu, ile jej było w chwili zawieszenia broni 11 listopada 1918. Spisy w arsenalach i składach były przez Niemcy podane w wątpliwość. Mówiono, że broń zniszczono w czasie rewolucji tuż po wojnie, oraz że przerobiono wiele dla przemysłu. M. in. w ten sposób objaśniano tajemnicze zniknięcie t. zw. „grubych Bert“.

Samo niszczenie odbywało się również w sposób, dopuszczający nadużycia. Urząd, spełniający to zadanie, wpisywał poprostu w księgi wagę otrzymanej broni, a potem przedstawiał pokwitowania, że daną wagę zniszczonego materiału odstąpił fabrykom na inny dalszy użytek. Wystarczyło, że fabryka dała takie pokwitowanie odbioru, które mogło być fałszywe, albo że nawet zapłaciła za t. zw. stary materiał, ale w sposób przedstawiony, bo pieniądze mogło dać państwo.

Dość, że powstały w Niemczech całe kryjówki dawnej broni. Tu i ówdzie wykrywała je międzysojusznicza komisja nadzoru, istniejąca do r. 1927. Niektóre wystarczały na uzbrojenie całych pułków. A ileż nie wykryto!

W drugim dziale, nowej fabrykacji

broni, do roku 1927, t. j. do usunięcia komisji nadzoru, swoboda była mniejsza, a jednak:

1. już w r. 1921 odkryli oficerowie kontroli u Kruppa nowe armaty 77 i 105 milimetrowe, których sporządzanie było zakazane;

2. dowództwo niemieckie przerobiło dozwolone armaty 66 milimetrowe tak, że powiększyło odległość strzału z 10 km 700 m do 13 km 500 m., co nie było dozwolone;

3. sporządzano nowe bronie w dawkach ograniczonych pod pozorem modeli i prób;

4. od r. 1921 do lipca 1922 sporządzono wielkie ilości t. zw. pistoletów długich z drzewcem, które są poprostu karabinami;

5. od r. 1924 fabrykowano setki tysięcy karabinów pod nazwą strzelb myśliwskich na zwierzęta drapieżne, które nigdy nie były sprzedawane na ten cel;

6. od r. 1924 sporządzano dla Niemiec broń zagranicą, np. w fabryce Bofors w Szwecji.

O usunięciu międzysojuszniczej komisji kontroli w r. 1927 fabrykacja odbywała się już swobodnie w samych Niemczech i dzisiaj wiadomo, że Niemcy:

zwiększyli odległość strzału dział 77 milimetrowych i 100 milimetrowych, oraz całkiem przerobiły działa 105 milimetrowe,

ujednostajniły karabin (Einheitsgewehr), uposażyli każdy oddział piechoty w 10 karabinów z lunetami, wprowadzili w niektórych oddziałach 4-kilowe karabiny automatyczne,

przyjęli nowy karabin maszynowy 8-kilowy, wprowadzili karabin maszynowy przeciw tankom, a wprowadzając dwa dalsze, jeden 20-milimetrowy, a drugi 35-milimetrowy,

motoryzują szybko wojsko i budują lekkie łodzie z tkaniny dla przebywania rzek,

sporządzają nawet najsurowiej zakazane w traktacie tanki i artylerję ciężką; tanki z pierwszych jakby ochron, pozornych wozów, wyrabianych w r. 1924 i 1925, przeobrażają się do r. 1932 w najprawdziwsze tanki, a śledzenie manewrów niemieckich ostatnich lat i śladów na drogach poucza, że jest artylerja ciężka.

Słowem, wszystko to jest inaczej, niż miało być wedle traktatu, a dużo jest jeszcze rzeczy nieznanych.

Wniosek: Niemcy są uzbrojone w rozmiarach, przewyższających wszelkie przypuszczenia.

Postępy hitleryzmu w Austrii

Okazuje się, że fala hitlerowska coraz bardziej obejmuje także Austrię. Wymownym tego świadectwem jest wynik niedzielnich wyborów do rady gminnej w Innsbrucku, stolicy Tyrolu. Wybierano tam mianowicie, w myśl obowiązującej ordynacji, połowę ilości radnych. Wszystkie stronnictwa rozwinęły olbrzymią agitację, to też frekwencja była ogromna i przekroczyła 90 proc. uprawnionych do głosowania.

W wyniku wyborów hitlerowcy skupili 14.996 głosów (wobec 1.196 głosów w wyborach poprzednich, odbytych w maju 1931 r.), socjal-demokraci 9.932 głosy (12.043), chrześcijańsko-społeczni 9.394 (9.883), wielkoniemcy 828 (5.063), t. zw. Związek Stanów 777, komuniści 466 (399) głosów.

W rezultacie na 20 mandatów hitlerowcy zdobyli 9 (poprzednio nie mieli ani jednego), socjal-demokraci 6 (9), chrześcijańsko-społeczni 5 (7), wielkoniemcy 0 (4). Jak z tego wynika, hitlerowcy odbili wielkoniemcom 4 mandaty socjaldemokratom 3, chrześcijańsko-społecznym 2. Słowem ich zwycięstwo wyborcze jest bardzo duże, przyczem rozwój stosunków idzie w kierunku zupełnego wchłonięcia przez nich partii wielkoniemieckiej.

Tego samego dnia doszło do wielkich demonstracji politycznych w Wiedniu z okazji odbywającego się tam „Dnia Muzyki“. Dzień ten został wyzyskany przez partje socjal-demokratyczną i hitlerowską do urządzenia własnych koncertów, po których nastąpiły burzliwe manifestacje uliczne. Doszło do starć między socjal-demokratami a hitlerowcami, przyczem kilka osób odniosło rany. Policja zmuszona była ostro wystąpić; aresztowa-

no zgórą 40 socjal-demokratów i 25 hitlerowców.

W każdym razie temperatura polityczna w Austrii wzrasta, co jest ważne ze względu na sytuację na terenie międzynarodowym, gdzie sprawa dalszych losów państwa austriackiego odgrywa tak poważną rolę.

„Deutsche Volkspartei“ nie rozwiązuje się

Ostatnio rozeszły się wiadomości, jakoby Niemiecka Partja Ludowa (Deutsche Volkspartei) zamierzała rozwiązać się i połączyć się z partją hitlerowską. Istotnie dwa okręgi Niem. Partji Ludowej powzięły uchwały, idące w tym kierunku.

Jednak kongres Niemieckiej Partji Ludowej, który obradował w ubiegłą niedzielę w Berlinie, powziął uchwałę, by partji nie rozwiązywać. Jako uzasadnienie tego niespodziewanego kroku, kongres uchwalił odezwę, w której twierdzi, że pomimo dojścia do władzy Hitlera Niemiecka Partja Ludowa nadal czuje się w obowiązku istnieć, a to celem walki z marksizmem i dla ugruntowania państwa narodowego. W moim wygłoszonej pod koniec obrad, prezes stronnictwa Dingeldey przedstawił program partyjny, który niczem się nie różni od podstawowych zasad hitlerowskich.

T. zw. „Hindenburg-Bund“ czyli organizacja młodzieży, zgrupowana dookoła Niemieckiej Partji Ludowej, uchwalił oderwać się od stronnictwa prawdopodobnie dlatego, że się ono nie rozwiązało.

Niemieckie związki sportowe usuwają Żydów

Ostatnio zaczęły usuwać ze swego łona Żydów także niemieckie związki sportowe.

W niedzielę obradował w Berlinie zarząd Niemieckiego Związku Tennisowego, który postanowił do chwili bliższego rozstrzygnięcia sprawy przez komisarzy państwa wprowadzić w życie następujące postanowienia: 1) sprawa przynależności nie-Aryjczyków (tj. Żydów) do zarządu została rozstrzygnięta w ten sposób, że dotychczasowi niearyjscy członkowie zarządu i komisji złożyli swe funkcje; 2) używanie nie-Aryjczyków do zawodów reprezentacyjnych oraz do oficjalnych zawodów związkowych nie jest dopuszczalne; 3) związki i zrzeszenia, wchodzące w skład Niemieckiego Związku Tennisowego, są proszone, by usunęły nie-Aryjczyków z kierowniczych stanowisk w zarządach; 4) sprawę członkostwa nie-Aryjczyków aż do chwili rozstrzygnięcia przez komisarzy państwa należy uzależnić od stosunków miejscowych; 5) Niemiecki Związek Tennisowy uważa za niedopuszczalne członkostwo związków o charakterze wyraźnie żydowskim; 6) przy przyjmowaniu nowych członków należy stwierdzić, czy nie angażowali się oni w swej dotychczasowej działalności na rzecz kierunków marksistowskich (t. j. socjalizmu lub komunizmu).

Prawica zwycięża w Hiszpanji

Paryż, 25. 4. (Tel. wł.) Według doniesień z Madrytu, min. spraw wewnętrznych stwierdziło, że dotychczasowe wyniki wyborów komunalnych w Hiszpanji wskazują na poważne sukcesy prawicy, czyli opozycji.

W prowincji madryckiej stwierdzono wyniki wyborów w 48 okręgach na 56. Partje rządowe uzyskały 80 mandatów w tem socjaliści 65. Partje opozycyjne 189 mandatów, z tego prawicowi radykali 124 mandaty.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO WINIARY

Zebranie plenarne z referatem p. posła Witkowskiego odbędzie się w środę, 26 b. m. o godz. 19.30 w „Sokołni“.

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

KOŁO GŁÓWNA

Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, 27 b. m. o godz. 19.30 w sali p. Książka, ul. Główna nr. 38. Na porządku obrad referat polityczny p. R. Mendlewskiego.

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Hitlerowcy chcą się pozbyć niem. narodowych

Berlin, 25. 4. (PAT.) Przed posiedzeniem t. zw. komisji gospodarczej gabinetu Rzeszy kancl. Hitler odbył szereg konferencji. Szczególne znaczenie przypisuje się rozmowie z Hugenbergiem

Konferencja ta ma pozostawać w związku z trudnościami, na jakie napotyka obsadzenie resortów gospodarczych w rządzie pruskim, podlegających dotychczas komisarycznemu kierownictwu Hugenberga. Przeciw pozostawieniu Hugenberga na czele tych resortów zaznacza się coraz silniejsza

opozycja ze strony nar. socj., którzy wysuwają już na stanowisko min. rolnictwa swego kandydata, Willykensa. Hugenberg kategorycznie sprzeciwił się jakimkolwiek rozszczepianiu tych resortów, twierdząc, że miałyby to dla pracy gabinetu ujemne następstwa.

W komisji gospodarczej gabinetu brał udział prezydent Banku Rzeszy dr. Schacht. Oprócz zagadnień objętych jego misją, poruszona była sprawa skompletowania delegacji Rzeszy, mającej udać się do Waszyngtonu.

Sprawcy zamachu na koszary przed sądem

Brno, 25. 4. (PAT.) Rozpoczął się tu proces przeciwko 60 członkom czeskiego stronnictwa faszystów, oskarżonym o zbrojny zamach na koszary piechoty w Zidenicach w nocy 22 stycznia b. r.

Jak wiadomo, podczas zamachu tego ranny został ciężko jeden żołnierz, zaś dwóch łeż. Z zamachowców został jeden zabity, a dwaj ranni.

Jako główni oskarżeni w procesie występują por. rez. Kopsinek, lat 30,

b. gen. Gajda, lat 41, wraz ze swym siostrzeńcem Geidlem, lat 21. Kopsinek i Geidl zbiegli w swoim czasie zagranicę, zostali jednak wydani sądom czeskim.

Akt oskarżenia zarzuca podświadnym dokonanie gwałtów oraz grabieży z bronią w ręku, podburzaniu wojska do nieposłuszeństwa oraz przygotowanie spisku przeciwko Rzeczypospolitej. Przewidują, że proces ten potrwa parę tygodni.

Trzęsienie ziemi w Dodekanezie

Rzym, 25. 4. (PAT.) Wyspy Dodekanezu nawiedziło trzęsienie ziemi. Najwięcej ucierpiała wyspa Kos a szczególnie jej główne miasto.

Z pod gruzów wydobyto dotychczas 74 zabitych i 400 rannych. Zniszczenie dotknęło przedewszystkiem stare części miasta. Nowe dzielnice, zbudowane już pod panowaniem

Włoch prawie nie ucierpiały.

Akcja ratunkowa prowadzona jest bardzo energicznie. Rannych przewożą do szpitali na sąsiednie wyspy Leros i Rodos.

Dodekanez, grupa 12 wysp pld. wsch. części morza Egejskiego, należących do Sporadów — red.

Paul Boncour o stosunku do Anglii i Włoch

Paryż, 25. 4. (PAT.) W Saint Aignam wygłosił przemówienie min. Paul Boncour, który poruszył m. in. stosunek Anglii do stanowiska, zajętego przez Francję w sprawie paktu czterech.

Paul Boncour zaznaczył, że dyskusja w izbie gmin nad projektem włoskim najlepiej potwierdziła słusność poglądów Francji na tę sprawę. Popierała Francję, Anglia uznała, że jest to jedyna okazja przeciwstawienia się próbom nowego podziału Europy, lub stworzenia dwóch wrogich bloków politycznych, co doprowadziłoby musiało

do nowego zakłócenia pokoju.

„Zbliżenie się do Włoch nie jest dziś trudniejszym zadaniem, oświadczył Paul Boncour, niż kiedy nawiązywano przyjazne stosunki francusko-angielskie przy osłabieniu ówczesnych węzłów politycznych z Rosją. Należy być cierpliwym. W każdym razie dzisiejsza Europa, gdzie triumfuje zasada samostanowienia narodów, jest sprawiedliwsza niż Europa przedwojenna.“

W sprawie rewizji granic Boncour uważa, że lepsze jest zbliżenie między narodowe, polityczne i gospodarcze niż niebezpieczne próby zmiany granic.

Z konkursów nicejskich

Nicea, 25. 4. (PAT.) W szóstym dniu międzynarodowych zawodów hippicznych rozegrany został konkurs potęgi skoku, o nagrodę kawalerji portugalskiej. Zwyciężył Francuz Clave na koniu „Judex“. Por. Szosland na „Alli“ zdobył 3 miejsce, a por. Ruciński na „Roksanie“ — 8. Ponadto por. Kulesza otrzymał na „Mylordzie“ wstęgę.

W siódmym dniu rozegrano konkurs zespołowy o nagrodę kawalerji belgijskiej. Konkurs ten wygrał zespół szwajcarski. Indywidualnie najlepszy był Belg Brabandere, na „Acrobate“. Z Polaków por. Dąbski - Nehrlach na „Neronie“ zdobył 6 nagrodę, a Ruciński wstęgę honorową na „Resce“.

Kiepura.... Włochem!

Lipsk, 25. 4. (PAT.) „Ufa“ berlińska reklamując nowy film Kiepury „Pieśń dla ciebie“ zamilcza zupełnie pochodzenie polskie naszego rodaka, podając wszędzie, że jest on śpiewakiem włoskim. To samo czynią kina w Lipsku i Dreźnie. Jedną z gazet wejmarskich stwierdza nawet, że Kiepura jest naturalizowanym Włochem i „nie jest Żydem“.

Fabrykanci „zamachów“

Berlin, 25. 4. (PAT.) Wskutek doniesienia posterunku granicznego w Tyrolu policja bawarska aresztowała w miejscowości Rimsting w Górnej Bawarii jadących samochodem 2 osobników. Jeden z nich jest Hindusem i

członkiem komunistycznej partji rosyjskiej, drugi bezpaństwowcem. W samochodzie skonfiskowano podejrzany bagaż.

Według informacyj Biura Conti dochodzenie policyjne wykazało, że Hindus, który jest mężczyzną o atletycznej budowie, zamierzał dokonać zamachu na przebywającego w Monachjum Hitlera.

Przepowiednia pogody na środę: Pogoda w ciągu dnia w dalszym ciągu gu nieustalona, cieplej, nieco pogodniej, łagodne i słabe wiatry południowo-wschodnie tylko miejscami częściowe zachmurzenie ze skłonnością do opadów.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 25. 4. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5 proc. po konwers. po 4½ 4% premj. dol. po 54— oraz 3% po bud. po 41—, ostatnią jednakże bez oddawców i notowania.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½ listy dol. stare 33½ oraz 4½ listy dol. amort. 42½; również płacono za 4% listy zast. konwert. 37— oraz za 4½ listy żytnie 5.35.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 72— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 52.50% P.
4½ dol. listy P. Z. K. 33½% P.
4½ listy dol. w zlocie amort. P. Z. K. 42.50% P.
4% listy zastaw. konw. oSTEMPL. P. Z. K. 37.—% P.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol., serja III 54.— P.
4½ listy żytnie P. Z. K. 5.35 P.
Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań 25. 4. 1933 r.

Spędzono: wołów 98, buhajów 260, krów 455, świń 2632, cieląt 730, owiec 145, razem 4320 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane 64— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 56— 62
Mięsiste tuczone starsze 48— 52
Miernie odżywione 36— 42

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste 58— 64
Tuczone mięsiste 50— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze 40— 44
Miernie odżywione 36— 38

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 62— 68
Tuczone mięsiste 56— 60
Nietuczone dobrze odżywione 36— 40
Miernie odżywione 24— 32

Jalowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 64— 68
Tuczone mięsiste 56— 62
Nietuczone dobrze odżywione 48— 52
Miernie odżywione 38— 42

Młodzież:
Dobrze odżywione 33— 42
Miernie odżywione 34— 38

Cielęta:
Najprzedsniejsze cielęta wytuczzone 60— 70
Tuczone cielęta 52— 56
Dobrze odżywione 48— 50
Miernie odżywione 40— 44

OWCE:
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 60— 64
Tuczone starsze skopy i maciorki 50— 54
Dobrze odżywione 00— 00

ŚWINE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 102— 106
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 96— 100
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 90— 94
Mięsiste świnię ponad 80 kg. kg. żywej wagi 86— 90
Maciory i późni kastraty 90— 100

Przebieg targu spokojny.
U w a g a: około 200 świń niesprzedanych.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 25. 4. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l.
2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica po-

znańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 611 tonn par. Poznań 18,00
Pszenica 15 tonn par. Poznań 37,30
Pszenica 15 tonn par. Poznań 37,25

Ceny orientacyjne

Żyto 17,75— 18,00
Usposobienie spokojne. 86,50— 37,50
Pszenica 14,25— 15,00
Jęczmień 681—691 g/l 13,75— 14,25
Jęczmień 643—662 g/l 11,50— 12,00
Usposobienie spokojne. 27,50— 28,50

Mąka pszenna 65% w/l work. 56,00— 58,00
Usposobienie stałe. 8,25— 9,00
Otręby żytnie 9,00— 10,00
Otręby pszenne 10,25— 11,25
Otręby pszenne (grube) 46,00— 52,00
Gorzycza 12,50— 13,50
Wyka latowa 12,00— 13,00
Peluszką 21,00— 23,00
Groch Victoria 6,50— 7,50
Łubin niebieski 8,00— 9,00
Łubin żółty 10,00— 11,00
Seradela 1,70— 1,90
Ziemniaki jadalne 11

Ziemniaki fabr. za kilo %
Ogólne usposobienie spokojne.
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 750 tonn. pszenicy 425 tonn. owsa 30 tonn, otrąb żytnich 110 tonn, ziemniaków 45 tonn, słomy prasowanej 60 tonn

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.15 zł. w Gdańsku 8.40 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 202.00 zł. gotówką 195.00 zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173.91 do 174.27 zł. gotówką 173.57 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Poznań 25. 4. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup
Belgia	124.50	124.81	124.19
Holandja	358.00	359.50	357.70
London	30.90	31.08	30.78
N. Jork czek	7.95	8.00	7.92
N. Jork kabel	8.00	8.07	7.99
Paryż	35.11	35.20	35.02
Praga	26.55	26.60	26.48
Szwajcaria	172.55	172.78	171.92
Włochy	46.50	46.73	46.27
Berlin	206.00		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud. 39.75— 40.00
4% poż. inwest. 99.00
5% poż. konwers. 43.50— 44.00
5% poż. kolejowa 37.00— 36.00
4% poż. dolarowa 53.00
7% poż. stabiliz. 52.00— 51.88
10% poż. kolejowa 103.00

w odcinkach po 100.
Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 74.25— 74.00
Starachowice 8.50

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 25. 4. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Pszenica marchijska 196,00—198,00
Tendencja mocniejsza.

Żyto march. 155,00—157,00
Tendencja osłabiona.

Jęczmień browarowy 172,00—180,00
Tendencja stała.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 163,00—171,00
Tendencja stała.

Owies march. 127,00—130,00
Tendencja mocniejsza.

Mąka pszenna 23,00— 27,25
Tendencja stała.

Mąka żytnia 20,60— 22,60
Tendencja stała.

Otręby pszenne 8,50— 8,90
Tendencja stała.

Otręby żytnie 8,70— 8,90
Tendencja stała.

Groch Victoria 20,00— 23,00
Groch drobny jadalny 19,00— 21,00
Groch pastewny 13,00— 15,00
Peluszką 13,00— 14,50
Wyka 13,00— 14,50
Bób 12,00— 14,00
Łubin niebieski 8,25— 9,25
Łubin żółty 11,80— 12,75
Seradela nowa 16,25— 18,50
Kuchy lniane 11,00
Kuchy z orzecha ziemnego 11,00
Kuchy mielone (maczka) 11,40
Wytłoki suche 8,50

Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,00—10,10

Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 10,60

Platki ziemniaczane 13,50
Słoma z. pras. sznur. 0,55— 0,80
Słoma p. pras. drut. 0,40— 0,55
Słoma owsiana drut. 0,40— 0,53
Słoma jęczmienna drut. 0,40— 0,60
Słoma z. długo wiązana 0,70— 1,05
Słoma z. pras. sznur. 0,60— 0,85
Słoma p. pras. sznur. 0,50— 0,70
Sieczka 1,15— 1,50
Siano handlowe suche 1,30— 1,50
Siano dobre I. pokasu 1,70— 2,15
Lucerna luzem 2,30— 2,60
Tymotka luzem 2,40— 2,70
Siano koniczynowe luzem 2,40— 2,70

Tendencja spokojna.

Ogólna tendencja spokojna.

Konkurs sportowy „Kurjera Poznańskiego“

Wypełnić czytelnie wszystkie rubryki i dostarczyć kupon do administracji naszego pisma (przy ul. Św. Marcina 70), zaznaczając wyraźnie na

koperce: „Konkurs sportowy“. Wzywamy wszystkich sportowców do jak najliczniejszego udziału w naszym konkursie!

1. Kto wygra mecz z dnia 30 b. m. „Warta“ czy „Wisła“ i w jakim stosunku?

(na pierwszym miejscu podawać zwycięzcę):

2. Jaki będzie wynik do przerwy?

3. Kto strzeli i ile bramek dla zwycięzców?

4. Kto strzeli i ile bramek dla pokonanych?

Imię i nazwisko wysyłającego

Adres

Przełom w kierunku wychowawczym harcerstwa

Warszawskie „A. B. C.” pisze na temat ten, kilkakrotnie już przez nas poruszany, co następuje:

„Harcerstwo powoli zatracza charakter niezależnej organizacji obywatelskiej.

„Do życia wewnętrznego harcerstwa przenika biurokracja. Wysuwają się na kierownicze stanowiska urzędnicy. Np. p. woj. śląski Grażyński został przewodniczącym Związku Harcerstwa Polskiego (Z. H. P.). — p. sędzia A. Olbromski jest naczelnikiem głównym kwatery; p. gen. Popowicz został przewodniczącym chorągwi lwowskiej itd.

„Po drugie uzależnia się ta organizacja od rządu finansowo. Błędna polityka finansowa tej organizacji (jak tytuł innych) doprowadziła do konieczności szukania subwencji, które zobowiązują i — krępują. Konsekwencje? Coraz częściej są delegowani oficerowie w służbie czynnej do obozów; na kursy harcerskie coraz liczniej dostaje się żywiół ze „Strzelca”.

„Z drugiej strony widać dążność do ograniczenia wpływów, wywieranych przez instruktorów harcerskich. Przejawiało się to w sposób ciekawy dn. 6. I. 32 r. na radzie naczelnej, gdzie przedstawiciele rządu zgłosili wniosek (odrzucony wówczas), aby instruktorzy czynni nie mieli prawa brać w zjazdach walnych udziału osobiście, co zapewniali silne i szczerze harcerskie wpływy na organizację.

„Wraz z ograniczeniem tych wpływów zmienia się i dotychczasowy kierunek wychowania harcerskiego.

„Mamy do zanotowania ciekawy głos słynnego „Atlasu Organizacji Społecznych” (o czym już pisaliśmy — red.). W jego Komitecie redakcyjnym zasiada dwóch wybitnych działaczy kierunku, rządzącego dziś w harcerstwie.

„Otóż, „Atlas” ów, mówiąc o Z. H. P., twierdzi, że harcerstwo ma za cel stać się „organizacją polską w sensie państwowym, a nie narodowym”.

„Harcerstwo istotnie było dotąd organizacją polską, narodową; w tym charakterze służyło narodowi w niewoli, a po odzyskaniu wolności — i narodowi i państwu. Odtąd ma się stać (to znaczy, jeszcze nie jest) organizacją polską „w sensie państwowym”, czyli przekształcić się w zrzeszenie, obejmujące wszystkie narody, jakie państwo polskie zamieszkuje. Dlatego jednocześnie ów „Atlas” podaje:

„Młodzież mniejszości narodowych II-tewskiej i rosyjskiej tworzy w ramach H. P. odrębne drużyny, postępujące się specjalnymi regulaminami. Młodzież ukraińska należy do drużyn ZHP na Wołyniu. Z młodzieżą niemiecką i żydowską Z. H. P. dąży do nawiązania kontaktu...”

„Uzupełnieniem logicznym powyższych dążeń jest zmiana w dotychczasowym statucie Z. H. P. (przyjęta przed rokiem większością „sanacyjną”). Dodano do obowiązującego statutu paragraf, głoszący, że „obywatele polscy narodowości niepolskiej mogą należeć do Z. H. P. na warunkach określonych w regulaminach”.

„Na ten nowy stan rzeczy rzuca mocne światło wniosek, złożony przez przedstawicieli M. W. R. i O. P. na naczelnej radzie harcerskiej o skreślenie ze statutu Z. H. P. zdania, które mówi, że jednym z celów organizacji harcerskiej jest „pielęgnowanie żywej czuj-

ności sumienia narodowego”.

„Istotnie, skoro harcerstwo nie ma być (w myśl planów dzisiejszych kierowników) organizacją narodową, zdanie powyższe (na radzie naczelnej wówczas jeszcze zachowane) jest anachronizmem.

„Ale skoro do organizacji harcerskiej w ten sposób „odnarodowionej” i „upaństwowionej”, — niejako „zarekwirowanej” Polakom na rzecz mniejszości uieliby wejść i Żydzi, to nie można było nie pomyśleć o kolej o bardzo poważnej w tym względzie przeszkodzie o chrześcijańskim charakterze harcerstwa. Wiadomo bowiem, że Żydzi do organizacji chrześcijańskiej nigdyby masowo nie weszli.

I oto, jak sobie poradzono: ten sam walny zjazd XII, który uchwalił powyżej wskazaną zmianę statutu, odrzucił wniosek nagły o przypomnieniu uchwały zjazdu IX, że Z. H. P. jest organizacją młodzieży chrześcijańskiej i ma wychowywać swych członków w duchu chrześcijańskim. Wniosku tego nie dopuściła na zjazd rada naczelna, a wniesiony, jako nagły, został odrzucony.

„Na tymże zjeździe wniosek o zachowanie „niezależności Związku w wewnętrznych sprawach organizacyjnych, gospodarczych i osobowych”, przy uznaniu wielkiej doniosłości „współpracy Z. H. P. z państwowymi władzami wykonawczymi w dziedzinie uzgodnienia podstawowych programów wychowawczych ZHP”, został odrzucony. Przez to stwierdzono urzędowo niejaką istotną zależność Z. H. P. od wykonawczych władz państwowych.

„To też nowy duch organizacji harcerskiej przejawiał się odrazu w ciekawej uchwale:

„Pisma harcerskie wydawane drukiem, mogą powstawać i istnieć — jedynie za zgodą naczelnictwa.”

„Wszystkie wskazane dążności są nietylko w harcerstwie nowe, ale zmieniają zasadniczo jej ducha i kierunek. Nie mogą nie zwrócić uwagi szerokich kół społeczeństwa. Rodzice, którzy dzieci swoje wychowują w harcerstwie, powinni zdawać sobie sprawę z wprowadzonych tam zmian oraz ich konsekwencji.”

Tyle warszawskie „A. B. C.”. Do wywodów jego dodamy następującą informację:

Przed kilku dniami odbyły się w Poznaniu pod protektorem p. A. Prystora, prezesa Rady Ministrów, centralne zawody strzelecko-luczne, zorganizowane z polecenia głównej kwatery harcerki i harcerzy przez komendę chorągwi poznańskiej.

Znamienny był skład osobowy komitetu i komisji tych zawodów. Poproszono bowiem do nich też prezesów organizacji „sanacyjnych”, jak stronnictwa B. B. W. R. (posła Jeszkego), Związku Strzeleckiego (prof. Kurkiewicza), Związku Legionistów (prof. Jakubskiego), nadto komendanta okręgu Związku Strzeleckiego (kpt. Orlicza) i wiceprzewodn. wojewódzkiej rady B. B. W. R. (pos. Lipińskiego). Osoby te w harcerstwie dotąd nie działające, zaproszone zostały w charakterze przedstawicieli wspomnianych wyżej organizacji.

Proces na tle przykrych stosunków szkolnych w Łomży

Głębokie wrażenie wywarło wydane w ub. roku orędzie ks. biskupa Łukomskiego w Łomży z powodu złych obyczajów, jakie wkradły się do niektórych szkół tamtejszych, a szczególnie do żeńskiego seminarjum nauczycielskiego. Wymienione w nim były fakty wprost niesłychane. Ćwiczenia sportowe młodzieży odbywały się w dni świąteczne. Co gorsza jednak, uczenie odbywały ćwiczenia w kostiumach sportowych na stadionie wojskowym, w obecności żołnierzy, którzy, przepasani byli tylko niewielką opaską. Uczniom kazano rozbiierać się i przywdziewać stroj sportowy w obecności żołnierzy, a tym, które oponowały, grożono, że zostaną usunięte ze szkoły. Wychowawcy tłumaczyli dziewczętom opornym, że kierują się one fałszywym wstydem.

Na tem tle doszło do procesu, który w pierwszej instancji toczył się przed sądem okręgowym w Łomży, a obecnie

rozgrywa się ponownie w sądzie apelacyjnym w Warszawie.

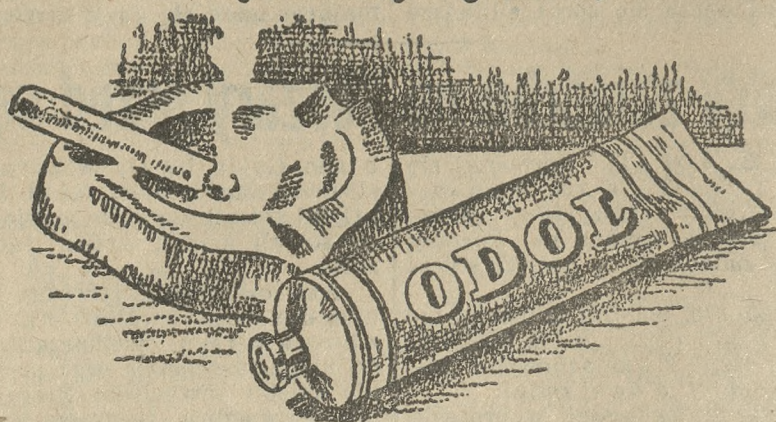
Ukazanie się orędzia biskupiego wywołało, jak już o tem swego czasu donosiliśmy, poważne zamieszanie w żeńskim seminarjum nauczycielskim, którego nauczyciele zwolali specjalne zebranie, na którym doszli do przekonania, że inspiratorem orędzia był ich kolega, prefekt ks. Aleksander Łada. Na zebraniu tem nie był ks. prefekt obecny.

Nauczyciele postanowili ogłosić bojkot ks. prefekta i zamieścili w „Przebiegach Łomżyńskim” 5 czerwca 1932 r. artykuł p. t. „Słuszny bojkot koleżeński”, zaczynający się od słów: „Łomża, 26. 5. 1932. Do Księdza Aleksandra Łady, nauczyciela religii w państwowym seminarjum nauczycielskim żeńskim w Ł...”

W artykule tym podali oni, że orędzie zostało wywołane niekoleżeńskim postępowaniem księdza. Zarzucili mu,

**Palacze, chcąc uchronić zęby
przed brzydkim zabarwieniem, muszą
czyścić je systematycznie codziennie
pastą do zębów ODOL.**

**Pasta do zębów ODOL zapobiega tworzeniu
się osadu nazębnego i brzydkiego zabar-
wienia zębów oraz wydzielaniu niemiłego
zapachu z jamy ustnej.**

**Pasta do zębów ODOL, dzięki wysokiej zawar-
tości składników koloidalnych, posiada wielką
siłę absorpcyjną, czyści więc zęby
dokładnie, usuwając wszelkiego rodzaju
zanieczyszczenia, barwniki
oraz niemiły zapach.**

Wytw. ODOL Cie S. A. Lwów.

że wprowadza destrukcję w pracy wychowawczej na terenie szkoły, że wywołuje rozdziew między nauczycielstwem a młodzieżą i kopie przepaść między nauczycielstwem a społeczeństwem. Wobec tego przestają uważać księdza za swego kolegę i nie będą podawać mu ręki.

Ks. Łada poczuł się dotknięty temi zarzutami i wystąpił do sądu ze skargą o obrazę i zniewagę przeciwko 18 nauczycielom i redaktorowi pisma — Piotrowskiemu. W czasie rozprawy w sądzie okręgowym w Łomży zeznawało szereg świadków. Część z nich, z ramienia obrony, głównie z pośród personelu szkoły, nie przyznawała zarzutów, wysuwanych przez prefekta. Natomiast świadkowie z ramienia oskarżenia potwierdzali smutne fakty przytoczone w orędziu. Uczeń, zeznając w charakterze świadka, potwierdził te fakty. Niektóre z nich zeznały, iż próbowały oponować, że nie chciały ćwiczyć na stadionie wojskowym, bo wstydziły się rozbiierać wobec mężczyzn.

Na rozprawę obecną przed sądem apelacyjnym powołano na wniosek adw. Nowodworskiego trzech świadków oskarżenia. Świadek Helena Strzemeczka zeznawała na temat niemoralności, panującej w szkole. Oświadczyła ona, że moralność uczenice była wprost katastrofalna. Przewodniczący, sędzia Hermanowski, zarządził przy zeznawaniu tego świadka odbycie rozprawy przy zamkniętych drzwiach. Jako dwaj dalsi świadkowie zeznawali księża prefekci Brodzki i Łoskowski na okoliczność niereligijności wśród młodzieży.

Wyrok sądu apelacyjnego w tej sprawie będzie ogłoszony w poniedziałek.

Przy dolegliwościach żołądkowych zgadze, braku apetytu, obstrukcji ucisku w okolicach wątroby, ziem samopoczuciu, drżeniu kończyn, sennoci, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa działa szybko i ożywczo na osłabione trawienie. Zalecana przez lekarzy. Tg 1118

SPORT

Gry sportowe

Koszykówka panów o mistrzostwo okręgu Sokół — Warta 13:13.

Koszykówka pań o mistrzostwo okręgu: AZS — Start 29:5.

Siatkówka panów o mistrzostwo okręgu: Sokół — Warta 2:0. Duża przewaga So. kół.

Siatkówka pań o mistrzostwo okręgu: Warta — Sokół 2:1, AZS — HKS 2:0 (w. o.) (ig)

Hokej na trawie

„Berger” i „AZS”. W środę odbędą się zawody pomiędzy wyżej wymienionymi drużynami z cyklu rozgrywek o mistrzostwo Poznania na boisku St. Domingo przy Drodze Dębińskiej o godz. 16.30.

Lekka atletyka

Zawody wewnętrzne „Sokoła” poznańskiego przyniosły następujące wyniki: 100

m: 1 Czaja Br. 11.9, 2. Eggert, 3. Adamkiewicz; 400 m. 1. Kupś 56.6, 2. Mager, 3. Cichowicz; 800 m. 1. Urbaś 2:18.4, 2. Mager, 3. Cichowicz; skok w wysz: 1. Kaczala 1.55, 2. i 3. Czaja i Guza 1.50; wdal: 1. Czaja 6.05, 2. Kupś 5.68, 3. Zbiński 5.32; pchnięcie kulą: 1. Tilgner 14.21, 2. Guza 10.23, 3. Czaja 9.58. Ciąg dalszy zawodów odbędzie się w przyszłą niedzielę o godz. 16 na boisku Sokół. Również w przyszłą niedzielę odbędą się zawody dla druchien i młodzieży.

O puchar Davisa

Reprezentacja Polski została ustalona w następujący sposób. Hebda, Tłoczyński, Warminiński i Witmann. Pierwsi dwaj startują w grach pojedynczych, a w podwójnej prawdopodobnie — jak już informowali — śmy w swoim czasie — zespół Tłoczyński i Warminiński. Drużyna polska wyjeżdża do Amsterdamu 2 maja pod kierownictwem p. Riedla. Do tego czasu będzie pilnie trenować, korzystając ze wskazówek Estrabeau, który prawdopodobnie będzie też towarzyszył naszym tenisistom do Holandji.

Po wycotaniu się Indji Finlandja wchodzi w o do dalszych rozgrywek i spotyka się ze zwycięzcą meczu Czechosłowacja i Monaco.

Zespół Japonji startował po raz pierwszy w Europie w jednym z turniejów na Jasnym Brzegu, przygotowując się do spotkania z Węgrami. Wszyscy trzej Japończycy doszli do półfinałów, a do finału — Jiro Satoh (po zwycięstwie nad Aeschlimanem) i Nino. Wygrał po zaciętej, czteroletniej walce walcze Satoh.

Drużyna Niemiec wystąpi do walki z Egiptem w następującym składzie: Cramm, Nourneyz, Kuhlmann i dr. Jasnecke.

Piłka nożna

„Warta” i „Wisła”. Po trzytygodniowej przerwie odbędą się znów w Poznaniu te zawody ligowe. Zmiana systemu rozgrywek spowodowała, że każdy mecz może decydować o wejściu tej czy innej drużyny do finału. To też każde zawody są ciekawe, a szczególnie w grupie zachodniej, gdzie znalazło się aż 4 byłych mistrzów Polski. Atrakcyjne jest też spotkanie „Warta” i „Wisła”, które odbędzie się w niedzielę, o godz. 16 na boisku „Warty” przy ul. Rolnej.

Dalsze wyniki ze spotkań o mistrzostwo kl. B PZOPN są następujące: „Legja” B i „Dyskobolja” Grodzisk 6:2; „Korona” i „Olimpia” B 6:0; „Posnania” i „Rogosiński” 8:3; „HCP” B i „Śremski” K. S. 5:1; „Unia” Kościan i „Cybina” 6:2; „Wiktorja” Jarocin i „Sokół” Kępno 3:1.

O mistrzostwo kl. C PZOPN: „Nielba” Wągrowiec i „Pogoń” Mogilno 3:2; „Concordia” Mur. Goślina i „San” Poznań 2:1; „Admira” i „Sparta” II 3:1; „Sława” i „Lipno” Stęszew 1:1; „Sokół” Śródka i „Warta” III 5:1; „Warta” IIa i „Korona” III 4:2; „Korona” II i „Skra” 5:1; „Sokół” Jeżyce i „Orkan” 3:1; „Posnania” III i „Strumyk” 2:1; „Grom” i „Cybina” II 2:1; „Liga” i „Wiktorja” Września 2:1.

Pięściarstwo

Kl. Sp. „H. Cegielski” organizuje z dn. 27 bm. nowy kurs bokserski dla początkujących. Zgłoszenia przyjmuje się w niedzielę i czwartki od godz. 20 do 21 na sali ćwiczeń przy ul. Górna Wilda 180.

ŚRODA

i czwartek — dwa ostatnie dni głosowania
NA NAJŁADNIEJSZĄ WYSTAWĘ
w branżach obuwniczej i skórzanej. Zatem

GŁOSUJ!

Proces insp. Siedleckiego i tow. przed sądem warszawskim w Lesznie

(Od specjalnego wystannika „Kurjera Poznańskiego”).

W dniu dzisiejszym warszawski sąd okręgowy zjechał do Leszna, gdzie ma przesłuchać 20 świadków w związku z aferą Siedleckiego i tow.

Tu w Lesznie urzędował i działał Jan Siedlecki, mając pod swą niepodzielną władzą nie tylko cały odcinek graniczny polsko - niemiecki i jej stróżów a podległych sobie oficerów i podoficerów straży granicznej, ale także „rządy dusz”. W Lesznie jeszcze dziś mówią: „P. pułkownik Siedlecki pożyczyl ode mnie tyle a tyle złotych i — dodają — nie oddał”. A jak to wynikało z przebiegu rozprawy wczorajszej w Poznaniu, Siedlecki pożyczal na lewo i prawo. Nie bacząc na to, czy pożyczka od przyjaciela politycznego, czy od swego podkomendnego. Z Nowejwilejki, gdzie Siedlecki przedtem urzędował, przysłała za nim wieść, że tam pozostało około 40 tys. zł długów. Wiedzano o tem i tu. W Lesznie. Nikt jednak głosu nie podnosił, bo czemuże były te pogłoski wobec tego, że Siedlecki, jak mówiono, przyjechał tu ze specjalną misją, powoływał się na poważne wpływy i w niedługim czasie stał się sam wśród „sanacji” leszczyńskiej centralą wpływów i lask na Leszno i powiat leszczyński. Tem się tłumaczy wielkie zainteresowanie, jakie wzbudziła dzisiejsza rozprawa w Lesznie. Już od samego rana sala sądowa obleżona jest przez tłumy publiczności z wyższych zwłaszcza sfer. Najwięcej widać b. przyjaciół politycznych Siedleckiego, którzy witają się z nim bardzo serdecznie, a w ciągu rozprawy porozumiewają się „na miły”.

Posiedzenie sądu rozpoczęło się od zeznań strażnika Leona Szulca, który pełnił funkcję szofera przy Siedleckim, odwoził go często na granicę. M. in. świadek przypomina sobie dokładnie, jak w jesieni ub. roku wyjechał razem z Siedleckim i „jakimś gościem w cywilu” na odcinek graniczny pod Zbarzewem, gdzie ów „gość” wysiadł. Siedlecki pokazywał mu drogę, poczem pożegnał się z nim, a „gość” udał się w kierunku granicy. W drodze powrotnej Siedlecki prosił świadka, aby za kilka dni pojechał w to samo miejsce po owego osobnika, którego nazywał „gościem” z dwójki (wywiadu II oddziału). Za tydzień rzeczywiście Siedlecki razem z szoferem pojechali w to samo miejsce i w pewnej chwili świadek zauważył zbliżający się do granicy polsko - niemieckiej samochód. Świadek został w lesie a Siedlecki udał się ku granicy i za chwilę wrócił razem z owym osobnikiem, który niósł ze sobą walizkę.

Z kolei zeznaje św. Stanisław Herkiel, starszy strażnik, któremu Siedlecki polecił swego czasu odebrać w starostwie paszport dla Wojciechowskiego Jana i oddać ten paszport niejakiemu Wierzbickiemu, nauczycielowi ludowemu w Lesznie. Świadek odbierał kilkakrotnie takie paszporty z polecenia Siedleckiego, mianowicie wystawione na nazwisko Jedwabia i Jaroski. Świadek pisał w sprawie tych paszportów z polecenia Siedleckiego pismo tajne, z którego jednak kopji nie zrobił.

Św. Jan Stachowicz zapytywał z polecenia Siedleckiego w aptekach leszczyńskich o lekarstwa zagraniczne, mianowicie Siedlecki prosił świadka, aby udał się do apteki Skrzypczaka i stwierdził, czy tenże dysponuje specyfikami, zwanymi omnadyną. Świadek stwierdził, że tak i zawiadomił o tem Siedleckiego. Zamówienia jednak na omnadynę od Siedleckiego nie otrzymał. Przypomina sobie, iż Siedlecki mówił mu, że omnadyna ta ma służyć jako lekarstwo, zapisane przez dr. mjr. Trusińskiego jakiejś ciężko chorej pacjentce.

Następują zeznania starosty powiatu leszczyńskiego, p. Zenktele, który stwierdza, że z Siedleckim utrzymywał stosunki towarzyskie a żona jego żyła bliżej z żoną Siedleckiego, pracując na gruncie społecznym. Świadek przed przeniesieniem Siedleckiego pisał na jego prośbę list polecający do inspektora

okręgowego straży granicznej w Poznaniu z tem, ażeby możliwie Siedleckiego z Leszna nie przenosić. Świadek stwierdza, że początkowo Siedlecki cieszył się dobrą opinią, dopiero później zaczęły krążyć wersje o wielkich jego długach. Świadek zastanawiał się nad tem, w jaki sposób Siedlecki stracić może pieniądze, skoro w prywatnym życiu żyje względnie skromnie. Chodziły pogłoski, że Siedlecki wiedzie bez wiedzy żony poza Lesznie jakieś drugie życie i, że wydaje pieniądze na libacje i „politykę”.

Na zapytanie obrońcy w sprawie działalności społecznej Siedleckiego świadek daje naogół odpowiedzi wymijające, stwierdza jednak, że oskarżony Siedlecki pracował wybitnie w „Strzelcu”, poza tem pracował niemiennie wybitnie w czasie wyborów w 1930 r. W związku ze swoją akcją polityczną na terenie Leszna oskarżony Siedlecki miał poważne przejście z inspektorem pracy w Lesznie Krysztalowiczem, który pełnił funkcję prezesa B. B. W. R. na Leszno, a którego zarówno Siedlecki jak i starosta Zenktele uważali za nieodpowiedniego na to stanowisko. (Ów Krysztalowicz nieco później został przeniesiony — red.).

Św. Barski Franciszek, asesor w starostwie, był tym, który wydawał kilkakrotnie na polecenie Siedleckiego przepustki oraz paszporty, m. in. dla Wojciechowskiego, Jaroski i Jedwabia, przychem świadek stwierdza, że Siedlecki traktował dwóch ostatnich jako swoich pracowników.

W pewnej chwili dochodzi w czasie zeznań tego świadka do ostrych scysyj między obroną a prokuratorem. O obrońcy bowiem dają do udowodnienia faktu, że przekroczenie granicy miało miejsce przed 1 września, a więc przed wejściem w życie nowego kodeksu karnego.

W chwili gdy telefonujemy, zeznaje komisarz policji państwowej Kazimierz Wiśniewski.

Kongres żydowski w Warszawie

W niedzielę obradował w Warszawie zjazd delegatów instytucji żydowskich z całej Polski nad sytuacją Żydów w Niemczech. Na zjazd przybyło przeszło 800 delegatów reprezentujących stowarzyszenia z 364 miast i miasteczek Polski. Przybyli również delegaci organizacji żydowskich z Gdańska.

Zjazd otrzymał m. in. telegram od kongresu Żydów amerykańskich, który przesyła „życzenia wytrwałości w walce z atakami hitlerowskimi”.

Po szeregu przemówień i dyskusji uchwalono rezolucję w sprawie dalszej walki z prześladowaniami Żydów w Niemczech i dalszego bojkotu gospodarczego. Zjazd wypowiedział się nadto za zwołaniem międzynarodowego zjazdu Żydów w Genewie lub w Zurychu w czasie najbliższej sesji Ligi Narodów.

Niefortunne wystąpienie p. Czarlińskiego w „I. K. C.”

Kilka dni temu w krakowskim „sanacyjnym” „Ilustrowanym Kurjerze Codziennym” ukazał się artykuł p. Aleksandra Schedlin - Czarlińskiego, w obraźliwy sposób wyrażający się o ludności Pomorza, której dużą część p. Czarliński nazwał „Wasserpolakami”, duchowo znieczyszczonymi. P. Czarliński przy tej okazji wyraził ubolewanie, że na Pomorzu panowały dotychczas „rządy jedwabnej rękawiczki” i dał wyraz przekonaniu, że Pomorze trzeba „zająć po raz wtóry twardą ręką”.

Niebywały artykuł p. Czarlińskiego spotkał się z należąco odprawą na łamach narodowej prasy pomorskiej, która podkreśliła, że tego rodzaju wystąpienia, zresztą zupełnie niezgodne z prawdą, idą tylko na rękę niemieckiej propagandzie rewizjonistycznej.

Wykaz firm

biorących udział w konkursie branż obuwniczej i skórzano-galanteryjnej

Branża składów obuwniczych

Stefan Borchardt, skład obuwia, Dąbrowskiego 57.
Maria Czabańska, skład obuwia, św. Marcin 66.
M. Eckert, magazyn obuwia, Kraszewskiego 5.
L. Formanska, skład obuwia, ul. Wrońska 25.
Stefan Frankiewicz, skład obuwia, Dąbrowskiego 59.
C. Glock, skład obuwia, św. Marcin 32.
A. Hamerliński, skład obuwia, Dąbrowskiego 25.
„Irena”, wł. Kaźmierska, obuwie, Aleje Marcinkowskiego 17.
St. Jakubowski, „Centrala obuwia”, ul. Kramarska 19/20.
Stanisław Jakubowski, skład obuwia, Stary Rynek 91.
Stefan Kubacki, obuwie, ul. Kramarska 3.
W. Musiał, skład obuwia, św. Marcin nr 78.
Musiak, skład obuwia, ul. Dąbrowskiego 41.
Jan Norek, obuwie, ul. Wrońska 20.
Kazimierz Nowak, skład obuwia, ul. Dąbrowskiego 35/37.
Jan Pańczak, magazyn obuwia, św. Marcin 64.
Polska Centrala Spożywczych Spółdzielni Kolejowych, obuwia, Plac Sapieżyński 2a.
J. Rozmarynowicz, skład obuwia, Stary Rynek 93.
Jan Rybelski, magazyn obuwia, Aleje Marcinkowskiego 23.
Wincenty Stróżyk, skład obuwia, Dąbrowskiego 41.
Michał Walczak, obuwie, ul. Pocztowa nr 3.

Walerjan Zablocki, mechaniczna fabr. obuwia, ul. Wrocławska 15.
Franciszek Zmysłowski, obuwie, ul. Półwiejska 12.

Branża składów skór, przyborów obuwniczych, rymarskich, galanterji skórzanej i pokrewnej, parasoli i t. p.

Wiktor Cysz, wyroby skórzane, ulica Szkolna 11.
Wojciech Goderski, skład skór, ul. Woźna 5.
Franciszek Grunwald, dom nowoczesnych art. galanteryjnych, ul. Gwarna 17.
Piotr Kurdelski, wyroby skórzane, ul. Półwiejska 39.
Piotr Kurdelski, wyroby skórzane, ul. Wielka 10.
Stanisław Kycler i S-ka, skład skór i przyborów obuwniczych, Wielka 9 i św. Marcin 33.
Wacław Michalski, handel skór, ul. Górna Wilda 42.
Poznański Dom Parasoli, wł. M. Drozdowska, ul. św. Marcin 22.
Spółka Wytwórcza Polskich Rymarzy i Siodlarzy, oddział Poznań, ul. Podgórna 14, nar. ul. Szkolnej.
Z. Stefański, galanterja skórzana, św. Marcin 5.
Czesław Wiczeorek, skóry i przybory obuwnicze, ul. Marsz. Focha 77.
H. Wojciewski, wyroby skórzane i galanteryjne Dąbrowskiego 62.
Stefan Wyszynski, skóry i przybory obuwnicze, św. Marcin 57.
J. Zablocki, skład skór i przyborów obuwniczych, ul. Wodna 2.

Polpiński „Pielgrzym”, obrazując walkę jaką społeczeństwo pomorskie toczyło tyle dziesiątków lat z zalewem germanizacji, stwierdza, że „Wasserpolaków”, jak to stwierdził niedawno w Senacie ks. sen. Bolt, jest na Pomorzu bardzo mało. Ci zaś, co byli, znajdując się w obozie „sanacyjnym”.

Pogrzeb śp. ks. Napiątka

Eksportacja zwłok — Powszechna żałoba w całej parafji margonińskiej — Tysiączne tłumy na pogrzebie

Ks. Maksymilian Napiątek, proboszcz parafji margonińskiej, zmarł w piątek w Jarocinie na misjach. Wieść ta żałobna poruszyła do głębi parafjan śp. Zmarłego i tych wszystkich, którzy z Nim współpracowali. Znany zaś był jako misjonarz i działacz narodowy w całej zachodniej Polsce, a nawet i w innych dzielnicach. Nie też dziwnego, iż pogrzeb śp. ks. Napiątka zamienił się w wielką manifestację żałobną, która była świadectwem najlepszym, kim był śp. Zmarły.

Już w niedzielę, dn. 23 bm., w eksportacji zwłok do kościoła uczestniczyło kilkanaście tysięcy ludzi i 25 księży z okolicy. Przy trumnie nieustannie trzymali straż członkowie organizacji, w których śp. ks. Napiątek pracował. W poniedziałek o godz. 10 odbył się pogrzeb. Wigilję odśpiewał ks. prob. Pilański w otoczeniu 25 księży; żałobną mszę św. odprawił ks. dziekan Pomorski z Rogoźna; kazanie wygłosił ks. prof. Tychert z Chodzieży. Przedstawił on działalność Zmarłego. Gdy tylko kaznodzieja wymówił pierwsze słowa: „Ks. Maksymilian Napiątek, proboszcz Margonina, nie żyje”, wyrwał się szloch z piersi tysiącznych tłumów, zebranych w kościele, a łzy płynęły z oczu nawet najtwardszych mężczyzn. Eksekwje odprawił ks. prałat Szydlik z Chełmy na Pomorzu, który był obecny na prymicach śp. ks. Napiątka przed 26 laty i który zaliczał się do najserdeczniejszych przyjaciół Zmarłego.

Pochowano śp. ks. Napiątka w grobie, wybudowanym na cmentarzu, otaczającym kościół. To było głębokim życzeniem parafjan i kurja biskupia dała odpowiednie zezwolenie. Nad grobem wygłoszono szereg przemówień. Imieniem rady miejskiej i miasta Mar-

gonina żegnał śp. księdza Napiątka burmistrz Rzeźnik. Wielkie wrażenie wywarło przemówienie pośła J. Petryckiego z Bydgoszczy, który przybył na pogrzeb jako reprezentant centralnych władz Stronnictwa Narodowego.

Pos. Petrycki przedstawił w silnych słowach walkę i pracę śp. ks. Napiątka jako działacza narodowego i bojownika idei narodowej. Imieniem szkolnictwa przemówił rektor Bojarski, a od rolników złożył hołd pamięci śp. ks. proboszcza p. Pawiński.

Po odśpiewaniu pieśni i zamurowaniu grobowca tłumy zaczęły powoli się rozchodzić. W dniu pogrzebu Margonin przedstawiał dziwny wygląd. Rólił się on od samochodów i pojazdów, które przybyły z dalekich stron z tymi, którzy chcieli złożyć hołd wielkiemu kapłanowi i obywatelowi. Na wszystkich domach powiewały flagi żałobne. Z kimkolwiek zaczął rozmawiać, dowiadywałeś się, iż zmarł człowiek, którego trudno będzie zastąpić. Nie też dziwnego, iż śmierć ks. Napiątka tak mocno zasmuciła wszystkich. Niech Mu ziemia polska będzie lekka i niech stanie się jej orędownikiem u Najwyższego.

O zmianę umowy warszawskiej

London, 25. 4. (Tel. wł.). Rozpoczęły się obrady komitetu trzech, który został wyłoniony przez Radę Ligi Narodów dla rozpatrzenia projektu zmiany umowy warszawskiej pomiędzy Polską i Gdańskiem.

Przewodniczącym komitetu trzech jest Anglik Carr. W skład komitetu wchodzi Jugosłowianin Suboticz i Luksemburczyk Calmes. Z ramienia M. S. Z. bierze udział naczelnik wydziału Łubiński.

Wypadek mjr. Królikiewicza

Nicea, 25. 4. (PAT). Na międzynarodowych Zawodach Hippicznych w Nicei mjr. Królikiewicz, jadąc na „Regencie”, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Wypadek uniemożliwi jeźdźcowi naszemu udział w pozostałych konkursach. Szczegółów wypadku narażenie brak.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Spór teatrów o „Fräulein Doktor” przed sądem

Zatarg objął również zapowiedzianą przez Teatr Nowy „Mademoiselle Docteur”

Miedzy dyrekcjami teatrów Polskiego i Nowego powstał, jak już donosiliśmy, zatarg o prawo wystawienia sztuki p. Tepy ze Lwowa p. t. „Fräulein Doktor”. Według dotychczasowych naszych informacji sprawa przedstawia się następująco:

W pierwszych dniach kwietnia r. autor oddał swą sztukę Teatrowi Nowemu celem wystawienia jej na scenie tego teatru. Nie odczekawszy formalnego sfinalizowania układów, autor w kilka dni później zawarł umowę z Teatrem Polskim i otrzymał z tej strony zaliczkę. Dyrekcja Teatru Nowego jednak tymczasem już przyjęła ofertę autora, wysłała mu pisemne zawiadomienie, rozpoczęła próby i ogłosiła odpowiednie komunikaty w prasie. Teatr Polski jednak roszczać sobie, na podstawie zawartej z autorem umowy i wpłaconej zaliczki, wyłączne prawo do wystawienia sztuki „Fräulein Doktor” w Poznaniu, wystąpił ze sprzeciwem.

Dyrekcja Teatru Nowego wobec tych okoliczności, odstąpiła od zamiaru wystawienia „Fräulein Doktor” natomiast nabyła prawo do wystawienia

reportażu Palica p. t. „Mademoiselle Docteur” opartego na powieści „Spionage” opisującej przeżycie głośnej agentki niemieckiego wywiadu Anny Lesser. Dyrekcja Teatru Polskiego dopatrywała się w tem również zagrożenia jej praw do „Fräulein Doktor” i wspólnie z autorem p. Tepą wystąpiła na drogę sądową.

Sprawa była dzisiaj rozpatrywana w sądzie grodzkim przez sędziego Adamskiego. Z ramienia dyr. Trzcińskiego i autora p. Tepy występowali adwokaci pp. dr. Afenda i dr. Dembecki, zaś z ramienia p. dyr. Rudkowskiego p. adw. Biłski. Oskarżyciel prywatny p. Trzciński postawił wniosek o wydanie przez sąd zakazu wystawienia przez Teatr Nowy obydwu sztuk, tak „Fräulein Doktor” jak i „Mademoiselle Docteur”. Sąd po wysłuchaniu stron naznaczył termin publikacyjny w tej sprawie na wtorek 2 maja.

Rozprawa wywołała w Poznaniu zrozumiałe zainteresowanie a sala sądowa szczerze wypełniona była publicznością, przeważnie ze sfer teatralnych.

Bandyci na przedmieściu

Dzielnice podmiejskie są terenem wyczynów dla różnego rodzaju osobników z pod ciemnej gwiazdy, którzy wykazują ostatnio duże rozzuchwalenie. Niedawno napadnięto wieczorem na drodze z Lubonia do Dębiny jednego z mieszkańców Lubonia. Zaczepiony o pocztowanie papierosem, postrzelony został w rękę. W poniedziałek o godz. 22 napadło siedmiu osobników na rodzinę pp. Piotrowskich (ul. Wierzbicice 35), podczas przechadzki w alejach fortecznych w pobliżu Staroleki. Napastnicy poranili pp. Piotrowskich ostrymi narzędziami na plecach. Poranieni zdołali jednak dojść o własnych siłach do domu. Na doniesienie syna pp. Piotrowskich, Hieronima, policja wszczęła dochodzenie i ujęła 7 osobników z Żegrza jako uczestników zuchwałego napadu. Są to Stefan Wystraszewski, Sylwester Gryśka, Franciszek Szaroleta, Wacław Nerek, Stefan, Józef i Florjan Grzeskowiakowie z Żegrza.

Należy nadmienić że z chwilą nastawiania cieplejszych dni, dzielnice podmiejskie winny cieszyć się większą opieką policji, by zapewnić jak największe bezpieczeństwo obywatelom, chcącym po godzinach pracy zaczerpnąć świeżego powietrza. (kl)

Brońmy inteligencji polskiej

Od zarządu Bratniej Pomocy Uniwersytetu Poznańskiego otrzymujemy następujące pismo:

O obronie przyszłego pokolenia polskiej inteligencji należy myśleć już dziś. Kilku set studentom i studentom grozi skreślenie z Uniwersytetu Poznańskiego wskutek nieopłacenia opłat studenckich. Warszawa dla swoich akademików zebrała przeszło 40 tys. złotych, czyż Wielkopolska tak zawsze ofiarna, nie przyłoży ręki do ratowania tak ciężko przez obecną sytuację dotkniętej młodzieży akademickiej?

Niech nie zabraknie nikogo wśród składających nawet najdrobniejszą ofiarę na „Biuro Oplat Studenckich” przy „Bratniej Pomocy” T. S. S. U. P. konto P. K. O. nr. 200-701.

Zgłaszajcie pokoje na czas Targów Poznańskich

W związku ze zbliżającymi się Targami Poznańskimi których otwarcie nastąpi w dniu 30 kwietnia, zostało uruchomione biuro kwaterunkowe dla przyjmowania zgłoszeń wolnych pokoi umiarkowanych na czas trwania Targów. Ceny za pokoje wyznaczone zostały na dobę pokój 1-lózkowy I klasy zł 6.—, pokój 2-lózkowy I klasy zł 8.—, pokój 1-lózkowy II klasy zł 4.—, pokój 2-lózkowy II klasy zł 6.—, pokój 1-lózkowy

III klasy zł 3.—, pokój 2-lózkowy III klasy zł 4.50. Zgłoszenia pokoi przyjmuje Miejski Urząd Targu Poznańskiego, ul. Marszałka Focha 18, do 28 kwietnia codziennie od godz. 9 do 2. Ponieważ na Targi uruchomione zostaną specjalne pociągi z całej Polski i z całego województwa Poznańskiego, spodziewana jest wielka frekwencja przyjezdnych, wobec czego zapotrzebowanie na pokoje będzie znaczne.

KALENDARZYK

Wtorek, 25 kwietnia 1933.

Słońce: wschód 4.34 — zachód 19.08 — długość dnia 14 godzin 34 min.

Księżyc: wschód 4.17 — zachód 20.31 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn. Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 5 st. Cels. Później Wiatr północno-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm — W ub dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels. najniższa plus 5 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś plus 0.16 m.

Kal. rzek: Marek Ew. — jutro Klet i Marceli P. M.

Kal. słow.: Jarosław Św. — jutro Spiti-mir.

Zebrania

Jutro o 19 K. S. „Warta” (oddział pływacki) w ognisku al. Marcinkowskiego: o 20 Koło Absolwentów Doksztalcącej Szkoły Kupieckiej, w czytelni M. S. H.; o 20 Narodowa Organizacja Kobiet (Jeżyce) — walne zebranie u p. Tomikowskiego, ulica Szamarzewskiego 18.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41 — Apteka św. Piotra ul. Półwiejska 1. — Apteka św. Marcina, ul. Ratajczaka 12 — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1.

Lazarz: Apteka p. Pluciskiego, ul. Marszałka Focha 72.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością” ul. Dąbrowskiego 76.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Ze Stow. Chr. Nar. Naucz. Szkół Powsz., Koło Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, 29 bm o godz. 17 w I szkole wydziałowej. Referat wygłosi p. Wyrwiński n. t. „Uczenie pod kierunkiem”.

— Zjazd Absolwentów Seminarjum Naucz. w Rogoźnie. Maturzyści którzy ukończyli Seminarjum Nauczycielskie w Rogoźnie w roku 1923 są proszeni o podanie swych adresów. Chodzi o urządzenie zjazdu z okazji 10-lecia. Zgłoszenia przyjmuje p. Jaraczewski Mieczysław, Poznań, św. Marcina 25.

— Z Tow. św. Wincentego a Paulo (mężczyzn). Kwartałne walne zebranie

w dniu 30 bm. o godz. 11 na sali zebrań Domu par. św. Marcina (św. Marcin nr. 8 II p.). Referat wygłosi ks. rektor Piechura. Rano o godz. 7.30 w kaplicy Zakładu św. Józefa msza św., podczas której przystępują członkowie do komunii. Św. Udział członków w zebraniu i nabożeństwie jest obowiązkowy. Goście i sympatycy są mile widziani.

— Walne zebranie Tow. „Warta” (opieka nad dziećmi szkolnymi) odbędzie się w czwartek dnia 27 bm o godz. 19.30 w Czytelni dla Kobiet. Na porządku obrad sprawozdania, program pracy przyszłej, wybór zarządu, wolne głosy. — Bez względu na ilość członków zebranie będzie prawomocne.

WYKŁADY

— Na zakończenie cyklu odczytów pocztowych, wiążących się z działalnością przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” odbędzie się w środę 26 bm o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus Uniwersytetu Poznańskiego odczyt prezesa Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu p. Sylwestra Maciejewskiego na temat: „Zarys rozwoju komunikacji pocztowej”. Wstęp jest bezpłatny.

— Odczyty czeskiego uczonego, Profesora dr. Franciszka Zakavca z Pragi wygłosi w Uniwersytecie Poznańskim w bieżącym tygodniu następujące wykłady, ilustrowane przeźrocami: 1. Józef Manes i odrodzenie czeskie. — 2. Mikołaj Ales i generacja Narodnego divadla. — 3. Maks Svabinsky i grupa „Manesa”. Wykłady odbywać się będą w sali 22 Collegium Minus od godz. 19—20. Pierwszy wykład w środę, dnia 26 bm. Wstęp wolny dla wszystkich.

— Ze Związku Oficerów Rezerwy. W czwartek 27 bm o godz. 20 odbędzie się w ognisku związkowym przy Starym Rynku 80-82, m. 14, odczyt p. mjr. 7 b. sap Szczepańskiego o dziedziny fortyfikacji wojennej.

— Wykłady informacyjne o obronie przeciwlotniczej i gazowej dla pań cieszą się wielką frekwencją. Sala na ul. Skarbowej 10 w której odbyły się dwa pierwsze wykłady, okazała się za małą. Koło Pań uzyskało znacznie większą salę w głównym gmachu Dyrekcji Kolei Państw. przy Władach Zygmunta Starego 4, gdzie odbędzie się następny wykład, w środę 26 bm, o godzinie 20. Treść wykładu: Obrona przeciwgazowa zbiorowa; organizacja, schrony (sposoby uszczelnienia), obrona dzieci, obrona żywności, prymitywne środki odkażania — zabezpieczenie przeciwpożarowe. — Wykłady popularne o obronie p. gaz. odbywać się będą w dalszym ciągu we wtorki o godz. 19.30 na ul. Skarbowej 10.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Na Jasną Górę. Z inicjatyw proboszcza parafii św. Marcina w Poznaniu, ks. prałata dr. Taczaka, organizuje się pierwsza pielgrzymka parafii na Jasną Górę. Wyruszy z Poznania dn. 1 lipca r. Przy tej sposobności zwieździ także Kraków i Wieliczkę. Koszty za przejazd będą wynosiły około 20 zł w obie strony. Zgłoszenia przyjmuje się w biurze parafjalnym św. Marcina codziennie od godz. 10 do 13 i od 16 do 19.

KRONIKA MIEJSCOWA

— O zmianę miejsca postoju dorożek konnych zwrócili się do miejskich władz policyjnych mieszkańcy domów przy ul. św. Marcina, przylegających do narożnika ul. Kantaka. Petenci uzasadniają swoje podanie tem, iż postój na tem miejscu wielkiej liczby dorożek konnych ma jako skutek, obok zanieczyszczenia ulicy i powietrza, również utrudnienie komunikacji pieszej, gdyż ulica w tem miejscu nie jest zbyt szeroka, przyczem chodnik jest prawie stale obstawiony przez gromadę niezajętych woźniców, z czego znowu wynika obniżenie frekwencji położonych tam składów kupieckich przez kupującą publiczność. Petenci proponują przeniesienie postoju w okolicę Zamku lub na Wały Zygmunta.

— Oddymianie miast. Utworzona w listopadzie 1932 r. w Warszawie Komisja Techniczna dla oddymiania miast przy Związku Gospodarczym Gazowni i Zakładów Wodociągowych odbyła ostatnio posiedzenie plenarne. Wygłoszono dwa referaty: 1) inż. cyw. J. Konopki p. tyt. „Ustawowe zwalczanie dymu i wyziewów przemysłowych w Niemczech” i 2) inż. A. Brodzic, Lipińskiego p. tyt. „Ustawa przeciwdymna w Szwajcarii”. — Nad referatami przeprowadzono szczegółową dyskusję. — W przygotowaniu są dalsze podstawowe referaty o sposobach walki z zanieczyszczeniem. Generalny referent inż. Z. Rudolf, opierając się na wszystkich referatach, opracuje szczegółowe wnioski, które będą mogły posłużyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych za podstawę do wydania odpowiednich zarządzeń. Prace komisji najprawdopodobniej potrwać przez cały rok bieżący.

— Konferencje mężczyzn Towarzystwa św. Wincentego a Paulo, istniejące w parafii Bożego Ciała, t. j. Konferencja św. Antoniego z Padwy i Konferencja S. M. P. św. Jana Kantego urządziły we Wielką Sobotę święcone dla rodzin ubogich. Na salce parafjalnej zgromadzili

się o godz. 11 członkowie obydwóch Konferencji, siostra parafjalna oraz kilkadziesiąt ubogich do których serdecznie przemówił delegat duchowieństwa ks. Leśniewicz oraz prezes Konf. św. Antoniego. Po poświęceniu darów obdarzono 55 rodzin, liczących 143 osób. Środkami spożywczymi. Po wspólnej modlitwie rozeszli się zebrani. — Jedni podnieśli na duchu ze spełnienia dobrego uczynku, drudzy, pocieszeni w niedoli okazanem współczuciem i poratowani w biedzie — Serdeczne „Bóg zapłać” składają Zarządy obu Konferencji na tej drodze szlachetnym ofiarodawcom, którzy przez udzielenie wsparć umożliwili im pomimo kryzysu dość hojne obdarowanie najuboższych.

— Święcone w parafii archikatedralnej. Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, mając na swej opiece dużo osób i rodzin prawdziwie ubogich, patrząc z bliska na ich nędzę i walkę z niedostatkiem, wedle sił i możliwości stara się użyć ich dołi. Starym zwyczajem i w tym roku na wielkiej sali Domu Katolickiego na Śródcie przygotowane „święcone” dla ubogich. Widzieliśmy tam mnóstwo baranków z masłem z tradycyjną chorągiewką, nie brakło jakiegokolwiek wielkanocnych, było dużo kielbasy, mięsa, chleba i kawy. W Wielką Sobotę rano dyrektor Stow. ks. kanonik Szrejbrowski, poświęcił dary, przemówił serdecznie do zebranych, poczem panie pod przewodnictwem swej prezydentki p. Zofii Nowackiej przystąpiły do wydawania „święconego”. Mając na stałe opiece 60 rodzin i 100 osób samotnych, obdarzono ogółem około 350 osób. Z wdzięcznością odbierali ubodzy swoje paczki, spiesząc z nimi do swych skromnych mieszkań.

KRONIKA WYPADKÓW

— Echa tragicznej śmierci. W sprawie tragicznej śmierci śp. Wojciecha Lewandowskiego, otrzymujemy z kół zainteresowanych informacje, że nie jest prawdopodobne, aby popełnił on samobójstwo. Tragicznie zmarły był głuchoniemy i pracował jako krawiec od szeregu lat u mistrza krawieckiego p. Grundta przy ul. Matejki 1. Nocą wrócił on do swego mieszkania w stanie nietrzeźwym i otworzywszy gaz świetlny, zasnął, przyczem zaczął się. W ciągu przedpołudnia znaleziono zwłoki Lewandowskiego, a wszelki ratunek nie był już możliwy. Zwłoki przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej. (kl)

— Tajemnicze zaginięcie. W dniu 18 bm. oddalił się ze swego mieszkania 43-letni pomocnik gastronomiczny Stanisław Malkowski i do tej pory nie wrócił. Jest przypuszczenie, że uległ on nieśczęśliwemu wypadkowi, a są także poszlaki, iż mógł on targnąć się na życie. Na doniesienie zainteresowanych policja zarządziła poszukiwanie zaginionego. — Malkowski jest wysokiego wzrostu brunetem o wystającej dolnej szczęk i piwnych oczach. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— Czyje rzeczy? W wydziale śledczym przy p. Wolności 12 znajduje się sztuciec, kilka tyłek nóż i widelec (znaczone literami „M. K.”), odebrane pewnemu tajemniczemu osobnikowi, który tłumaczył się, iż znalazł wspomniane rzeczy w Śniatach pod Wielichowem. (kl)

— Poszukiwany za sprzeniewierzenie i dezerację. W tych dniach aresztowała policja pochodzącego z Poznania 22-letniego Witolda Cińskiego, jako podejrzanego o sprzeniewierzenie 5 tys. zł. Ciński miał w Poznaniu spółkę zbożową i na tem tle doszło między nim a współnikiem do rozrachunku, w wyniku którego interwenjowało pogotowie, opatrując Cińskiego. Miał on jako stałe mieszkanie podaną Warszawę (Chmielna 18). — Władze wojskowe poszukują go również za uchylenie się od służby wojskowej. (kl)

— Zuchwał kradzieża. Z placu drzewnego p. Stefana Grajkowskiego przy ul. Dąbrowskiego 22 skradziono podczas nieobecności właściciela wóz nalożony deskami. Równocześnie z biur skradziono, jak doniósł p. Grajkowski policji, świadectwo przemysłowe i inne papiery, łącznej wartości 700 złotych. — W dwa dni później usiłowano również dokonać w tej firmie kradzieży drzewa. Złodzieje weszli przez parkan i usiłowali zabrać dwie skrzynie smoły, 10 metrów dykt i inne rzeczy, zostali jednak spłoszeni. (kl)

— W sprawie lichwy Maksymiljana Kłosego. W swoim czasie donosiliśmy o aresztowaniu stolarza Maksymiljana Kłosego (ul. Adama Jeskego 2) i jego żony pod zarzutem oszustwa i lichwy. W tej sprawie prowadzi dalsze dochodzenia wydział śledczy przy policji poznańskiej. W związku ze śledztwem wydział śledczy uprasza osoby, które mają pożyczki od Kłosego na lichwarski procent, by zgłosiły się do wydziału śledczego (pokój 77) najpóźniej do dnia 28 bm. (kl)

— Podróż „na gapę”. W Poznaniu przytrzymał na dworcu kolejowym Leokadę Szymańską, Jana Garsteckiego z Bydgoszczy, oraz Erwina Marmurówicza bez stałego mieszkania. Wszyscy troje przyjechali bez biletu koleją z Bydgoszczy do Poznania. (kl)

Z Poznańskiego

— **BARCIN.** (W sprawie budowy pomnika.) W uzupełnieniu wiadomości o budowie pomnika na górze św. Wojciecha zaznaczyć należy, że jednym z inicjatorów budowy był znany kupiec i zastępca burmistrza p. Jan Skrzypczyk, który przeznaczył na ten cel poważną sumę. Również dyrektor Wapniarni p. inż. Kwiatkowski, choć należy do sąsiedniej parafii, gorliwie popiera budowę pomnika.

— (Udogodnienie dla podatników.) W czwartek, dnia 27 bm. w lokalu p. Adamańskiego przyjmować będzie kierownik Urzędu Skarbowego interesantów w sprawach podatkowych. Ze względu na opłakane warunki komunikacyjne stanowią to dla płatników poważne udogodnienie.

— (Osobiste.) Do tutejszej szkoły powszechnej przydzielono nową siłę osobą p. Zygmunta Staszewicza.

— **GOSTYŃ.** (Z życia harcerzy.) W dniu 23 bm. miejscowy hufiec harcerski obchodził uroczystość swego patrona, św. Jerzego. O godz. 7.30 rano odbyła się na dziedzińcu gimnazjum zbiórka 6 drużyn żeńskich i męskich, w liczbie około 250 harcerzy i harcerzy, poczem udano się pochodem do kościoła farnego. Mszę św. odprawił kapłan hufca ks. pref. Mniejowski. Po południu odbył się apel i defilada.

— (Ku czci K. Marcinkowskiego.) Na zebraniu Tow. Kultury i Sztuki — po referacie o Karolu Marcinkowskim, uchwalono, ażeby na jednym z domów w Gostyniu, w którym mieszkał dr. Karol Marcinkowski, umieścić tablicę pamiątkową.

— **GRODZISK.** (Wypadek samochodowy.) Kierowca samochodu ciężarowego firmy Standard - Nobel, zaopatrującego stacje benzynowe, załatwiając sprawy służbowe, pozostawił samochód przy pl. św. Anny. W czasie nieobecności jego robotnik Leon Kortus z Grodziska zaczął przy maszynie manipulować i wprowadził ją w ruch, jadąc aż do ul. Bukowskiej, gdzie zamierzał przed kościołem klasztornym zawrócić, przyczem wjechał na ogrodzenie, wyrwując i łamiąc słupy granitowe. Straty powstałe są poważne. Uszkodzony samochód musiał być oddany do naprawy a znajdującą się w nim podwójną ilość benzyny wypompał wysłany z Poznania drugi samochód. Kortus wyszedł z wypadku cało.

— (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu uchwalono przemianowanie ul. Grablewskiej na ul. Powstańców Chocieszyńskich. Uchwalono też obniżenie opłat szpitalnych. Z referatu p. burm. Krzyskiego o stanie majątkowym miasta według budżetu na rok 1933-34 wynika, iż konieczne jest uchwalenie nowych źródeł dochodowych, celem pokrycia deficytu gimnazjum miejskiego. Na pokrycie tegoż deficytu uchwalono pobierać od 1 bm. od kwg prądu dodatkowo 10 gr. zatem 1 kwg kosztować będzie teraz z wszystkimi dodatkami niemal 1 zł. W przyszłym roku szkolnym postanowiono zreorganizować gimnazjum w ten sposób, że zlikwiduje się I i II klasę. Pod koniec uchwalono na mocy ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych pobierać łącznie z podatkiem państwowym 10-proc. dodatek komunalny do państw. podatku od nieruchomości.

— **JAROCIN.** (Z parafii.) Z dniem 1 maja rb. ks. Stanisław Badura zostaje przeniesiony do kościoła paraf. w Solcu Kujawskim. Ks. St. Badura zaskarbił sobie wśród naszych parafian wdzięczność i poważanie jako gorliwy opiekun stowarzyszeń kościelnych.

— **KEPNO** (Przedstawienie.) Tow. Powstańców i Wojaków wystawiło w niedzielę 3-aktową komedię p. t. „Teść”. Publiczności przybyło na przedstawienie dużo.

— (Samobójstwo.) W Łodzi popełnił samobójstwo Stefan Kornobis, syn znanej tutaj i poważanej rodziny. W liście do rodziny denat wyjaśnił motywy swego postępku.

— **KOŚCIAN.** (Wypadek samochodowy.) W dniu 22 bm. jechał samochód ciężarowy p. Czesława Janickiego, właściciela bekoniarń w Kościanie, naładowany ęwiniami, przeznaczonymi na eksport do Wiednia. Pomiedzy Śmigłem a Glińskiem pękła oś samochodu, przyczem samochód się przewrócił i doznał dość poważnych uszkodzeń. Szofer odniósł kilka lżejszych ran na głowie. Kilkanaście ęwin z powodu znacznego uszkodzenia musiano dobić.

— (Z Tow. Robotników.) Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich urządziło w dniu 23 bm. przedstawienie amatorskie sztuki p. t. „Pocziwy młynarz”. Amatorzy wywiązali się z swego zadania dobrze.

— (Pożar motocykla.) W dniu 21 bm. mechanik p. Stefan Kaźmierowski wykonywał reperację motocykla. Przy zapuszczaniu zapaliła się benzyna w motocyklu, ogień niebawem ugaszono, lecz motocykl jest już do niczego.

— (Z życia harcerstwa.) W dniu 23 bm. obchodziło tutejsze harcerstwo święto swego patrona, św. Jerzego. Rano odbyła się zbiórka drużyn na placu Wolności, poczem nastąpił raport i wymarsz na uroczyste nabożeństwo do kościoła farnego. W południe odbyła się w hotelu „Victoria” uroczysta akademja.

— (Z Wielkop. Tow. Kółek Roln.) W dniu 27 bm. o godzinie 10 odbędzie się w

Na otwarcie sezonu Automobilklub Wielkopolski urządził w niedzielę wycieczkę do Gniezna. W Gnieźnie nastąpiło spotkanie z członkami Automobilklubu Pomorskiego, poczem zwiedzono katedrę. Na zdjęciu samochody na rynku gnieźnieńskim, w głębi katedra.

sali Hotelu Warszawskiego powiatowe zebranie Kółek Rolniczych, na którym omawiane będą ważne sprawy finansowo-rolne.

— (S. M. P.) Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej z Kościana odegrało w dniu 23 bm. w Racocie sztukę p. t. „Bóg nie umiera”. Młodzi amatorzy wywiązali się z swego zadania dość dobrze. (mk)

— **MOSINA.** (Z Towarzystwa Restauratorów.) Dnia 23 bm. odbyło się w restauracji „Belweder” walne zebranie Towarzystwa Restauratorów na Mosinę i okolice. Ustępującemu zarządowi udzielono absolutorium, poczem wybrano nowy zarząd. Prezesem wybrano ponownie założyciela towarzystwa i pierwszego prezesa p. Formańskiego Franciszka. Głównym tematem obrad były sprawy podatkowe, które obszernie zreferował p. prezes. (stc.)

— **OBORNIKI.** (Z Banku Ludowego.) Tegorocznym obradom walnego zgromadzenia Banku Ludowego przewodniczył prezes rady nadzorczej ks. prob. Adam Schmidt z Roźnowa. Na sekretarza powołano p. Władysława Mroczkowskiego, em. inspektora szkolnego z Poznania. Ze sprawozdań zarządu i rady nadzorczej wynika, że obroty oraz liczba członków spółdzielni w roku sprawozdawczym w związku z ogólną depresją gospodarczą znacznie się obniżyły, spółdzielnia jednak wyszła z tych trudności bez strat. Ogólny obrót za rok gosp. 1932 wynosił zł. 13 018 931. Do dyspozycji walnego zebrania pozostaje zł. 12 829 zysku. Bilans zamknięcia sumy zł. 1 115 504. W ciągu całego roku obrachunkowego wydano pożyczek wekslowych na sumę 938 278 zł. z czego zaprotestowano weksli na sumę 158 387 zł. — Z pożyczek korzystali przede wszystkim rolnicy, kupcy i rzemieślnicy. Sprawozdanie zarządu i rady nadzorczej oraz bilans przyjęto jednogłośnie, poczem po dyskusji udzielono zarządowi i radzie absolutorium. Przy podziale zysków uchwalono 4 proc. dywidendy. Do rady nadzorczej weszli ponownie pp.: ks. prob. Schmidt jako prezes, Wł. Mroczkowski L. Rosochowicz, Wojciech Ignasiak, ks. prob. Kosiak, Wł. Pietz, T. Kozubski, J. Janakowski i Marek Turno.

— (Pożar.) W zagrodzie rolnika Jeśkiego w Starczanowie wybuchł pożar. Spłonęły chlewy, stodoła, spichrz, 50 ctr. owsa i 20 ctr. ospy, razem wartości 18 000 złotych. Straty pokrywa Wzajemne Ubezpieczenie Krajowe. W akcji ratowniczej brały udział okoliczne straże pożarne oraz miejscowa ludność. Przyczyny pożaru nie stwierdzono.

— (Ze sądu.) Sąd grodzki, rozpatrując sprawę karną notorycznych przestępców Kaczmarska Ludwika i Adamczaka Józefa z Obornik, oskarżonych o współudział w włamaniu do spichrza firmy L. Rosochowicz skazał każdego na 9 miesięcy więzienia. — Główna swego czasu sprawa napadu rabunkowego na mie-

szkanie włodarza Michała Kuźmy w Osiecznie pow. Oborniki, znajdzie swój epilog w Sądzie Grodzkim w Obornikach 8 maja rb. (kko)

— **WITASZYCE** p. Jarocin. (Ukaranie oszczercy.) 20 bm. rozpatrywał sąd okręgowy w Ostrowie w instancji apelacyjnej sprawę ks. prob. Steuera z Witaszyc przeciwko Stanisławowi Brani z Witaszyc. Tenże wysłał w r. 1930 przeciwko ks. prob. Steurowi do Kurji Arcybiskupiej w Gnieźnie jako do przełożonej władzy ks. Steuera złośliwą denuncjację, zawierającą ciężkie zarzuty, mogące osobę i działalność ks. prob. Steuera poniżyć w oczach publiczności. Przewód sądowy wykazał we wszystkim, że podniesione przez Branię przeciwko ks. prob. Steurowi zarzuty są bezpodstawne i nieuzasadnione. Wobec tego zasądził sąd okręgowy oskarżonego za ciężką obelgę osoby duchownej na rok aresztu i ponoszenie kosztów sądowych. Na mocy amnestji została kara aresztu zmniejszona na pół roku.

— **WRZEŚNIA.** (Pożar stodoły.) W majątności Sokolowo spłonęła wielka stodoła, zabezpieczona na około 50 000 zł. Pożar powstał z iskry motoru podczas mielenia, rozszerzył się bardzo szybko i zniszczył całą stodołę.

— (L. O. P. P.) Zebranie walne zgaił prezes p. burm. Soltysiak i podał pogląd na czynność zarządu z ubiegłego roku. Stan kasy jest pomyślny. Obszerny referat o celach i zadaniach L. O. P. P. wygłosił delegat wojewódzki p. por. Ebert z Poznania. Koło wrzesińskie liczy 270 członków i rozwija się dość pomyślnie. Do zarządu wybrano: prezesem p. burm.

KRONIKA TOWARZYSKA

Zarząd Związku Polaków Kresów Wschodnich urządził 29 kwietnia w sobotę, w salach kawiarni P. Dobskiego Wieczorek Taneczny z bridżem, pod protektorem Księżny Zdzisławowej Czartoryskiej. Początek o godzinie 21.30, strój wizytowy. Bilet wstępu 1 zł 30 gr., akademicki 90 gr. Przygrywać będzie orkiestra 7 pułku Strzelców. O łaskawe liczne przybycie gości na Wieczorek. Zarząd serdecznie prosi. zg 18 652

Soltysia, wiceprezesem p. aptekarza Koniecznego, sekretarzem p. Wolskiego, skarbnikiem p. Langeo.

— (Osobiste.) P. sędzia Wiktor Jernajczyk, brat tut. ks. prefekta gimn., mianowany został naczelnikiem sądu grodzkiego w Kępnie.

— (Uroczystości majowe.) Bardzo liczne zebranie przedstawicieli wojska, władz i wszelkich organizacji uchwalilo uczcić w godny sposób dzień 2 maja, na pamiątkę bitwy pod Sokołowem w dn. 2 maja 1848, jak i święto narodowe 3 Maja. Pod pomnik w Sokołowie wyruszy wieczorem pochód. Dzień 3 Maja uczci Września pochodem przez miasto, nabożeństwem, defiladą z udziałem wojska, władz, szkół i wszystkich organizacji. Wieczorem odbędzie się przedstawienie.

Z Pomorza

— **STAROGARD.** (Związek Pracowników Kupieckich.) Odbyło się tu organizacyjne zebranie Związku Pracowników Kupieckich, Bankowych i Biurowych. Po wygłoszeniu referatu przez delegata z Poznania, p. Ziembowicza, nastąpiła bardzo ożywiona dyskusja.

Aresztowanie komunistów w Kaliszu

Kaliszka policja wytropiła szajkę komunistyczną, która przygotowywała akcję 1-majową. Przechwycono kilku Żydów na rozklejaniu nielegalnych afiszy i odezw a po przeprowadzeniu u nich rewizji aresztowano około 40 osób mieszkających w akcji komunistycznej. Wśród aresztowanych znajduje się tylko jeden Polak.

Nazwiska aresztowanych do chwili ukończenia śledztwa są trzymane w tajemnicy.

Tragiczna swawola dzieci

Pięcioletnia dziewczynka zginęła pod kołami pełnego wozu

Z Inowrocławia donosi nam (wi):

W Niszczewicach zdarzył się w tych dniach tragiczny wypadek. Na drodze bawiła się gromadka dzieci, gdy przejeżdżał wóz naładowany piaskiem. Dzieci obstąpiły wóz i zaczęły wskakiwać nań. Pięcioletnia dziewczynka P. Zajackowska tak nieszczęśliwie wskoczyła, że zaplątała się nogami między szprychy koła. W okamgnieniu koło wozu porwało ją, rzuciło na ziemię i przejechało jej po klatce piersiowej. W kilka chwil po wypadku dziecko zmarło.

Trup na torze kolejowym

Nieboszyk był przywiązany do szyn Ze Starogardu donosi (wa):

Dnia 24 b. m. rano znaleziono na torze kolejowym Żelgoszcz-Lubichowo zwłoki mężczyzny z odciętą głową. Tragicznie zmarłym, jak się okazało, jest 18-letni Stefan Witkowski, zamieszkały w Żelgoszczy. Jak wynika ze śladów postawionych na miejscu, denat był przywiązany do szyn kolejowych. Ciało zabitego zabrała jego rodzina. Policja prowadzi dochodzenia celem ustalenia wszelkich okoliczności tej tragedii. Najprawdopodobniej zachodzi tu samobójstwo.

Wścigi konne w Gnieźnie

Tegoroczne wiosenne zawody konne w Gnieźnie zapowiadają się ciekawie. Odbędzie się rozgrywki o nagrodę przechodnią miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego. Do konkursu w niedzielę, zgłosiło udział 11 zespołów, a mianowicie: Centr. Wysz. Kaw. Grudziądz, Centr. Wysz. Artl. Toruń, Leszczyński Klub Jazdy Konnej, Śląski Klub Jazdy Konnej z Katowic, 17 pułk uł. z Leszna, 15 p. a. l. z Bydgoszczy, 17 pułk artl. lek. z Gniezna, 8 p. a. k. z Chelmona, 6 p. a. l. z Krakowa, 7 D. A. K. Poznań i Pomorskie Tow. Hodowli Konj w Grudziądzu (zwycięzca w konkursie zespołów w roku ubiegłym).

O nagrodę szefa dep. kaw. M. S. Wojsk. p. pik. dypl. Karcza walczyć będzie 57 konj najwybitniejszych hodowców Wielkopolski, Pomorza i Śląska. Poza tem stanie do konkursu ciężkiego w dniu 3 maja kilkadziesiąt

jeźdźców na 61 koniach. Startuje w Gnieźnie również mistrz jazdy polskiej kpt. Fr. Mrowec z Krakowa i m. in. mjr. Trenkwald, kpt. Sałęga, kpt. Biliński, rtm. Skupiński, rtm. Deżakowski, rtm. Nieszkowski, kpt. Filejski, por. Smosarski, por. Tuski, por. Czerniawski, por. Grzybowski i wielu innych. Z jeźdźców cywilnych startują m. in. p. Tuska, p. A. Zychlińska, p. Zwierzchowska, p. Rowecka, p. Harlandowa, p. Obtułowiczowa, p. R. Broekere, dalej pp. Wickenhagen, Luettwitz, Byliczyński, Świdzki, Schön, Roguski, Duninowski, książe P. Czartoryski, hr. Zamoyski, Lossow, Jacobi, Poncet, Pindelski, Brabec, Rębacz, Skarżyński, Wieleżyński i inni.

Konkursy odbędzie się w dniach 29 i 30 bm. oraz 2, 3 i 4 maja. Początek zawsze o godz. 14

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W NAUKOWYM POZNANIU

WYBITNY UCZONY CZESKI WYGŁOSI U NAS WYKŁADY

Do Poznania przybywa dzisiaj wybitny czeski historyk sztuki profesor Uniwersytetu im. Komeniusza w Bratysławie, dr. Franciszek Zakavec. Między Uniwersytetem bratysławskim a poznańskim nawiązały się już dawno sympatyczne stosunki wymiennej współpracy. Tak jak u nas gościli prof. dr. Prazak (slawista) oraz prof. dr. Kalda (germanista), tak w Bratysławie wykładali nasi uczeni: germanista prof. dr. Kleczkowski, filolog klasyczny prof. W. Klinger, oraz muzykolog prof. dr. Lucjan Kamiński. Prof. Zakavec wygłosi w sali nr 22 Collegium Minus w dniu 26, 27, 28, i 29 kwietnia odczyty o treści następującej: Józef Manes i odrodzenie czeskie, Mikuláš Ales i generacja Narodnego divadla. Max Szwabinsky i grupa „Manesa”. Wstęp wolny, początek zawsze o godz. 19. Odczyty ilustrowano mnóstwem przeźrocz.

Redakcja nasza łączy się z poznańskim światem uniwersyteckim w serdecznym powitaniu znakomitego uczonego czeskiego, jako gościa naszej Wszechnicy.

Dr. Franciszek Zakavec, urodzony w Kdyni (zachodnio-pół. Czechy) w 1878 r., studiował na uniwersytecie praskim filologię czeską u prof. Gebauera, zaś francuską oraz filozofię u prof. Masaryka. Otrzymał stypendjum państwowe, wyjechał na dalsze studia do Paryża. Zakavec zawsze interesował się sztuką plastyczną, to też jego działalność literacka skierowywała się stopniowo ku tej dziedzinie. Liczne prace ogłaszał w piśmie „Volne Smery” (Wolne Kierunki) oraz „Novina”, był również długoletnim recenzentem artystycznym „Narodnich Listów”. Pod koniec wojny światowej wydał książkę o Narodnym Divadle, zatytułowaną „Chram znovuzrozeni” („Świątynia odrodzenia”) i nagrodzoną przez Czechą Akademię Umiejętności. Wkrótce potem ukazał się zbiór jego wnikliwych prac „O czeskich artystach plastykach” oraz przepiękna, z wielkim umiłowaniem napisana książka o najbardziej czeskim artyście-malarzu Mikulášu Aleszowi („Kniha o Alsovi”). W zbiorowym wydawnictwie poświęconym protoplastom nowoczesnego malarstwa czeskiego, Józefowi Manesowi wyszedł jeden tom pióra Zakavca pod tyt. „Lud czeskosłowacki w dziele Józefa Manesa”. W przygotowaniu ma pracę o obrazach tegoż malarza, zdobiących znany praski zegar ratuszowy.

Pa założeniu uniwersytetu w Bratysławie powołano dra Zakavca jako zwyczajnego profesora na katedrę historii sztuki. Z dziedziny sztuki słowackiej napisał on wielką monografię o architekturze słowackim Duszanie Jurkoviczu, odznaczonym w r. wielką nagrodą Czeskiej Akademii Umiejętności. Niedługo ukaze się oczekiwany przez cały czeskosłowacki świat artystyczny I. tom obszernej monografii o czeskim malarzu i grafiku profesorze praskiej Akademii Sztuk Pięknych, M. Svabinskim, a to z okazji 60-ciocia jego urodzin. W osobie prof. Zakavca znalazł on wymienionego znawcę i krytyka swojej bogatej twórczości artystycznej. W wydawnictwie Jana Stenca w Pradze wyszło bowiem już kilka prac w których prof. Zakavec omawiał i objaśniał dzieła tego wielkiego artysty. Wszystkie te publikacje cechuje nietylko głęboka znajomość rzeczy, lecz i ciekawy, oryginalny sposób wypowiedzania się, który sprawia, że nawet czytelnik-laik może włączyć w arkana sztuki, mając prof. Zakavca za przewodnika.

J. Z. S.

Jutro:

TRZEBA UCZYĆ SIĘ ŚLĄSKA

przez

dr. Romana Pollaka.

Pisma nadesłane

„Muzyka Kościelna”. Nr 3/4. Treść: „Kongres Muzyki w Toruniu 4-6 czerwca 1933 roku” — Ks. dr. Gieburowski: „III Kongres Muzyki Kościelnej” — „Dokumenty wielkiej wagi” — Ks. W. Wargowski: „O liturgii Mszy świętej” — J. Maklakiewicz: „Zagadnienie społeczne i towarzyskie w zespólach śpiewackich” — Kronika organizacyjna. — Kronika chóralna. — Adr. Red. Poznań, Szkolna 18.

ŻYCIE KULTURALNE

Z TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

Komisja Historyczna Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie posiedzenie w środę, dnia 26 kwietnia b. r., o godz. 18 w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Na porządku dziennym: 1 referat dr. L. Koczego p. t. „Dzieje gospodarcze Żydów w Polsce przed katastrofą z połowy wieku XVII” i 2 komunikat prof. A. M. Skalkowskiego p. t. „Pamiętnik damy polskiej o Kościuszcze”. Następnie odbędzie się posiedzenie administracyjne.

TEATR

Moskwa urządza festiwal teatralny. Tz. „Inturist”, t. j. organizacja sprowadzająca do Rosji turystów (z mocnymi walutami) organizuje wspólnie z teatrami moskiewskimi „dekadę teatralną” w dniach od 1 do 10 czerwca r. b. Przedstawienia będą dawać dla gości we wszystkich teatrach moskiewskich. Repertuar obejmuje balety „Czerwony mak” i „Jeziro łabędzie”, operę „Pskowianka” Rimskiego-Korsakowa, w dramacie: „Pociąg pancerny” Iwanowa i udratyzowane „Martwe Dusze” z Kaczalowem Leonidowem i Moskwem, dalej „Adrienne Lecouvreur” (u Tairowa). Goście otrzymają nadto przedstawienia teatrów tatarskich, kaukaskich i cykańskich, we dnie będą zwiedzali sceny w czasie prób itd. itd.

Nowe sztuki historyczne. Zygmunt Kisielski wydał w Warszawie drukiem sztukę historyczną pt. „Margrabia” osnutą na tle powstania styczniowego Bohaterem jej jest margrabia Wielopolski — Ukazało się we Lwowie książeczkowe wydanie dramatu historycznego Kazimierza Brończyka pt. „Król Stefan”. Sztuka pisana jest wierszem. Centralną jej postacią jest Stefan Batory.

MUZYKA

Opera w Monte Carlo jest organizowana, jak wiadomo, na sezon zimowy wiosenny, aby przyciągać do ruleta miłośników pięknego śpiewu. Obecnie sezon zamknął się trzema przedstawieniami, na których wykonano „Peleasa i Melisandę” Debussyego z Werą Peters z paryskiej Opera Comique i tenorem Claudelem dalej „Kleinyty Madonny” Wolff-Ferrariego z włoskim tenorem Cortisem oraz sopranistką Segreą wreszcie „Tristana i Izoldę” z Frydą Leider i tenorem Grahalem, śpiewakami przedstawień w Bayreuth i pod dyrykcją również bayreuckiego kapelmistrza F. von Hoesslina. Dyrektorem opery montecarlijskiej jest dalej Raul Gunsbourg.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Polski bilans z XVIII Biennale. W ostatnim zeszycie „Sztuk Pięknych” ogłasza dr. Mieczysław Treter artykuł pt. „Pawilon sztuki polskiej na XVIII Biennale w Wenecji”. Autor był komisarzem działu polskiego, mieszczącego się we własnym pawilonie. Na wystawie znalazło się 91 dzieł 17 polskich artystów: 69 obrazów, 14 rzeźb, 8 rysunków, a prócz tego 43 publikacje artystyczne. Autor sumuje wyniki przeglądu sztuki polskiej w Wenecji, wyjaśnia zasady, jakimi kierował się organizatorzy przy wyborze eksponatów. Polemizuje też z zarzutami, wysuwanymi przez pewne grupy plastyków, stojące na stanowisku, że lepszym systemem jest reprezentowanie naszej sztuki przez niewielką liczbę artystów, a za to większą liczbę dzieł każdego z nich, niż wysyłanie po jednym dwa dzieła kilkudziesięciu twórców. Uzasadnia dalej autor wybór tych siedemnastu reprezentantów sztuki polskiej, a wywody swoje dokumentuje autor licznymi opiniami zagranicznych krytyków i znawców. (tk)

VARIA

Podróż po Rosji sowieckiej. P. Aleksander Janta Polczyński ogłosił nakładem „Roju” opis podróży, zatytułowany „W głąb Z. S. S. R.”. Młody podróżnik dotarł istotnie w głąb terenów, na których dokonano się krwawy sowiecki eksperyment, bo zwiedził Taszkient, Samarkandę i Bucharę, nie mówiąc o Tyflisie, Baku, Batumie i Dnieprostroju. Opisy p. Janty Polczyńskiego są żywe, zwięzłe, dają wyobrażenie o stosunkach i nastrojach pod władztwem sowieckim. Plastycznie i barwnie ukazuje się krajobraz, między opisami zwracając uwagę charakterystyki sposobów, jakimi władze sowieckie usiłują pokierować zagranicznych ciekawskich na obmyślane przez siebie szlaki, a utrudniając zobaczenie tego, co lepiej ukryć. Jako impresje, nie roszcząc sobie opisy p. Polczyńskiego pretensyj do syntezy, ale uważny czytelnik otrzyma dość materiału, aby utworzyć sobie pewien pogląd. Natomiast niektóre uwagi ogólne nie odpowiadają spostrzeżeniom, poczynionym przez innych podróżników. Poziom moralizator seksualnej uważa np. autor za „naogół wysoki” (str. 161). Trzebaż może porozumieć się w takim razie co do treści, jaką zawiera pojęcie „moralność”. Obraz stosunków, przedstawiany nam przez samych pisarzy sowieckich, wygląda niemal wprost odwrotnie do tego, co w Europie uważa się w tej dziedzinie za postulat moralny. Pan-talejmo Romanow postawił jakby tezę, że „w Rosji można mieć każdą kobietę za trzy pary jedwabnych pończoch” i znany swój romans zatytułował właśnie „Trzy pary jedwabnych pończoch”. (In)

GDY DZWONY WAWELSKIE OZNAJMIŁY ŚWIATU KRÓLA

(W sześćsetlecie koronacji Kazimierza Wielkiego)

W kilka zaledwie tygodni po śmierci Łokietka, 25 kwietnia 1333 koronowano na Wawelu jego syna Kazimierza. Nie było czasu zwlekać. Położenie w jakim państwo znalazło się w chwili zgonu króla Władysława, wymagało szybkiej likwidacji bezkrólewia. Było koniecznym, by młody następca tronu, udostojniony koroną królewską, mógł przystąpić najrychlej do wyprowadzenia państwa ze stanu katastrofy, w którym znalazło się w roku 1332.

Wiadomo, że pierwsze pociągnięcia Kazimierza Wielkiego polegały na ustępstwach w stosunku do Czech (Śląsk) i Krzyżaków (Pomorze). Nie było jednak innego wyjścia, przynajmniej w danej chwili. Kazimierz Wielki traktował zresztą swą rezygnację wyraźnie jako taktikę polityczną. Z wystawieniem aktów rezygnacyjnych co do Śląska zwlekał aż do roku 1339, w którym to roku poświadczył swe stanowisko w sprawie Śląska, aby zwrócić pełną uwagę i pełny wysiłek w stronę Pomorza. Gdy te zamierzenia spełzły bez rezultatu, pokusił się o odzyskanie Śląska przez wojnę; pokazało się jednak, że Polska była na to i wówczas jeszcze za słaba. Co do Pomorza, to mimo, że w r. 1343 traktatem kaliskim rzekł się go na rzecz Krzyżaków, w ostatnich latach panowania podjął wielki plan mający w ostatecznym rezultacie doprowadzić do odzyskania Pomorza. Jeżeli mimo tego w ciągu jego rządów nie doszło do załatwienia żadnej z tych spraw, to winny były temu warunki, które odziedziczył i w których wypadło mu rządzić. Świadomość ponoszonych strat musiała być u niego napewno wielka.

Jeżeli w niektórych dziedzinach rzady Kazimierza Wielkiego łączą się ze stratami poniesionymi przez państwo polskie, to w wielu innych odniósł on istotne sukcesy. Do nich należy zaliczyć przedewszystkiem gospodarczą przebudowę państwa. Jeżeli chce się uchwycić sens tej przebudowy, musi rzucić się ówczesną Polskę na tło wielkich przemian społeczno-gospodarczych dokonujących się w Europie wschodniej od początku wieku XIII. Owem tłem jest rozwój kolonizacji na prawie niemieckim, tak we wsiach, jak i miastach. W miejsce dawnego ustroju gospodarczego, w którym dominowało rolnictwo, rządzące się systemem gospodarki naturalnej, poczęły kształtować się podziały pracy między wieś i miasto. Pieniądz, którym z natury rzeczy rządziło się handlowo-przemysłowe życie miejskie, poczęł się wciskać i do wsi. Społeczeństwo poczęło bogacić się, a bogacąc się żądało praw politycznych od panującego.

Zjawiska te w pełni występują na Śląsku już w końcu wieku XIII. Ze Śląska fala kolonizacji i przebudowy gospodarczej idzie dalej, obierając przeważnie południowo-wschodni kierunek drogi, uderza więc najsilniej o Małopolskę, a następnie posuwa się w kierunku Rusi Czerwonej. Z tej też przyczyny w czasach Kazimierza Wielkiego najsilniejszą jest kolonizacja na prawie niemieckim w Małopolsce; tam też przeprowadza król słynną swą reformę sądownictwa na prawie niemieckim. Ekspansja polityczna Polski w kierunku Rusi Czerwonej pozostaje w związku z tym ruchem.

Kazimierza Wielkiego, mutatis mutandis, najzasadniej zestawimy tedy można z szeregiem gospodarnych książąt śląskich z wieków XIII—XIV; najtrafniejszym byłoby może porównanie z linią książąt świdnickich, z którą pozostawał też w najbliższej współpracy politycznej. Brodaty Bolko II świdnicki, spoglądający na nas ze swego posągu grobowego w klasztorze grysowskim, spokojem i majestatem spojrzenia przypomina naszego króla.

Z działalnością gospodarczą spłótła się — jak wspomnieliśmy — i działalność na polu ustrojowym. Nie objęła ona tylko dziedziny sądów prawa niemieckiego. Wiadomo, że potomność za jedno z wielkich dzieł życiowych Kazimierza Wielkiego uważa jego działalność ustawodawczą. Niestety nauka polska do chwili dzisiejszej nie powiedziała jeszcze ostatniego słowa o statutach Kazimierzowskich. Uczony, który mógł to uczynić — śp. prof. Oswald Balzer — zabrał zdaje się rezultaty swych badań ze sobą do grobu. Z udoczynnych wypowiedzi się śp. Balze-

ra wiemy, że jego zdaniem wśród statutów Kazimierza Wielkiego istniał i jeden statut o charakterze ogólnopolskim. Szczegółowego wyjaśnienia domaga się jednak także stosunek statutów do dawnego polskiego prawa zwyczajnego. Śp. Balzer byłby niezawodnie tę rzecz do gruntu wyjaśnił, tak jak wyjaśnił pochodzenie cytatów prawa rzymskiego przytaczanych w statutach. Na stylizacji tych cytatów zaciążyła kronika Mistrza Wincentego, któremu śp. Balzer poświęcił osobną monografię, odnalezioną w papierach zmarłego. Monografia ta, która będzie niebawem wydana, rzuci zasadnicze światło na statuty Kazimierza Wielkiego.

Statuty zajmują się przeważnie prawem karnym i procedurą sądową, skromnie natomiast wkraczają w dziedzinę prawa politycznego. Ale i ta była przedmiotem reform podjętych przez Kazimierza Wielkiego. A mianowicie ten sam król, który dokonał rezygnacji ze Śląska i z Pomorza, wysuwał koncepcję ustrojową według której władza królewska w Polsce dotyczyła nietylko ziem królowi bezpośrednio podległych, lecz rozciągać się miała na ogół dawnych ziem piastowskich, wyjąwszy oczywiście te, z których król zrezygnował. Łokietek, jak i Kazimierz Wielki uważali się mianowicie za sukcesorów pierwszych trzech królów polskich z XI wieku, a ponieważ ci ostatni rządili ogółem ziem piastowskich, wysunięto w XIV wieku twierdzenie, że władza królewska rozciąga się w Polsce na ogół tych ziem. Tą drogą dostało się pośrednio pod rządy polskie Mazowsze, które przecież resztki swej odrębności zachowało do 1526 r. Dla pojęcia zaś tego Królestwa Polskiego w znaczeniu obszerniejszym, poczęł Kazimierz Wielki używać określenia Corona regni Poloniae. Corona Królestwa Polskiego, wzorując się na przykładzie węgierskim i czeskim, Corona regni Poloniae stała się następnie środkiem, przy pomocy którego wiązano z Polską ziemie, które nie wchodziły do obszaru ziem staropiastowskich. Za Kazimierza Wielkiego zaliczono do Korony ziemie ruskie oraz niektóre księstwa polodolskie i wolińskie, pozostawiając w zasadzie w tych księstwach rządzących tam książąt. Po śmierci zaś Kazimierza Wielkiego związek z Litwą oparto o włączenie jej do Korony Królestwa Polskiego. Z powstaniem pojęcia Korony związały się i jeden jeszcze ważki proces: zmiana charakteru państwa w którym poczynają na plan pierwszy wybijać się obecnie elementy prawa publicznego. Śp. prof. Oswald Balzer, który w dziele swoim „Królestwo Polskie” dał nam świetny wywód Korony Królestwa Polskiego, tak określił tę przemianę: „Państwo zaczyna tworzyć osobną dla siebie organizację w której skład wchodzi wprawdzie władca, ale której nie wypełnia sobą w całości; organizacja ta służyć ma do urzeczywistnienia pewnych właściwych jej celów, których zakres nie pokrywa się już wyłącznie z zakresem interesów panującego, w związku zaś z tem państwo staje się samodzielnym podmiotem pewnych praw, które mu przysługują jako takiemu. Idea państwa staje jako pojęcie wyższorzędne ponad władcę samym, który uważany jest tylko jako naczelny organ, wykonujący owe prawa w jego imieniu”.

Równocześnie z tem upowszechnia się i pojęcie nieograniczonej suwerenności państwa, które nie podlega ani cesarstwu, ani papieżowi. Spytek z Melsztyna, zaufany doradca Kazimierza Wielkiego, wysłany jako poseł do Karola IV, wysłania króla rzymskiego pytając kanclerza Karola IV: „Gdzie jest Rzym, w którym jest rękę? Odpowiedz! Wasz cesarz jest niższy od papieża, składa mu przysięgę. Nasz król dzierży berło i miecz dane mu przez Boga, a prawa swe i wzięte od przodków tradycje przenosi ponad prawa cesarskie”. Kanclerz oburza się na „barbarzyńcę” i dodaje: „Bieda! Cóż dla nich jest świętem? Pożądana będzie chwila, w której karki ich ugnie powaga władzy”.

Tymczasem „barbarzyńca” ufundował w Krakowie Uniwersytet, który z biegiem lat miał stać się źródłem światła na tę polną Europę... Nowe siły powstawały do życia.

Dr. Zygmunt Wojciechowski.

Poznań.

DZIAŁ GOSPODARCZY

KONJUNKTURY Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształto-
wały się w ub tygodniu następująco:

	17. 4.	18. 4.	19. 4.	20. 4.	21. 4.	22. 4.
Pazienica						
Warszawa	—	38,50	38,50	39,50	40,00	—
Poznań	—	36,00	36,50	37,00	37,25	37,50
Lwów	—	—	37,00	—	—	—
Lublin	—	—	—	36,00	—	—
Zyto						
Warszawa	—	20,50	20,50	20,50	20,50	—
Poznań	—	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00
Lwów	—	—	18,50	—	—	—
Lublin	—	—	18,50	18,50	18,50	—
Jęczmień						
Warszawa	—	17,00	17,00	16,50	16,50	—
Poznań	—	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	—	16,50	16,50	16,50	16,50	—
Poznań	—	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	14,50	—	—	—

Rynki towarowe Ameryki znajdują się w analogicznym położeniu jak w marcu bieżącego roku, kiedy Stany Zjednoczone A. P. przeżywały kryzys bankowy. Ucieka się od gotówki, kupuje towary! Taką psychozę zna również Anglia z października 1931 r., kiedy funt oderwał się od parytetu złota... Powtarza się to teraz w U. S. A., kiedy ludność nie mogąc zamieniać dolarów na złoto, kupuje towary.

Pod naciskiem konieczności życiowych ożywiły się obroty na rynkach zbożowych. Poza wspomnianą okolicznością działa jeszcze na ożywienie rynkowe stan zasiewów zimowych pszenicy. Pierwsze urzędowe oceny prawdopodobnych zbiorów są jeszcze niepomyślniejsze od pesymistycznych ocen prywatnych. Liczy się w U. S. A. ogólnie z wzrostem cen pszenicy. Nawet rozszerzone zasiewy latowej pszenicy nie zdolają już wyrównać strat z kiepsko zapowiadających się plonów pszenicy zimowej.

Kwietniowe chłody i przymrozki nocne rozbudziły pewne obawy co do stanu ozim-
nin w kraju. Zdaje się jednak, że obawy te są przedwczesne. — Dla pszenicy jednak była w całym kraju tendencja mocna, wyrażająca się zwykłą ceną o 150 zł w Po-
znaniu i Warszawie.

Pieniądz i papiery wartościowe

Światowe giełdy papierów wartościowych znajdowały się w tygodniu ub. pod przemożnym wpływem katastrofy dolara, to też wszelkie inne wydarzenia nie zaważyły na szali nastrojów giełdowych. Giełdy europejskie zarea-
gowały przeważnie zniżką, podczas gdy Wallstreet i inne giełdy amerykańskie w związku ze spadkiem dolara i planem inflacyjnym Roosevelta wykazały znaczne ożywienie i silny wzrost notowań. Jest to zjawisko normalne, obserwowane zresztą w czasie inflacji również i w Polsce, że z chwilą załamania się waluty danego kraju, wzrasta popyt na akcje, papiery wartościowe, towary. Referowaliśmy już na innym miejscu wydarzenia dokoła dolara. Ostatnie posunięcie rządu amerykańskiego, a zwłaszcza projekt dotyczący dodatkowej emisji banknotów w wysokości 3 miliardów dolarów, zakaz wywozu złota i spadek dolara na rynkach światowych — ożywiły działalność giełdy nowojorskiej i wywołały silną haussę akcji krajowych i zagranicznych. Popularniejsze papiery zyskały w ciągu jednego tylko zebrańia do 6 dolarów. Obroty akcjami przybrały dawno nie notowane rozmiary. Dużej zniżce uległy natomiast, w związku ze spadkiem dolara, amerykańskie papiery państwowe. Pożyczki polskie miały usposobienie wybitnie wyższkowe. W dniu 21 bm notowano (w nawiasach cyfry z 13 lin.): 8 proc. Poż. Dillo-
na 64.00 (62.00), 7 proc. Poż. Stab. 56.75 (53.00), 6 proc. Poż. Dol 55.37½ (54.50), 7 proc. Poż. m. Warszawy 38.00 (37.00), 7 proc. Poż. Śląska 42.12½ (41.12½).

Giełda londyńska zareagowała na wiadomość o zamierzeniu przez Stany porzuceniu parytetu złota i inflację, silną zniżką, która jednak potem po ogólnej baissie dolarowej i wywołanej wskutek tego haussie na rynkach surowców przerodziła się w częściową wyżkę. Szczególnie silnie podniosły się notowania akcji miedzianych, kauczukowych i naftowych oraz kopalń diamentów i cyny. Natomiast pozostałe papiery przemysłowe oraz brytyjskie papiery państwowe miały nadal tendencję słabą. To samo widzimy, na giełdzie paryskiej. Ogólny nastrój był przeważnie słaby, zwykowały jedynie, pod wpływem haussy na giełdach surowców, akcje kopalń miedzi, cynku i cyny, kauczukowe i bawełniane. Mocniejsze usposobienie miały również akcje węglowe i cukrowe, natomiast obniżyły się znacznie akcje południowo-afrykańskich kopalń złota oraz renty francuskie co stoi niekiedy w związku z wiadomościami o emisji drugiej transzy wewnętrznej pożyczki francuskiej w czerwcu r. b. Giełda berlińska miała przeważnie usposobienie mocne, do czego przy-

czyniła się głównie silna zniżka dolara i marki niemieckiej na giełdach światowych.

W związku z gwałtownym spadkiem dolara na giełdach światowych nastąpiła również na rynku polskim silna zniżka banknotów dolarowych i dewiz amerykańskich. Dolar notowany w Warszawie w obrotach prywatnych w dniu 13 bm. 8.88½, a jeszcze w dniu 19 bm 8.75, spadł w dniu 20 bm. w godzinach rannych do 8.20, a w południe nawet do 7.80. Po giełdzie kurs dolara zaczął się znowu podnosić, osiągając 8.02 — 8.05 — 8.07, a wieczorem 8.12.

„Ustawa dolara przesłała w Polsce bez większego wrażenia, Bank Polski bowiem, dzięki stałej zamianie swych zapasów walutowych na złoto, posiada niewielkie tylko ilości dolarów, wskutek czego nie może być narażony na poważniejsze straty. Wycofywanie wkładów dolarowych w bankach było bardzo rzadkie. Również zobowiązania klientów bankowych w dolarach są niezbyt wielkie, tak, że nawet w razie stałej dewaluacji dolara, straty banków z tego tytułu nie przybrałyby większych rozmiarów. Naogół cechował okres silnego spadku dolara — jeśli chodzi o Polskę — spokój i opanowanie. Obroty dolarami były duże jedynie w dniu 20 bm., potem znacznie się zmniejszyły.

Nabiał

Krajowy rynek maślany jest nadal słaby przy cenach zniżkujących. Hurtownicy nie gromadzą zapasów w przewidywaniu zniżki cen, która musi nastąpić wobec spodziewanego wkrótce sezonowego wzrostu produkcji. Mleczarnie połańskie notują w obrotach hurtowych 3.20 zł. w de-

talu 3.00 zł za 1 kg 1 gat. Warszawska Komisia Nabiałowa obniżyła cenę hurtową do 3.90 zł za 1 kg masła wyborowego. Katowice notują 3.70—4.00 zł za masło Jese-
rowe 1 gat. w obrotach hurtowych przy tendencji b. słabej. — Na rynkach zagranicznych widać pewne ożywienie. Berlin notował w dniu 21: 1 gat. — 93 mk. II gat. — 83 mk za 50 kg przy tendencji ożywie-
nej. Tendencja zwykłowa na rynku niemieckim jest wynikiem akcji rządowej, podjętej z dużym rozmachem dla popiera-
nia mleczarstwa krajowego.

Sytuacja na rynku serów nie uległa zmianie. Natomiast ceny mleka konsum-
cyjnego obniżają się w ślad za spadkiem cen masła. W Warszawie obniżono cenę mleka pełnego w hurcie o 4 gr, w Po-
znaniu o 2 gr na litrze.

Jaja

Na rynku jajczarskim panuje tenden-
cja wybitnie zniżkowa ze względu na wzrastającą produkcję i ograniczone moż-
liwości eksportu, który ostatnio kieruje się prawie wyłącznie do Anglii i Hiszpa-
nii. Ceny za skrzynię jaj nieprzeświekla-
nych wahają się w granicach 70—75 zł. Towar gwarantowany cieszy się większym zainteresowaniem.

Bydło i trzoda

Po zwykle notowań i ożywieniu, wywo-
łanem zapotrzebowaniem świątecznem, nastąpiło w tygodniu sprawozdawczym uspokojenie naogół przy cenach utrzyma-
nych. Świnie bekony, wskutek poprawy sytuacji na londyńskim rynku bekony, wykazały wyżkę o 2—4 zł na 100 kg.

KRONIKA GOSPODARCZA

Przed Targami Poznańskimi

(t) **Ameryka Łacińska a Targi Poznańskie.** Transakcje Polski z krajami zaoc-
eanicznymi przynoszą stały od szeregu lat deficyt. Więcej niż połowę zysków otrzy-
mywanych przez Polskę z obrotu europej-
skiego, pochłania niewyrównany import z krajami, wśród których Ameryka Łacińska zajmuje miejsce niepoślednie. Ten wielo-
miejscowy rynek, zaopatrujący się w towa-
ry przemysłowe w Stanach Zjednoczonych A. P. i w Europie przemysłowej, nie był dotąd przez polskie sfery eksportowe do-
statecznie wykorzystany. Hiszpania, która się uważa za duchowego protektora daw-
nych swoich kolonii amerykańskich, dzięki łączności języka, kultury, obyczajów i na-
stawienia gospodarczego, stanowi dla Pol-
ski doskonały łącznik, którego wykorzysta-
nie ma dla naszego kraju znaczenie wiel-
kiej wagi. Pod tym też kątem widzenia na-
leży ujmować oficjalny udział Hiszpanji w Targach Poznańskich. Hiszpania deleguje na czas trwania Targów dyr. dep. propa-
gandy handlowej min. rolnictwa, przemy-
słu i handlu, Don Gabbe da Fonte, oraz radcę handlowego ambasady hiszpańskiej w Berlinie — Don Pedro Marrades. Ponad-
to przybędzie do Poznania w charakterze komisarza wystawy hiszpańskiej lotnik słynny z kampanji marokańskiej, kpt. Ter-
ry, któremu asystować będzie ze strony polskiej kpt. Iżycki. Wykorzystanie dla Polski rynków zaocceanicznych jest tem łatwiejsze, że w krajach Ameryki Południo-
wej brak wielu utrudnień i zakazów, tak częstych w innych krajach. Hiszpania ze swej strony wystawia z udziałem 110 firm: biżuterję ze stali i złota, broń, dywany, konserwy, oliwę, perfumeryę, rz.ż. rodzynek, sukna, wino i inne. Stoisko Hiszpanji na tegorocznych Targach Poznańskich (30. 4. — 7. 5. 1933) znajduje się w Pawilonie 13.

Z KRAJU

(k) **Ponad 10 tys. ha ziemi czeka na parcelację w Wielkopolsce.** Państwowy Bank Rolny w chwili obecnej dysponuje w województwie poznańskim zapasem ziemi do parcelacji ogólnego obszaru około 10 500 ha, stanowiących wartość ca 13 ml. lionów złotych. (AZ)

(k) **Bilans Banku Polskiego.** Bilans Ban-
ku Polskiego za drugą dekadę kwietnia wykazuje wzrost zapasu złota o blisko 0.1 milj. zł do 490.8 milj. zł, oraz spadek pie-
niędzy zagranicznych i dewiz o 5.2 milj. zł do sumy 936 milj. zł. Stan wykorzysta-
nych kredytów obniżył się o 14.1 milj. zł, przyczem portfel wekslowy zmniejszył się o 13.7 milj. zł do 582.5 milj. zł, zaś pożyczki zabezpieczone zastawami o 0.4 milj. zł do 102.9 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu powiększył się o 0.3 milj. zł i wynosi 48.4 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 20.7 milj. zł do 160.0 milj. zł, zaś pozycja „inne pasywa” — o 1.8 milj. zł do 260.4 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 28.7 milj. zł do 177.1 milj. zł. Obieg biletów bankowych obniżył się o 28.8 milj. zł do sumy 989.2 milj. zł. Pokrycie złotem, wobec utrzy-
mania się na niezmiennym prawie pozio-
mie ogólnej sumy obiegu biletów banko-
wych oraz natychmiast płatnych zobowią-
zań, nie uległo zmianie i wynosi 46.03, wo-
bec 46.02 w poprzedniej dekadzie.

(k) **Godziny otwarcia kolejowych kas towarowych.** Kolejowe kasy towarowe w okręgu dyrekcji poznańskiej są otwarte w dni powszednie dla nadania i wydania na stacjach Poznań i Poznań Tama Garbarska od godz. 8 do 18, a we wszystkich innych stacjach od godz. 8 do 12 i od 14 do 18.

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć prozki naszego wyrobu należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGI-
NALNYCH proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Komu sprawa przykrość przyjmowanie proszku, niech żąda „Kogutków” w posta-
ci tabletek. ng 8769

temat „Zagadnienie pracy dla akademie-
kiej młodzieży handlowej” i wygłoszony zostanie w gmachu Wyższej Szkoły Han-
dlowej w środę, dnia 26 b. m. o godz. 20-tej. Wstęp 1,— zł, dla akademików 0,50 zł.

Krótkie informacje gospodarcze

— Ministerstwo skarbu specjalnym o-
kólnikiem zwolniło transakcje giełdowe lmem od 1 stycznia 1933 roku od podatku przemysłowego od obrotu.

— Liczba bezrobotnych wynosiła w ca-
łej Austrii w połowie marca 396 870.

— Banca Commerciale Italiana — na
walnem zgromadzeniu akcjonariuszów —
uchwalił wypłacić za ostatni rok opera-
cyjny 5 proc dywidendy (poprzednio 8
proc.).

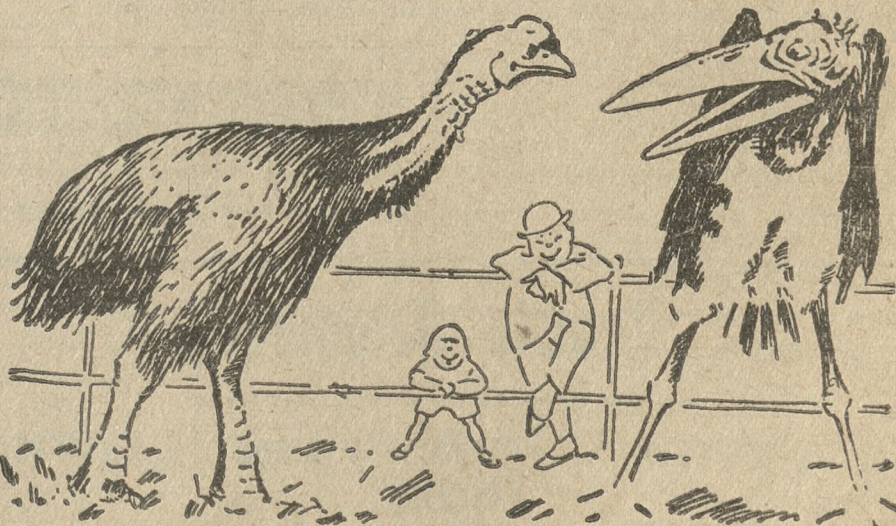
RADJO

Środa, dnia 26 kwietnia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert z
płyt; godz. 14.00 giełda; godz. 14.15 kwa-
drans Tow. Ziemiańek; godz. 16.20 tr z
Warszawy; godz. 17.00 audycja muzyczna
ze Lwowa; godz. 17.40 (W); godz. 17.55 re-
ferat pt.: „Z koła rolników Uniw. Pozn.”;
godz. 18.00 (W); godz. 18.20 pogadanka z
dziećmi „Wujcia Czesia”; godz. 18.45 „Mi-
scelanea radiowe”; godz. 19.28 sygnał cza-
su; godz. 19.30 (W); godz. 21.05 (W); godz.
22.15 sygnał czasu — komunikaty; godzina
22.30 muzyka tan z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 płyty;
godz. 15.35 program dla dzieci — „Żywy
Numer Plomyczka”; godz. 16.00 płyty; g.
16.20 odczyt dla maturzystów; godz. 16.40
„Kłusownik i kłusownictwo” — kap. Jó-
zef Kobylański; godz. 17.00 tr. ze Lwowa;
audycja pt. „Vita brevis ars longa” — pły-
ty z objaśnieniami; godz. 17.40 „Organiza-
cia warsztatów dla młodzieży bezrobotnej
w Wiedniu”; godz. 18.00 odczyt matura-
zystów pt. „Dzieje ewolucjonizmu i teoryj e-
wolucyjnych” — prof. St. Sumiński; godz.
18.25 muzyka lekka z kaw. Gastronomia;
godz. 19.20 „Skrzynka pocztowa rolnicza”
— inż. Tarkowski; godz. 19.30 feljeton lite-
racki „Powieści rodowe” — wygl. Cezary
Jellenta; godz. 19.45 prasowy dziennik ra-
djowy; godz. 20.00 wieczór cygańskich ro-
mansów w wyk. chóru J. Siemionowa i Ol-
gi Kamińskiej; godz. 21.00 wiadomości
sportowe; godz. 21.10 koncert kameralny w
wyk. Kwartetu Polskiego; godz. 22.00 Na
widnokręgu”; godz. 22.15 muzyka taneczna
z płyt; godz. 22.40 odczyt w języku rumuń-
skim pt. „Turystyka w Polsce” p. Biedrzy-
cki (Lwów); godz. 23.00 muzyka taneczna z
„Adrii”.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550
m) 19.30 „Kraina uśmiechu” opł. Lehara;
Praga (489 m) 16.10 koncert popoł. 20.05
koncert symfoniczny; Sztokholm (435 m)
20.00 koncert utw. Brahmsa; Rzym (441 m)
20.45 „Lucrezia Borgia” op. Donizetti’ego;
Paryż (1724 m) 20.45 koncert kameralny;
Londyn (301 m) 20.00 koncert.

Wykupujcie roczne karty wstępu do Ogrodu Zoologicznego

po następujących cenach:

1. Za kartę główną dla głowy domu 11.25 zł
2. Za kartę dla żony 3.75 zł
3. Za karty dla dzieci i starszych członków rodziny będących na utrzymaniu głowy rodziny 0.75 zł
4. Za kartę dla służącej jako towarzyszkii dzieci 0.75 zł
5. Za kartę dla służącej abonentów bezdzietnych 3.75 zł
6. Za kartę studencką i uczniowską (o ile nie wchodzi pod nr. 3) 3.75 zł
7. Za kartę dla zarobkujących członków rodziny 2.50 zł
8. Za kartę dla osób samotnych 2.50 zł

Zwiedzajcie Ogród Zoologiczny w Poznaniu Otwarty codziennie od godziny 8-maj do 19-tej Wstępne 1 zł od osoby, w święta 50 gr. Dzieci płać połowę. Pokaz przeszło 900 rozmaitych zwierząt, miły i pouczający pobyt.

ZIOŁA ze znak ochr. „**REUMOSA**”
Do nabycia w aptekach, drogerjach lub
w wytwórni Magister Wolski, Warszawa
Złota 14. Objaśniające broszury wysyłamy
bezpłatnie. ng 804

Dnia 24 kwietnia 1933 r. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Adam Knobelsdorff

lekarz - dentysta

obywatel ziemi Mińskiej, b. jeniec polityczny przeżywszy lat 62, o czym donoszą

w głębokim smutku pogrążeni

żona i syn.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 27 kwietnia 1933 roku w Jastarni, p. Morski. dg 3146

Zakład Pogrzebowy Ostatnia Posługa, Jezuitska 12.

Przewielebnemu Ks. Prałatowi Dr. Taczakowi, Wielebnemu Duchowieństwu, p. dr C. Rydlewskiemu za wzniesie słowa pożegnania oraz delegacjom kościelnym świeckim i wojskowym jakoteż towarzystwom sportowym, Krewnym, Przyjaciółom, Znajomym i wszystkim, którzy oddali ostatnie przysługę drogiemu Zmarlemu, ś. p.

Marjanowi Kaczmarkowi

również za liczne dowody współczucia i wieńce składają serdeczne

Bóg zapłać!

Pz 10 059-17.30

stroskanj rodzice z córką.

W czwartą rocznicę zgonu ś. p.

Dr. Józefa Wybickiego

b. ministra b. dz. praskiej i b. starosty Krajowego Pomorskiego

odbędzie się

nabożeństwo żałobne

dnia 28 kwietnia br. o godz. 9-tej w kościele Farnym. O czym zawiadamia Rodzinę i Znajomych

zg 18 529

żona.

Od 5000 — 10000 zł

poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu. Pełna gwarancja kapitału i korzystnego oprocentowania. Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr 54.320 Pz 10 000-54 320

Drut kolczasty

nowy i używany

Gwoździe i żelazo

hurtownie i detalicznie

poleca

F. Stobiecki

Ostrów Wkp.

dg 3131

Tapety

Linoleum

Ceraty i Chodniki

Kokosowe

poleca najtaniej

Wysyłkowy Dom Tapet

S. Stryszyk

Poznań, Aleja Marcinkowskiego 19.

Dobrze zaprowadzona renomowana

Pakownia herbaty światowej marki

w Polsce

(przedsiębiorstwo filialne największej pakowni herbaty na kontynencie)

jest właścicielem nieruchomości w Warszawie, z kompletną maszyną oraz wszelkimi prawami do znaków towarowych za gotówkę bardzo tanio na sprzedaż. Pg 10 056-17,27

Poważni reflektanci z odpowiednim kapitałem zechcą podać swój adres do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 17,26.

Wyścigi konne z totalizatorem

Towarzystwo Wyścigów Konnych Ziem Zachodnich

odbędą się w Poznaniu na torze w Ławicy w dniach: 30 kwietnia, 3, 7, 10, 12, 14, 17, 21, 25 i 28 maja 1933 roku

ng 3134

Początek gonitw o godz. 15.30.

Komunikacja: autobusami Poznańskiej Kolei Elektrycznej od Mostu Teatralnego i pociągami kolejowymi — odjazd z głównego dworca z Poznania o godz. 15.15, powrót do Poznania autobusami i pociągami kolejowymi zaraz po wyścigach.

Blisze szczegóły w afiszach i programach. Wcześniejsza sprzedaż biletów i programów w firmie F. Zygałowski — skład cyger ul. 27 Grudnia 12 (nar. Gwarnej).

Wróciłem

Dr. Stanisław Tuszewski

Ordynator Oddz. wewn., Sanat. S. S. Elżbietanek

Przyjmuje od 11-1 — Tel. 21-85 — Tel. pryw. 70-45

Pz 10 002 54 321

Dr. Walter

lekarz - dentysta

Poznań, Sew. Mielżyńskiego 23 (Cechowa)

Godziny przyjęć: 10-1

Telefon 18-60

ng 9218

Wapno, Cement, Gips, Trzcina sufitowa

i inne materiały budowlane ze składu lub loco budowa

natomiast we firmie Pz 9492

STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań

Dworzec Towarowy, ul. Towarowa

Telefony: 76-05 i 76-56.

59 LICYTACJA bydła rozplodowego

odbędzie się

w piątek, dnia 28 kwietnia r. b.

na terenie Targów Poznańskich w Poznaniu

Otwarcie wystawy o godz. 8-mej, początek licytacji o godz. 11-tej. Drogą licytacji sprzedanych będzie około 30 buhajów z pierwszorzędnymi obor zarodowych.

Katalog otrzymać można w Sekretariacie Towarzystwa lub w dniu licytacji na miejscu ng 9132

Wielkop. Tow. Hodowców bydła nizinnego czarno-białego Poznań, ulica Mickiewicza 33.

SPICHLERZ

przy ul. Szyperskiej 16, piwnicę oraz magazyn na terenie Przeladowni Miejskiej z bocznica kolejową i przy brzegu ładunkowym Warty wydzierżawimy od zaraz na dogodnych warunkach. Oferty składać należy w Ratuszu II p. pokój 35. ng 9247/8

Magistrat VII.

Syndyci tymczasowi masy upadłości firmy „Kooperacja Rolna”, Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie Mieczysław Kępiński i Stefan Mann na mocy art. 501 i nast. K. H. zrywają wierzytelności upadłej firmy, aby w przeciągu dni 40 stawili się przed Syndykami tymczasowymi, urzędującymi w lokalu upadłej firmy w Warszawie przy ul. Kopernika 30 w godzinach 12—15 osobiście lub przez pełnomocników i oświadczyli z jakiego tytułu i w jakiej sumie są wierzytelcami oraz złożyli Syndykom tymczasowym lub w kancelarii Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Warszawie przy ul. Miodowej 15 tytułem Swych wierzytelności.

Sprawdzenie wierzytelności odbywać się będzie w obecności Sędziego — Komisarza między wierzytelcami lub ich pełnomocnikami, a Syndykami w drodze kontradyktoryjnej w sali zebrań Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Warszawie przy ul. Miodowej 15 w dniach 26 i 31 maja oraz 7 czerwca 1933 r. o godz. 12. zg 18 651

Syndyci tymczasowi:

(—) Mieczysław Kępiński (—) Stefan Mann.

1. E 105/33. Termin rozpoznawczy co do wniosku kupca Alfonsa Zalewskiego w Nowemiejście o odroczenie wypłat wyznacza się na dzień 13 maja 1933 r. o godz. 11 przed południem 20 niżej podpisanego Sądu. W terminie tym mogą stanąć wierzytelcy celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Nowemiejście n/Dr., dnia 14 kwietnia 1933 r. Sąd Grodzki. ng 9 179

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Parcel

wielki wrbór, ceny najtańsze — warunki najdogodniejsze. Oś. da” 27 Grudnia 10 m. 2. zg 97 152/3

Kuźnia - kołodziejstwo

dobrze prosperujące zabudowa — maszynowe, ogród duży wsi przy Poznaniu 6 000. Bartkowiak Dobrowość Poznań. zg 97 995

70 mórg

w Kiekrzu zabudowania inwentarza pierwszorzędne, cena 25 000. Karaluz Poznań Mareszka Focha 25. zg 97 974

Willa

6 ubikacyjna przy Poznaniu zaraz do sprzedania właściciel M. Sawańska. Koziegłowy Poznań. zg 98 165 6

Losy

najszczęśliwsze, tylko w kolekturze Kuziory Poznań Sieroca 46 narożnik Nowej. zg 91 451

Fortepian

do nauki oraz łóżeczko dziecięce tanio sprzedam. Wierzbicice 55. m. 10. zg 96 501

Mebel

najtaniej ze składnicy Bakosia, ul. Wenecjańska 1 Most Chwałiszewski przy krzyżu. zg 96 689

Sprzedaż — Naprawa

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. zg 96 644

Mebel

najtaniej, najlepsze dogodne warunki. Fabryka Mebli. Poznań, Rynek Śródecki. zg 90 146

Kolonjalkę

mieszkaniami korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański. zg 97 690

Aparat autog.

korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zg 97 533

Pianino

dobre salon. jadalne. łóżka. woszczel szafy inne korzystnie Schoenling pl. Działowy 3 10-1 3-5. zg 97 668

Puszczkówo parcele

tanio sprzedam. Ratajczaka 38 m. 2. zg 97 648

Garderobe

używana damska moska sprzedam. Ratajczaka 38 m. 2. miedzy 12-3. zg 97 647

Fryzjerski

zakład sprzedam. Oferty Kurjer Poznański. zg 97 606

Pianina Bettinga

o pięknym, wielkim tonie. Ceny niższe. Dogodne warunki spłaty. Skład fabryczny plac Wolności 2. zg 90 56

Komplet podszewek

do ubrań od 10 Andrzejewski. Szkolna 13. Pz 9 794/16.9

Sprzedaje

kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pz 9465-10.58

Farby, lakiery, pokosty

wszystkie przybory malarskie poleca po najniższych cenach Łazarski Skład Farb i Lakierów, Marsz. Focha 78. dg 2908

Kinematograf

jak nowy sprzedam korzystnie. Feliks Kotera, Chodzież plac Trautn 6. zg 97 445

Samowar

posrebrzany, taca korzystnie sprzedaje Caesar Mann Rzeszywo-pole 6. Zal. 1860 ng 9 249

Solidne kuchnie tanio

dobre wykonanie, ładne modele. okazynie Poznań. Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 10 067-17 35

Szafa gdańska

debową bardzo dobrze utrzymaną okazynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 10 066-17 34

Piękne pianino czarne

nowe, płyt metalowa krzyżowe, dobry ton, wyjątkowo tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 10 065 17 33

Motocykl

z przyczepką 9 koni, dobrym stanem jak nowy, okazynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 10 064 17 32

Drzewka owocowe

ozdobne róże, wielki wybór Szkółki Drzew Jeske, Jelonki, Złotniki koło Poznania, telefon Złotniki 3. Sprzedaż detaliczna: Poznań, Em. Szczyński, narożnik Bogusławskiego, Cenniki na żądanie. Pz 9973-7.42

Elegancki gabinet męski

debowy, używany biblioteka 2 metrów, najlepsze wykonanie, pierwszorzędny materiał, wyjątkowo tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 10 063-17.31

Kolonjalkę

zaprojektowaną mieszkaniami sprzedam. Oferty Kurjer Poznański. zg 98 034

Restaurację

pełnym wyszynkiem mieszkaniem centrum Poznania, korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zg 98 028

Fryzjerstwo

400 złotych. Adres Kurjer Pozn. zg 98 027

Wózek

Brennabor sprzedam. Rybak 22a, mieszkanie 23. zg 97 889

Biuro posłańców

dobrze prosperujące sprzedam powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański. zg 97 888

Pianino

tanio sprzedam Dąbrowskiego 65 parter, prawo. zg 97 879

Drut kolczasty

używany — tanio rozprzedaje „Przewodnik” św. Marcina 30. zg 96 903

Posiadłość

w powiecie poznańskim malowniczo położona bardzo zdrowa okolica, tuż przy stacji kolejowej, dom 8 pokoi i kuchnia, piwnice, jasne suche zabudowania gospodarcze, wielki sad lasów, pasiek od zaraz do sprzedania lub też z pewną gwarancją do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nr 9 251.

Posiadłość

w mniejszym mieście, dom ze składem obszernie zabudowania tuż przy rynku, ogród 17 m. 2, ziemi nadaje się na każde przedsiębiorstwo, zamienie lub sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański nr 9 253.

Jadalnię

bardzo duża, bogato rzeźbiona, cena przedwojenna 18 000, teraz 4 000 zł. Obejrzeć św. Wojciech 1, spedytor Mewes, zdg 98 176.

Walizy

okracie 150, tureckie damskie, parosole laski, teki, paski, portmonetki, manicury, walizy, ceny krzyżowe 50% niższe — Własne. Czyszcza Szkoła 11, naprzeciw Szpitala, Pg 9 731-15, 93.

Zakład

fryzjerski z przyległym mieszkaniem na sprzedaż lub zamiana na 3 pokoje z kuchnią za dopłatą. Gdzie? wskazuje Kurjer Poznański zdg 97 711.

Dom

z ogrodem nowoobudowany, Łaski ul. Podgórna, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 992.

Polecam

pierwszej jakości kwasna kapusta, oorki, kiszona, cebule, rybie warzywa, sprzedam każda ilość. Appelbaum Rawicz, zdg 98 172.

Drukarnię

mniejsza sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 96 722.

Drogerja

ze składem kolonialnym we większej ruchliwej wiosce, z powodu objęcia większego przedsiębiorstwa, sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 98 162.

Konwie

do mleka, mało używane tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 098.

Jadalnia

stylowa bardzo tanio. Stolarska Bukowska 9, zdg 98 084.

Stół

rozciągany mahoniowy, Stolarska Słowackiego 22, Pg 10 057 64, 314.

Radio

5 lampowe, głośnik, prostownik Philips na prąd zmienny, akumulator sprzedam — Gen Chłapowski 3 m. 10, zdg 96 516.

Klatkę

dużą parke gili sprzedam Głobisz, Kwiatowa 4, zdg 98 135.

Lampa

kwarowa na prąd stały na sprzedaż, Wiankowska 35 m. 2, zdg 98 133.

2 Flaty

508a, limuzynka 2 osobowa, torpeda czterokołowa, prawie nowe, sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 322.

Motocykl

prawie nowy 3 P S okazynie. Czerniak Mickiewicza 18, zdg 97 793.

Majątek

450 m. 2 pszenne, zabudowania, dobre inwentarze, nadkompletne, sprzedam, wpłaty 50 000 zł. Górski, Inowrocław, Porzeczna 16, zdg 97 763.

Skład

papierni, tytoniu, większy centrum Poznania, poważnemu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 767.

Pianino

sprzedam, Kraszewskiego 13, m. 5, zdg 97 763.

Majątek

500 m. 2 blisko Poznania, w dobrej kulturze, z pięknym zabudowaniem, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 773.

Sprzedam

aparat radiowy 4-lampowy z głośnikiem, gramofon na prąd, Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 97 920.

Dom

ze składem i wolnym mieszkaniem w rynku z ogrodem, sprzedam. Cena 22 000, hipoteka nie obciąża. Zgłoszenia Kleiman Janowiec, zdg 97 812.

Parcele

700 kw. naprzeciw Sołacza, korzystnie sprzedam. Tomczak, Wierzbice 31, zdg 97 905.

Fuzja

ejektorka kaliber 12, pierwszorzędnej jakości, dalekoosłona, dobrze utrzymana okazynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 970.

Warsztat

tokarsko-mechaniczny, położony w środku branży samochodowej, korzystnie do sprzedania. Przystępna zapewniona informacja Dąbrowskiego 33, zdg 97 968.

Parcele

Rataje, Debiec, Siaroleka, Informacja 2-5 Rausch, Głębka 27, zdg 97 861.

Maszyna

piśnia dobra tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 96 006.

Limuzynkę

czterokołowa, sprzedam tanio. Niesiołowski św. Marcin 46, zdg 97 830.

Sprzedam

skład kolonialny, towarami, mieszkaniami, Debiec, Szczepana 18, zdg 97 831.

Gabinet męski

debowy, prawie nowy, fotel pluszowy, Mazowiecka 8, I, zdg 97 834.

Maszynę

do szycia, sprzedam, Matejki 2 m. 2, zdg 97 852.

Pianino

Ecke, Woźna 10, podwórko, prawo IV, zdg 98 128.

Kolonjałkę

mieszkaniami, makłem, koncesją tytoniową tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 163.

Najtaniej porcelanę

Chmielowska — Szkło — Fałans, Alpa — Prezent — Wyprawy — tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, zdg 98 150.

Taksówkę

samochodową tanio na sprzedaż, Szamarzewskiego 24, mieszka, II, zdg 98 141.

Skład papieru

księgarnia i introligatornia od trzydziestokilku lat, zaprowadzona z powodu śmierci do sprzedania. Zgłoszenia poważnych refleksantów do Kurjera Poznańskiego nr 9 250.

5 KUPNA**Kupię**

noś introligatorski, do ciecia, papieru i perforowki. Skład, papieru Strumkowska 1, zdg 97 575.

Olów

kable olowiowe itp. kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 663.

Filij plekarskiej

poszukuje od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 97 788.

Kluby

skórzane 3 lub 4 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 919.

Wille

puszczykowie kupię. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 97 918.

Używane płyty gamofonowe kupuję zamienia. Jarosz, Fredry 6, zdg 97 907.

Koloinjałkę

mieszkaniami, dobrze promienująca kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 901.

Dywan perski

duży i mały kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 057.

Franki

szwajcarskie w złocie, biżuteria, kompozycja brzozy, kryształ, obraz, oryginalny kupię. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 98 018.

Pianino

kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 880.

Poszukuję

motocykla nie drogiego z zamianą na komplet 3 lamp, radia z dołata. Stefan Sporny, Obrzycko, Mostowa 5, zdg 97 875.

Kupię

Chevrolet lub Ford nowoczesny, używany, dobry. Oferty Kurjer Poznański zdg 3 147.

Pompe

reczna wodna 2 cale w dobrym stanie kupię. Cena, Nadleśnictwo Ordynacji Czerniejewo, Główna p. Czerniejewo, zdg 98 173.

Kupię

używana maszynę do szycia i wózek sportowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 086.

Pianino

kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 129.

Maszynę do pisania

o szerokim waku kupię. Tow. Naft. „Limanova”, Aleje Marcinkowskiego 24 m. 21, zdg 98 127.

Westfalską

angielkę używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 121.

Rower

kupię. Chwałiszewo 24, Jaroszyk, zdg 98 155.

6 KAMIENICE**Kamienicę**

w centrum kupię wprost od gospodarza, wpłaty 150 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 96 788.

Folwark

szesćsetmorgowy, przemysłowy, Poznańskie żywy, młyny, kompletny, korzystnie sprzedam lub zamienie na kamienicę, Zielke, Umińskiego 1a (Wilda), zdg 97 182.

Kamienicę

dochód 14 000 zł sprzedam za 85 tys. zł wpłaty do umowy. Górski, Inowrocław, Porzeczna 16, zdg 97 761.

Dom

II piętrowy, centrum miasta, skład, dochód 2 200 zł sprzedam 18 000 zł wpłaty 7 000 zł. Górski, Inowrocław, Porzeczna 16, zdg 97 762.

Wille

pięciopokojowa, Poznań, ogród, dom dwumorgowy, cena 15 000, sprzedam. Maciejczyk, Aleje Marcinkowskiego 6, zdg 98 058.

Przyjmę

jeszcze kilka administracji w Poznaniu, Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 97 765.

Wille - dom

Sołacz, Jeżyce, Łazary, Górczyn, Debiec, Osiedle poszukuje. Zgłoszenia telefonicznie 5510 Poznań, zdg 98 059.

Kamienica

przy Wrocławskiej wpłaty 15 000, dochód 7 600, Matecki, Rybaki 20 a, zdg 97 988.

Kamienicę

bez względu na obciążenia hipoteczne, Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 070.

Kamienicę

komfortowa, dochód 19 500, sprzedam 140 000, wpłaty 70 000, Gruszczyński, Pocztowa 30, zdg 98 021.

Domy Poznaniu

śródmieście, ładne, czteropiętrowe, zamienie nieruchomości zagranicą. Oferty „Par” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 10, pod 54, 311, Pg 10 058 64, 311.

Willa

trzymieszkaniowa, duży ogród, 20 000, sprzedam, Czarniecki, Marcina 62 II, zdg 98 154.

7 PIENIADZ**Ulokuję**

20 000 złotych, I. hipotekę, Poznań 12 proc. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 755.

Poszukuję

10-15 000 pożyczki na pierwszą hipotekę, Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 948.

2 — 5 000

poszukuje na I hipotekę, realności, wartość 50 000, Adres Kurjer Poznański, zdg 97 859.

5 000

oddam na hipotekę, procent 2, pokój kuchnia, Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 085.

250

pożyczki, poszukuje urzędnik, gwarancja, wysoki procent, Zwrot, rachunek, miesiecznych, Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 885.

Wspólnika

samodzielność, zobowiąza z kapitałem do 2 000, zaraz potrzebuje, Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 177.

Pożyczki

udzieli gospodarzowi, za odstąpienie pokoju kuchnia, soneczne, Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 157.

8 DO WYNAJĘCIA**5 pokoi**

w nowoczesnym domu, Mostowa, tuż przy Grobli I, p. od 1.5, lub 1.6, do wynajęcia, tylko bardzo poważnemu refleksantowi. Referencje. Bez agentów. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 97 836.

Mieszkanie umeblowane

2 pokoje, kuchnia, łazienka, elektryczność, I. Śniadeczek, oddam za pożyczkę 1 500, Warunki do omówienia. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 769.

Dwupokojowe

komfortowe, Słoneczna 10, gospodarz, zdg 97 772.

Dwupokojowe

meblami, wynajmę, Spokojna 18, m. 8, wejście brama, zdg 97 781.

Dwa

pokoje, kuchnia, meblami, odstąpię, Szamarzewskiego 31, parter, mieszkanie 3, zdg 97 947.

3

pokoje, mieszkanie z łazienką, Bukowska 65, gospodarz, zdg 97 912.

Pokój próżny

centrum od gospodarza, Pocztowa 31 a m. 1, zdg 97 234.

Pięciopokojowe

wydzierżawie przy Mickiewicza, Czarniecki, Marcina 62 II, zdg 98 151.

Pokój

kuchnia 27, dwupokojowe, 40, wskazuje Łaskawskiego 6 m. 14, zdg 98 043.

Trzypokojowe

łazienka, czarna, 60 pokoi, kuchnia, balkon, 30 złotych od gospodarza, wynajmę, „Pawilon”, Marszałka Focha 15, zdg 98 051.

Mieszkanie

pokój i kuchnia, dom ogrodowy, nowo budowany, od 1 maja do wynajęcia, Straus, Grunwaldzka 52, Zgłoszenia od 8-15, zdg 98 009.

2

pokoje, meblami lub bez do wynajęcia, Matejki 4 m. 9, zdg 97 838.

6, 5, 4, 3 i 2

pokoje, mieszkanie, wskazuje „Domus”, plac Wolności 14 a, Informacje bezpłatne, zdg 98 060.

3 pokoje

kuchnia, łazienka, pokój dla dziewczyny, nowo odnowione, wprost od gospodarza, Rok, zgóry 80 złotych miesięcznie, Zgłoszenia Łakowa 10 m. 4, zdg 98 026.

Puszczykówo

trzy lub czteropokojowe, mieszkanie, wille, maszynę budowlaną, piękny ogród, blisko lasu do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 98 023.

Dwupokojowe

II piętro, Jeżyce, Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 98 014.

Śledziopokojowe

mieszkanie, odnowione, komfort, parkiet, centralne ogrzewanie, I, III piętro, Chelmońskiego 9, portier, rg 6439.

Za

wypożyczenie 1 000 zł pod dobry zastaw, dam pokój jako procent. Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 101.

Przy

dworcu Luboń, pokój balkonowy, kuchnia, ogródek, czynsz, mieszczny, Warunek, wypłacalność — Adres gospodarza Kurjer Poznański, zdg 98 187.

Dwupokojowe

łazienka, soneczne, nowe, suche, Łazarz, Gospodarz, Pilne oferty Kurjer Poznański, zdg 98 126.

9 SZUKA MIESZK.**2**

do 4 pokoi, wprost od gospodarza, najtaniej w śródmieściu. Oferty do Kurjera Poznańskiego, zdg 97 770.

Bezdzietne

małżeństwo, poszukuje pokoju, używaniem kuchni, I. 5, tylko w mieście. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 921.

Pokoju

z kuchnią, od gospodarza, od 1.5, poszukuje. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 801.

Urzednik

poszukuje, jakiegokolwiek, mieszkanie (podwórze), czynsz, zgóry. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 808.

Poszukuję

4-5 pokojowego, mieszkanie, śródmieście, lub początek Jeżyca. Oferty do Kurjera Poznańskiego, zdg 97 961.

Blisko

Cytadeli 2-3 pokoi lub Ostrołęk. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 982.

2 — 3 pokoje

z kuchnią, lub bez, łazienka, możliwość w śródmieściu, od gospodarza, wynajmę. Może oblać, zaraz. Oferty Kurjer Poznański, zdg 97 994.

Mieszkanie

6-7 pokoi, komfortowe, soneczne, I piętro, możliwość z ogródkiem. Blisko tramwaj. Poszukuje starsze małżeństwo, od 1 października. Placenie regularne. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 97 827.

Elektromechanik

poszukuje, portierstwa, wykonanie wszelkie, renowacja. Oferty Kurjer Poznański, zdg 98 044.

Mieszkań

różnej wielkości, każde, dla poważnych refleksantów, poszukuje „Domus”, plac Wolności 14 a, telefon 58-17, zdg 98 076.

Mieszkania

Solidnym
(pianino) Jeżycka 36 mieszkanie 10. zdg 98 089

Słoneczny
czysty. Łakowa 10 I. prawo. zdg 98 085

Utrzymaniem
Pocztowa Zamkowa 4b. 5. zdg 98 057

Dwuosobowy
Marcinkowskiego 3 b m. 17. zdg 98 036

Pokój
czysty. Dolina 3 m. 7. zdg 97 671

Grudnia
4. m. 4. telefon zdg 98 184

2
pokój ieden klaski schodowej. — Szynarska 8. m. 6. rz 6 503

Kolonjalne
porządek. Adres wskazuje Kurjer Pozn. Stary Rynek 6 496

Pokój
św. Wojciech 14/15. m. 4. rz 6 494

12 SZUKA POKOJU

Placu
węzłowego z szopa poszukuje w większym mieście na prowincji. ewtl. spółka wyczerpująca. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 97 703

Słonecznego
łazienka od 1. 5. urzędniczka. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 757

Poszukuje
próżnego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 952

Jednoosobowego
niekierującego w śródmieściu do 95 zł od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 853

Nieumieblowany
większy pokój poszukiwany. — Oferty Kurjer Poznański zdg 98 003

Słonecznego
do 20. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 984

Poszukuje
pokoju na 2-3 tygodnie. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 97 825

Z
z całkow. utrzymaniem eleganckiego pobliżu Uniwersytetu w Poznaniu lub w Puszczykowie. Oferty podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 97 840

Klatki
30 zł. 1. 5. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 045

Próżnego
duży pokój lub dwa z urządzeniem kuchennym poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 933

Pokoiku
umeblowanego szukam. Jeżyce w okolicy Jasnej Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 116

Zupełnie
niekierujący telefon. centrum podanie ceny. częściowo utrzymanie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 094

13 LOKALE

Ubikacja
jasma w podwórzu przy Rynku Wileckim. Przemysłowa 1 gospodarz. zdg 97 574

Skład
przy placu 4-to Krzyżem z dużym oknem. wystawowem zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia K. Ło. ul. Słowackiego 18 telef. 96-39 Pr 9 711-14-23

Duży
lokal narożnikowy wraz z obieraniem mieszkaniem do kawiarni wiedeńskiej w śródmieściu zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Wiadomość Gnieźno Chrobrego 31 mieszka 4. zdg 96 807

1-2
na biuro. telefon osobne wejście. Św. Mielżyńskiego 23 I. lewo. zdg 97 944

Ubikacji
na pracownię poszukuje od gospodarza (Mickiewicza. Jasna. Krasieńskiego). Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 738

2 piwnice
do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdg 97 807

Składu
próżnego na kolonialne mieszkanie poszukuje szczególnie od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 992

Poszukuje
ubikacji na wazęta obuwniczy czynny mieszkający. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 983

Skład
na problemie śniadnie wskazuje „Domus” plac Wolności 14. a. zdg 98 077

Pokoje
2 duże umeblowane na biura telefon. Św. Marcin 15. mieszka 7. zdg 98 160

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
majątku rolnego poszukuje zaraz lub 1 linca. Dysponuje gotówką 10 tysięcy złotych. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 97 707

Gospodarstwo
60 morg. przy Poznaniu w wydzierżawie. obciążenie 7 000. Gólabek. Poznań Dąbrzawskiego 46 zdg 98 043

Dzierżawy
młyna dobrego przemianu 10-15 tonn poszukui. Oferty szczegółowe Kurjer Pozn. zdg 97 991

Dzierżawy
300-500 morg. ziemi oszennie poszukuje. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 97 990

Domok
3 pok. kuchnia ogród owocowy 1/2 morg. 60 mies. Staroleka-Poznań dla emeryt. stokoina siedziba. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 915

Poszukuje
dzierżawy młyna wodno-motorowego nowoczesnem urządzeniem. w dobrym punkcie. Zgłoszenia agentura Kuriera Poznańskiego. Leszno pod 100. ng 9256

Rekawiczkę
jłtkonwa zgrubiłem sobota wieczór Patrona Jackowskiego. — Zwrócić wynagrodzeniem Patrona Jackowskiego 31 miesak. 18. zdg 97 736

Znalazłam
zegarek damski piatek Gdzie? wskaze Kurjer Pozn. zdg 98 139

Zgubiłam
portfel zielony. Łaskawego znalazze upraszam aby zatrzymując porfel i 20 zł. oddać dowód osobisty fotografie legitymacje na klecznik kościele Jeżyckich. Brodnicka. Słowackiego 12 parter. zdg 97 792

Indeks
18 410 uniważniam. Ludomir Ma. kowski. zdg 98 163

Poważna
i wprowadzona fabryka włókiennicza powierzy skład komisowy solidnej firmie poznańskiej nie tekstylnej (galanterijnej sportowej itp.). dysponującej reprezentatywnym lokalem — w dobrym punkcie i mającej wytworną klientelę Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod „Samodział” 54.306. Pg 10 003-54.306

Bluzki
komplet. bezrekawnik tani i przedko wykonuje Pracownia trykotów Strzelecka 6 m 12. zdg 97 863

Gdzie
miałby egzystencje interes materiałowy budowlany opalu wzgl. wymiana maki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 161

Pokój
udzieli niemieckiego za obiad. — Zgłoszenie Kurjer Poznański zdg 97 851

Tanio
języka francuskiego udzielam. — Patrona Jackowskiego 29. m. 8. zdg 98 117

Poszukuje
sie korepetycy. Zgłoszenia Bóznicza 15. m. 4. od 5-6. rz 6 405

25 MUZYKA

Trio
lub kwartet koncertowo - jazzowy z akordionem ze śpiewem humorem potrzebny od 15. 5. 33. Oferty Hotel Wiktoria Pleszew. rz 9 234

Kwartet
(3 panie 1 pan) wolny od 1. 5. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 699

Lekcji
fortepianu udzielam przychodze do domu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 608

Duet
salonowo - dancinowy acordeon wolny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 075

Duet
piewszorzędny repertuar (akordeon) potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 118

Duet
od 1. 5. potrzebny. Hala Tarzańska. ul. Noskowskiego. zdg 98 097

Kontrabasista
tenor-saksofon. wolny. Barz. Bydgoszcz Prady 21. ng 9 234

Pianista
akordeon wolny 1 maja. Zgłoszenia filia Kuriera Poznańskiego Leszno. dg 5149

27 SZUKA PRACY

Tokarz
w żelazie młody kawaler. z dwuletnią praktyką szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 764

Sierota
z długoletniemi świadectwami gotowaniem poszukuje posady od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 160

Sierota
bardzo trudnych warunkach proszę o jakiegokolwiek zajęcie. Jest starannie wychowana bardzo dobrej rodziny młoda wykształcona. nadzwyczaj obowiązkowa. — Chętnie przyjmie posadę biurową składzie lub jako samodzielna wychowawczyni. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 97 200

Inteligentna
poszukuje zajęcia do dzieć. pomocy domowej lub składzie. Wynagrodzenie skromne. Miejscowość obojetna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 97 493

Mistrz ceglarski
dobre świadectwa na życzenie kaucja poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 97 682

Inwalida
wojenny szuka posady inkasenta. magazyniera portiera lub woźnego kaucji złoży 500-800 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 617

Samodzielna
kucharka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 694

Dzielnia
bufetowa z kaucja szuka zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 805

Ekspedjentka
do cukierni — piekarni szuka pracy może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 806

Dziewczyna
wiejska z majątku z dobrem gotowaniem przyjmie posadę do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 97 731

Panna
lat 23. uczciwa pracowita poszukuje zajęcia w składzie. Miejscowość obojetna. Początek bezpłatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 783

Kreślacz
g. praktyka szuka posady w zakresie wszelkich prac technicznych rysunkowych. — Wykonanie sumienne i tanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 787

Książkowa
z praktyką pisanie na maszynie poszukuje posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 451

Krawcowa
szuka pracy najchętniej do magazynu jako początkująca reżniana. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 97 753

Pielegniarka
szuka posady do noworodka. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 774

Sierota
skromna i uczciwa szuka posady do wszelkich prac domowych. — praniem i cośkolwiek gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 97 900

Biedny
student w krytycznem położeniu poszukuje pokoiku za korepetycje także za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 970

24 NAUKA

Kupiec
lat 23. na stałem dobr. stanowiąc przyszły właściciel nieruchomości i składki żelaza na prowincji poszukuje w celu matrymonialnym pani sympatycznej z dobrej solidnej rodziny z większym posarciem gotówkowym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3143

Kupiec
lat 30 katolik. wysoki właściciel drogerii wartości 50 tysięcy zł bez długi i 12 tysięcy gotówki. pragnie poznać panią przystojną. niebiadna. Cel matrymonialny. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 98 170

Kupiec
lat 23. na stałem dobr. stanowiąc przyszły właściciel nieruchomości i składki żelaza na prowincji poszukuje w celu matrymonialnym pani sympatycznej z dobrej solidnej rodziny z większym posarciem gotówkowym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3143

Skład
instrumentów muzycznych zamienie na nieruchomości ewentl. za dopłatą. „Muza”. Poznań. Nowa 8. zdg 97 960

Koncesję
oddam zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 029

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Rekawiczkę
jłtkonwa zgrubiłem sobota wieczór Patrona Jackowskiego. — Zwrócić wynagrodzeniem Patrona Jackowskiego 31 miesak. 18. zdg 97 736

Znalazłam
zegarek damski piatek Gdzie? wskaze Kurjer Pozn. zdg 98 139

Zgubiłam
portfel zielony. Łaskawego znalazze upraszam aby zatrzymując porfel i 20 zł. oddać dowód osobisty fotografie legitymacje na klecznik kościele Jeżyckich. Brodnicka. Słowackiego 12 parter. zdg 97 792

Indeks
18 410 uniważniam. Ludomir Ma. kowski. zdg 98 163

Poważna
i wprowadzona fabryka włókiennicza powierzy skład komisowy solidnej firmie poznańskiej nie tekstylnej (galanterijnej sportowej itp.). dysponującej reprezentatywnym lokalem — w dobrym punkcie i mającej wytworną klientelę Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod „Samodział” 54.306. Pg 10 003-54.306

Bluzki
komplet. bezrekawnik tani i przedko wykonuje Pracownia trykotów Strzelecka 6 m 12. zdg 97 863

Gdzie
miałby egzystencje interes materiałowy budowlany opalu wzgl. wymiana maki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 161

Pokój
udzieli niemieckiego za obiad. — Zgłoszenie Kurjer Poznański zdg 97 851

Tanio
języka francuskiego udzielam. — Patrona Jackowskiego 29. m. 8. zdg 98 117

Poszukuje
sie korepetycy. Zgłoszenia Bóznicza 15. m. 4. od 5-6. rz 6 405

25 MUZYKA

Trio
lub kwartet koncertowo - jazzowy z akordionem ze śpiewem humorem potrzebny od 15. 5. 33. Oferty Hotel Wiktoria Pleszew. rz 9 234

Kwartet
(3 panie 1 pan) wolny od 1. 5. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 699

Lekcji
fortepianu udzielam przychodze do domu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 608

Duet
salonowo - dancinowy acordeon wolny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 075

Duet
piewszorzędny repertuar (akordeon) potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 118

Duet
od 1. 5. potrzebny. Hala Tarzańska. ul. Noskowskiego. zdg 98 097

Kontrabasista
tenor-saksofon. wolny. Barz. Bydgoszcz Prady 21. ng 9 234

Pianista
akordeon wolny 1 maja. Zgłoszenia filia Kuriera Poznańskiego Leszno. dg 5149

27 SZUKA PRACY

Tokarz
w żelazie młody kawaler. z dwuletnią praktyką szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 764

Sierota
z długoletniemi świadectwami gotowaniem poszukuje posady od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 160

Sierota
bardzo trudnych warunkach proszę o jakiegokolwiek zajęcie. Jest starannie wychowana bardzo dobrej rodziny młoda wykształcona. nadzwyczaj obowiązkowa. — Chętnie przyjmie posadę biurową składzie lub jako samodzielna wychowawczyni. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 97 200

Inteligentna
poszukuje zajęcia do dzieć. pomocy domowej lub składzie. Wynagrodzenie skromne. Miejscowość obojetna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 97 493

Mistrz ceglarski
dobre świadectwa na życzenie kaucja poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 97 682

Inwalida
wojenny szuka posady inkasenta. magazyniera portiera lub woźnego kaucji złoży 500-800 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 617

Samodzielna
kucharka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 694

Dzielnia
bufetowa z kaucja szuka zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 805

Ekspedjentka
do cukierni — piekarni szuka pracy może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 806

Dziewczyna
wiejska z majątku z dobrem gotowaniem przyjmie posadę do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 97 731

Panna
lat 23. uczciwa pracowita poszukuje zajęcia w składzie. Miejscowość obojetna. Początek bezpłatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 783

Kreślacz
g. praktyka szuka posady w zakresie wszelkich prac technicznych rysunkowych. — Wykonanie sumienne i tanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 787

Książkowa
z praktyką pisanie na maszynie poszukuje posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 451

Krawcowa
szuka pracy najchętniej do magazynu jako początkująca reżniana. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 97 753

Pielegniarka
szuka posady do noworodka. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 774

Sierota
skromna i uczciwa szuka posady do wszelkich prac domowych. — praniem i cośkolwiek gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 97 900

Biedny
student w krytycznem położeniu poszukuje pokoiku za korepetycje także za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 970

24 NAUKA

Kupiec
lat 23. na stałem dobr. stanowiąc przyszły właściciel nieruchomości i składki żelaza na prowincji poszukuje w celu matrymonialnym pani sympatycznej z dobrej solidnej rodziny z większym posarciem gotówkowym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3143

Kupiec
lat 30 katolik. wysoki właściciel drogerii wartości 50 tysięcy zł bez długi i 12 tysięcy gotówki. pragnie poznać panią przystojną. niebiadna. Cel matrymonialny. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 98 170

Kupiec
lat 23. na stałem dobr. stanowiąc przyszły właściciel nieruchomości i składki żelaza na prowincji poszukuje w celu matrymonialnym pani sympatycznej z dobrej solidnej rodziny z większym posarciem gotówkowym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3143

Skład
instrumentów muzycznych zamienie na nieruchomości ewentl. za dopłatą. „Muza”. Poznań. Nowa 8. zdg 97 960

Koncesję
oddam zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 029

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Wolnyka
zgubiono kołczyk. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Adres Kurjer Poznański zdg 97 734

Rekawiczkę
jłtkonwa zgrubiłem sobota wieczór Patrona Jackowskiego. — Zwrócić wynagrodzeniem Patrona Jackowskiego 31 miesak. 18. zdg 97 736

Znalazłam
zegarek damski piatek Gdzie? wskaze Kurjer Pozn. zdg 98 139

Zgubiłam
portfel zielony. Łaskawego znalazze upraszam aby zatrzymując porfel i 20 zł. oddać dowód osobisty fotografie legitymacje na klecznik kościele Jeżyckich. Brodnicka. Słowackiego 12 parter. zdg 97 792

Indeks
18 410 uniważniam. Ludomir Ma. kowski. zdg 98 163

Poważna
i wprowadzona fabryka włókiennicza powierzy skład komisowy solidnej firmie poznańskiej nie tekstylnej (galanterijnej sportowej itp.). dysponującej reprezentatywnym lokalem — w dobrym punkcie i mającej wytworną klientelę Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod „Samodział” 54.306. Pg 10 003-54.306

Bluzki
komplet. bezrekawnik tani i przedko wykonuje Pracownia trykotów Strzelecka 6 m 12. zdg 97 863

Gdzie
miałby egzystencje interes materiałowy budowlany opalu wzgl. wymiana maki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 161

Pokój
udzieli niemieckiego za obiad. — Zgłoszenie Kurjer Poznański zdg 97 851

Tanio
języka francuskiego udzielam. — Patrona Jackowskiego 29. m. 8. zdg 98 117

Poszukuje
sie korepetycy. Zgłoszenia Bóznicza 15. m. 4. od 5-6. rz 6 405

25 MUZYKA

Trio
lub kwartet koncertowo - jazzowy z akordionem ze śpiewem humorem potrzebny od 15. 5. 33. Oferty Hotel Wiktoria Pleszew. rz 9 234

Kwartet
(3 panie 1 pan) wolny od 1. 5. — Oferty Kurjer Poznański zdg 97 699

Lekcji
fortepianu udzielam przychodze do domu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 608

Duet
salonowo - dancinowy acordeon wolny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 075

Duet
piewszorzędny repertuar (akordeon) potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 118

Duet
od 1. 5. potrzebny. Hala Tarzańska. ul. Noskowskiego. zdg 98 097

Książnica Poznańska

KSIEGARNIA ANTYKWARIAT, Poznań, ul. św. Marcina 79
poleca: wielki wybór książek naukowych, powieściowych, szkolnych i dzieła wyczerpane Najtańsze źródło dla bibliotek towarzyskich, prywatnych i szkolnych. dz 3078

Marszałka
samodzielna potrzebna. Marszałka Focha 57. dzg 98 009

Poszukujemy natychmiast
kilku inteligentnych wynownych i energicznych pań i panów powyżej lat 20 do bar i dobrej pracy zewnętrznej. Dochody bardzo wysokie. Zgłoszenia tylko osobiste środa czwartek i piątek od godz. 10—13 i 15—17. Poznań św. Marcina 22 m. 5. Pz 10 061-54.321

Niania
zdrowa, polecaniami do półrocznego dziecka na Pomorze (miasteczko) oraz zdrowa służąca do gotowania Hubnerowa, Jasna 12. dzg 98 063

Posługaczka
młoda, do gotowania, praniem polecaniem potrzebna. Młyńska 2 — 16. dzg 97 894

Do
zajęcia się domem u jednej osoby w Warszawie (4 pokoje z wszelkimi wygodami oddzielny pokój dla osoby) bez służącej, poszukuje się inteligentnej młodej, z ukończeniem szkoły gospodarczej. Pensja 50 zł miesięcznie. Szydełkowe oferty z dołączeniem fotografii do Kurjera Poznańskiego pod dzg 98 171

Służąca
wiejska do wszystkiego potrzebna, zaraz. Komsum tramwajowy, Bukowska 56. dzg 98 120

Fryzjerka
zaraz potrzebna. St. Rynek 44. Nowakowa. dzg 98 110

Inteligentniejsza
uczniwa dziewczyna do wszystkiego potrzebna. Półwiejska 12, m. 7. dzg 98 087

Potrzebny
pomocnik fryzjerski. Strumikowa 10. dzg 97 704

Potrzebny
chłopak do posyłek. Czapnik — Wielka 4/5. rg 6493

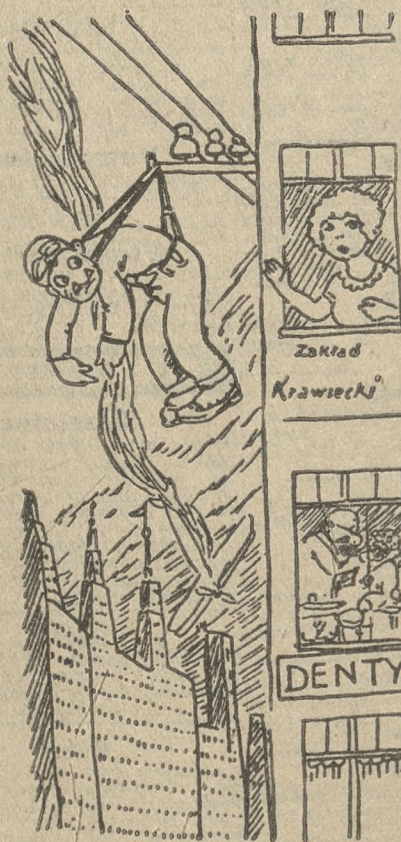
Uczniwa
może się zgłosić. Prasołnia, Wielkie Garbary 42. rg 6 507

Zastępców udzielamy
na wyjątkowo dogodnych warunkach. Piśmienne zgłoszenia kierować pod adresem T-wa Bankowskiego w Grodzie. Hoovers 9. dzg 92 819

Osoba
do chorej pani i pobocznej pracy, dość silna, łagodna, potrzebna zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego go nr 9 252

"Madeleine" Gabinet Racjonalnej Kosmetyki
D-rowej Poznańskiej ul. Fr. Ratajczaka 29, telefon 54-37. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim współczesnym poziomie. Wyjątkowych zalet specyfiki kosmetycznej "Madeleine". Farbowanie włosów przez specjalistkę. dzg 97 050

Humor zagraniczny

Krawcowa: — Co mogę dla pana uczynić?
Lotnik, który wypadł z samolotu i zawiśł na telegrafie: — Przynocować mi guziki u spodni. (Judge N. York). S. F.

28 WOLNE MIEJSCA

Uczeń

potrzebny zaraz. Cukiernia-Piekarnia Zaranba Górna Wilda 51. dzg 97 722

Panienska

16 inteligentna rocznego dziecka pomocy pani. Teczowa 10 Kie-rzek. dzg 97 795

Kucharka

znająca wykwalifikowana kuchnia z do-bremi świadectwami potrzebna. Poznań ul. Cicha 17. (willa). dzg 98 031

Student prawa

lat 28 był kierownik działu ad-ministracyjnego i magazynów w fabryce maszyn był bystrym państwowym i miejskim bystrym zarysem orientacyjnym dzielny referent dyskusji i rozpraw po-siadałcy wszechstronna praktyki biurowej i organizacyjnej po-szukuje jakiegokolwiek bądź po-sady biurowej referenta lub t. p. Wymagania skromne — bardzo poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 98 143

Poszukuje

prania posług. Łazara dobre po-cenia. Oferty Kurjer Poznań-ski dzg 98 156

Kuchmistrzini

szuka posady od 1 maja w ho-telu lub restauracji w Poznaniu lub nad morzem Zgłoszenia proszę Kurjer Poznański dzg 97 893

Kuchmistrzini

szuka gotowania na wesela bale, wypomóżki lub zastępstwa Zgło-szenia proszę Kurjer Poznański dzg 97 892

2

kucharki mające wszelką pracę szukają posady, najchętniej w pensjonatach. Miejscowość obo-jętna zaraz lub 15 maja. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 146

PRYWATNA WIELKOPOLSKA 6-KL. SZKOŁA POWSZECHNA KOEDUKACYJNA

Dr. Bruno Czajkowski (z prawami publiczn.)

Poznań, ul. Mylna 5 i Podgórna 2/3, telefon 60-34.

Na rok szkolny 1933/34 przyjmuje się w myśli ogłoszenia Inspektoratu Szkolnego zgłoszenia dziewcząt i chłopców do wszystkich klas (I—VI) od 25 kwietnia rb. codziennie

przy ul. Mylnej 5 od 12—13 i od 17—18 godz.
przy ul. Podgórnej 2/3 od 12—13 i od 17—18 godz.

Przy zgłoszeniu należy przedłożyć świadectwa: urodzenia wzgl. chrztu, szcze-pienia ospy, ewentl. ostatnie świadectwo szkolne.

Czesne znacznie obniżone. Opłata obowiązuje tylko przez 10 miesięcy roku szkolnego.

Równocześnie przyjmuje się zgłoszenia do wszystkich klas Wielkopolskiego Gimnazjum.

Kucharka

szuka posady do wszystkiego. — lepszy dom. Oferty Kurjer Po-znański dzg 97 877

Służący

zajmie się ogrodem portierstwem Rotnicki, Garnarska 2. dzg 97 869

Stenotypistka

biegła, praktyka adwokacka po-szukuje posady. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 180

Ceramik

młody dzielny specjalista na ka-fle deseniowe od zaraz. Miejsco-wość obojętna. Oferty Kurjer Po-znański dzg 98 181

Dziewczyna

dobremi świadectwami poszukuje od 1 posady jako pokojowa pra-cowniem sztywnej bielizny ewtl. wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 178

Dziewczyna

poszukuje posługi lub posady — Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 167

Uczniwa

wdowa szuka posługi lub innych prac. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 158

Sierota

bardzo trudnych warunkach pro-si o jakiegokolwiek zajęcie, starannie wychowana bardzo dobrej rodzi-ny, młoda wykształcona, nadzwyczaj obowiązkowa, łaskawe ofe-ry Kurjer Poznański dzg 98 109

Dziewczyna

dobrze polecona poszukuje posady pokojowej lub wszystkiego, co-skolwiek gotowaniem 1. 5. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 108

Posady

do wszelkiej pracy domowej po-szukuje od 1. dziewczyna ze wsi. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 099

Fryzjerka

40% szuka posady. Oferty Ku-rjer Poznański dzg 98 088

Dziewczyna

uczniwa poszukuje posady od 1. 5. do wszystkiego. Świadectwa do-bre. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 98 082

Nie umiem

prosić, nie umiem zbierać — lecz umiem i chce pracować, były sa-modzielną kupiec, młody ener-giczny pozbawiony środków do życia. Kto szlachetny pomoże w zamian uczynię wszystko — wdzięczny do śmierci. Oferty Ku-rjer Poznański dzg 98 032

Freblanka

szuka posady dobiorem referencja-mi, język niemiecki, muzykalna, kochająca dzieci. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 131

Panna

poszukuje posady do dzieci, umie-jąca fryzjerską wyszywać i t. p., lubiaca dzieci. Oferty Kurjer Po-znański dzg 98 130

Pracznia

szuka prania. Mostowa 2. m. 3. rg 6 502

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 147

Panienska

posiadająca 3 kl. gimn. szkołę gospodarczą i 3-letni kurs Szkoły Przemysłowej. Handlowe po-szukuje od 1. V 33 r. jakiegokolwiek posady biurowej w składzie lub jako krawcowa. Łaskawe oferty Kurjer Poznański dzg 98 145

Fryzjerka

z kilkoletnią praktyką poszukuje stałej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 98 138

Która apteka

przyjmie studentkę U. P. 2 lata młodszy od 1. V. lub później. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański dzg 98 168

Redaktorskiej

posady poszukuje student prawa U. P. lat 28. Wymagania skromne — bardzo poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod dzg 98 144

Magistra farmacji

biegłego polecanego poszukuje apteka. Wymagana pensja do-kladne referencje Kurjer Pozn. dzg 97 669

Ogrodnik

poszukuje posady zaraz lub póź-niej, kawaler 12 lat praktyki dzielnym fachowcem Listy uroasa Rozzak Pieranie p. Inowrocław dzg 3 116

Uczennice

i uczniu fryzjerskiego przyjme. Małyszczak Pocztowa 30. dzg 97 789

Nie potrzeba zagranicy bo fabryki krajowe wyrabiają bardzo dobre mydła do prania i toaletowe które poleca po BARDZO NISKICH CENACH a mianowicie bardzo dobre toaletowe po 35 i 48 groszy (dalsze ceny w oknie wystawowym).

Centralna Drogeria J. Czepczyński
Poznań, Stary Rynek 8
Telefon zbiorowy 45-45 — 33-24, 33-15, 32-38, 31-15

Pz 10 033/4-16.133/4

Dziewczyna

dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 538

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje po-sady na prowincję najchętniej do Gniezna. Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 529

Dziewczyna

uczniwa dobiorem świadectwami, szuka posady do wszystkiego od 1. 5. Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 555

Pierwszorzędna

pokojuowa pr. jmie posade naj-chętniej do pensjonatu od 1. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 554

Dziewczyna

uczniwa poszukuje posługi. Ofe-ry Kurjer Pozn. dzg 97 650

Posługi

przed południem lub po południu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. rg 6 460

Prace

biurowe przyjmie godzinami sta-rszy kupiec. Oferty Kurjer Po-znański dzg 97 619

Panna

lat 20 (sierota) szuka posady do dzieci. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 601

Inteligentna

osoba lat 23 z dobiorem świa-dectwami samodzielnie gotowa-niem szcym poszukuje posady od 1. 5. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 571

Dziewczyna

uczniwa szuka posady lub posłu-ży do wszystkiego. Oferty Ku-rjer Pozn. dzg 97 569

Panienska

lat 19 przyjmie posade do dzieci lub pokojowej z szcym jako początkująca. Miejscowość obo-jętna. Łaskawe zgłoszenia Ku-rjer Pozn. dzg 97 568

Dziewczyna

zupełnie sierota zna wszelkie pra-ce domowe świadectwa dlu-goletnie z dobiorem poleceniami szuka posady od 1. maja. Oferty Kurjer Pozn. dzg 97 561

Pracznia

czysto pierze Górna Wilda 102. mieszkanki 11. dzg 97 443

Podróżujących

na ezka do zaparaw poszukuje zaraz na Pomorskie Poznańskie i Śląsk. Zgłoszenia Agencja ga-zet Marian Kujański Srem rg 9 228

Ekspedjentka

do składu własnych wyrobów to-warów krótkich zaraz z kaucją. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 935

Dwóch

podróżujących przyjmie na Po-znań artykuł domowy. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 928

Fryzjerka

fryzjer jako kierownik kaucja 100. — Pijanowski Wielkie Gar-bary 28. (Restauracja). dzg 97 929

Ekspedjentka

zdolna może się zgłosić „Elastic” Magazyn i pracownia gorsetów. 27 Grudnia 5. dzg 97 924/25

Posada

stała za woźnice kaucja 100 zł pożądana. Zgłoszenia ul. Wielkie Garbary 35 m. 10. dzg 98 092

Kierownik

piekarni fachowiec sześcioletnia praktyka gwarancja 2 000 zaraz potrzebny. Mroczkowski Żydow-ska 1. wchód Kramarska rg 6 488/9

Krawcowa

w dom od zaraz potrzebna. Ul. Wrocławska 35 mieszk. 2. dzg 97 981

Uczniwa

intel. do malarsstwa szyldowego poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 065

Bufetowego

1 000 zł przyjmie. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 061

Ekspedjentka

do składu delikatatów kaucja 100. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 98 063

Kucharka

potrzebna 20 zł miesięcznie. — Ratajczaka 29 — 6. dzg 98 049

Maszynistka

maszyn. młodsza skromnych wymaganiach potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 008

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego mi-tetra. Ogłoszenia skompi-kowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22, u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 12, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów, w tem 5 nagłówkowych; słowo nagłówkowe (tuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawca nie odpowiada.

W wydawnictwach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072 filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Krawcowa

zdolna przyjmie czyście za całe utrzymanie od 1 maja. — Oferty Kurjer Poznański dzg 97 820

Dziewczyna

uczniwa ze wsi do wszelkiej pra-cy domowej poszukuje posady od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 821

24

letnia uczniwa szuka posady do wszystkiego, do jednej lub dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 833

Wychowawczyni

rutynowana z dobiorem świadectwami poszukuje posady. Zgło-szenia Kurjer Poznański dzg 97 832

Dziewczyna

młodsza do wszystkiego z goto-waniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 846

Posługaczka

poszukuje posług. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 850

Służąca

skromna poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 052

Kto

da uczniwej dziewczynie lekka pracę za skromnym wynasrządze-niem. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 071

Dziewczyna

uczniwa szuka posady do pomo-cy pani domu 10 zł. Oferty Ku-rjer Pozn. dzg 98 072

Dziewczyna

uczniwa do wszystkiego szuka za-jęcia od 1 maja. Zgłoszenia Ku-rjer Poznański dzg 98 029

Szukam

posady z gotowaniem, dobiorem świadectwami do wszelkiej pracy domowej od 1. Oferty Kurjer Po-znański dzg 98 030

Dziewczyna

sierota, uczniwa poszukuje posady do wszystkiego lub do dzieci od zaraz. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 025

Na

cały dzień, pół dnia kilka godzin dziennie zgodzi się do towarzy-stwa pani lub chorej osoby star-sza inteligentna. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 022

Uczniwa

dziewczyna z gotowaniem od 1. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dzg 98 019

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. dzg 98 016

Starsza

dziewczyna samodzielna poszu-kuje posady. Oferty Kurjer Po-znański dzg 98 017

Kucharka

samodzielna z dobiorem gotowa-niem dłuższą praktyką szuka po-sady na sezon lub do wiekego domu. Oferty Kurjer Poznański dzg 97 898

Starsza

wiejska kucharka, szuka posady na majątku także na probostwie świadectwa dobre. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dzg 97 895

Dwie pokojowe

zaraz lub później, pracowały le-szych domach szukają posady. — Oferty Kurjer Poznański dzg 97 87